

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

Indbydelseskrift

til

de offentlige Examinere

i

Metropolitanskolen

i Juni og Juli 1855.

1. To Stykker af Homers Odyssee — 4de Bog 354—570 og 9de Bog 106—560 — forsynede med Anmærkninger af Adjunct C. Kern.
2. Skolefæretninger af Rector, Prof. B. Vørgen.

—♦♦♦—
Kjøbenhavn.

Trykt i det Schultziſke Dfficein.

To Stykker

af

Homers Odyssee

— 4de Bog 354—570 og 9de Bog 106—560 —

forsynede med Anmærkninger

af

C. Kern,
Adjunct.

Efterfølgende Blade, der ere skrevne for flere Aar siden, og som dengang vare bestemte til at udgjøre oplysende Anmærkninger til „Nogle Stykker af Iliaden og Odysseens til Brug ved den første Læsning af Homer ved C. Berg 1845“, vare neppe nogen-
sinde komne for Andres Dine, hvis ikke Rector Professor Borgen havde anmodet mig om et Bidrag til dette Aars Program, en Anmodning, jeg ikke godt kunde undslaae mig for at opfylde. De fremtræde i alt Væsentligt i den samme Form, som de erholdt dengang, da min Tid kun har tilladt mig at give dem et temmelig flygtigt Gjennemsyn.

I. *Odysf.* 4, 354—570.

2. *Αιγύπτου* — Floden Nilen, der gjennemstrømmede Landet, der fik samme Navn. — *Φάρον* — en D ved Landtungen af Ægypten, hvor Alexandria senere blev anlagt. Paa Den blev senere bygget det bekjendte Tårn.

3. *πανημερίη* — "i en heel Dag"; s. *Madv. Syn.* § 86, a, *Ann.*

4. *ἤνυσεν* — om *Nor.* med Betydning af det, som pleier at skee, s. *Madv. Syn.* § 111, *Ann.*: a. — *ἐπιπνείησιν* = *ἐπιπνέησι*, med homerisk Endelse, s. *Tregd. Forml.* § 120. a, *Ann.* 2; om denne hos *Hom. alm. Conj.*, s. *Madv. Syn.* § 126, *Ann.* 2.

5. *ἀπό* — ved *Imesís* stilt fra *Verb. βάλλουσιν*.

6. *μέλαν ὕδωρ* — „sort Vand“ modsat *λευκὸν ὕδωρ*, „hvidt eller gjennemsigtigt Vand“; disse Tillægsord har Vandet faaet paa Grund af dets forskjellige Udseende, eftersom det er dybt eller lavt.

8. *ἀλιαέες* (*ἄλς* og *ἄημι*) ikke: „fra eller paa Havet blæsende“, men: „over Havet blæsende“.

13. *Εἰδοθέη* — Der gives hende ogsaa andre Navne; hun skal have elsket *Menelaos'* Styrmand, *Kanobos*, der blev bidt af en Slange og begravet ved den Nilmunding, der, ligesom *Byen* derved, fik Navn efter ham.

14. *μ'* elideret for *μοι*.

15. *ἰχθυάσζον* — (s. *Tregd. Forml.* § 118, b.) Man maa ikke heraf slutte, at *Fiskefangst* paa den Tid var ual-

mindelig, og at Fisk kun bleve nydte i Nød og Trang; kun saameget tør man vel sige, at det i Alm. blot var de Gattigere, der lode sig nøie med Fisk, ikke derimod de Fornemmere, da det ikke var en Gode, der gav tilstrækkelige Kræfter.

18. *εις* — ep. for *εἰ* af *εἰμί*, ligesom *εἰσὶ*; begge Former bruges baade med Accent og enklitisk. — *νήπιός* *εις λίην τόσον* — „du er dog altfor meget enfoldig“.

19. *μεδίεις* — ep. af *μεδίημι*, som af *μεδίω*; s. Tregd. Forml. § 128, a, Anm. 1.

21. *μνύθει* — her intrans.; ogsaa trans.

25. *ἀλιτέσθαι* — af *ἀλιταίνω*, s. Tregd. Forml. § 138, b. Anm. 1. — *μέλλω ἀλ.* — „jeg maa vel have forsyndet mig“.

27. *κελεύθου* — Gen. ved *δέω*, s. Madv. Synt. § 57, b.

28. *νόστον* — egentl. oversflødigt, da den objective Sætning følger efter, er Objectet til *εἰπέ*.

32. *Πρωτεύς* — af de forskjellige Fortællinger om Proteus holde vi os til den homeriske. Efter denne er han en Havgud, der viser sig med sine Sølhunde og aabenbarer de vildfarende Sømcænd Midlet til en lykkeligere Reise og vel ogsaa deres tilkommende Skjebne. Kun maa han hvergang tvinges dertil, og denne Tvang søger han at undgaae ved alle slags Forvandlinger. Han kjenner hele Havets Dyb og kaldes Poseidons Tjener. Ikke uden Betydning hedder hans Datter Eidothea ω : den, der kjenner Løbet; og det hele bliver et Billede paa Søarten i den ubekjendte østlige Deel af Havet.

33. *Ποσειδάωνος* — Poseidon, Kronos' Søn, Zeus' og Hades' Broder. Da Brodrene deelte Verden imellem sig, tilfaldt Herredømmet over Havet Poseidon. Iblandt hans Tilnavne, der ere hentede fra Havets Character,

mærkes: *ἐνοσίγαιος* og *ἐνοσίχθων*, Jordrysteren, fordi Havet antoges at være Skyld i Jordstjælv, og *γαιήοχος*, Jordholderen, fordi Havet omgiver Jorden. Det Redskab, hvormed han udøver sin Magt, er Treforken, *τρίαινα* (sfr. v. 153). Treforken brugtes meget tidligt til at harpunere Thunfisk og andre større Fisk, og tidligt brugte Søfarere og Sørovere den som Symbol paa Besiddelsestagelsen af en fremmed Kyst. Hos Poseidon betegner Treforken hans Magt til at ryste Jorden (*ἐνοσίγαιος*) og til at aabne Kilder ved et Slag dermed.

35. *τόν γ' εἰ πως σὺ δύναιο* — „skulde du ikke kunne“; Dnsfe og Dpfordring, der i Betydning nærmer sig til Imperativ; s. Madv. Synt. § 129. — *λελαβέσθαι* — om Augm. ved Mor. 2, s. Tregd. Forml. § 113, Anm. 6.

38. *καί κε εἴπησι* = *εἰρεῖ*. „og saa vil han vel sige“. *ἐθέλῃσθα* — om den homeriske Endelse, s. Tregd. Forml. § 120, a, Anm. 1.

40. *οἰχομένοιο-ὄδόν* — om Accus. af et Subst. af samme Stamme eller tilsvarende Betydning ved Verber, som ellers ingen Objectaccusativ styre, s. Madv. Synt. § 26 og Anm. 1.

43. *προδαείς* — enesteaaende Mor. af et ubrugeligt Verb. *προδαέω*, s. Tregd. Forml. 140, c.

44. *βροτῶ ἀνδρῖ* — Dativ istedetfor *ὑπό* m. Gen.

47. *ἦμος* — jon. og episk Tidspartikel = *ὄτε*. Man mærke Coniunct. i Tidsætn. uden *ἄν* imod den attiske Sprogbrug, s. Madv. Synt. § 127 og Anm. 2.

49. *Ζεφύροιο* — egtl. Nord-Nordvestvind, alm. Vestvind; den blæser fra Thracien, er snart heftigt stormende, snart regnbringende og undertiden mildt viftende. Den personificeres og bliver en Guddom, der har sit Palads i Thracien og er formælet med Podarge, en Harpyie o: et

Slags Gudinde i Pigeskikkelse, som forat undgaae Zephyros' Efterstræbelse forvandlede sig til en Hoppe og saaledes fødte Achilleus' Heste, Xanthos og Balius. Det var meget almindeligt at kalde hurtige Heste Afkom af Bindene. — φοικί — s. Vex. φοικί, her: „krusede Flade“.

51. νέποδες — sandsynligst af νέω og πούς „med Svømmefodder“. — αλοούδνης — af ἄλς, ἄλός og ὕδνης, „udsprungen af Havet“: Tillægsord til Amphitrite, Poseidons Hustru.

53. πικρόν — her, som ogsaa hos andre Digtere, et Adject. af 2 Endelser.

54. σ' ἐγὼν ἀγαροῦσα εὐνάσω ἐξείης — σέ er blot Object til ἀγ.; til εὐνάσω maa tænkes som Object ὑμᾶς eller σὲ καὶ ἐταίρους τρεῖς, som omtales i det følgende.

55. κρίνασθαι — Infinit. for Imper. s. Madv. Synth. § 141, Anm. 2.

57. ὀλοφώια — rimeligviis af ὄλοος, fordærvelig, og φαίνω, hvad der af det skjulte frembringer Skrak og Skade, Trylleri og Hæxekunster.

59. πεμπάσεται = πεμπάσεται af πεμπάζω, som Hom. kun bruger i Medium.

60. λέξεται — af λέγω, „han vil lægge sig“. — πώεσι — om Dativ til at betegne Stedet, s. Madv. Synth. § 45, b.

63. ἔχειν — ligesom de efterfølgende: ἐχέμεν, πιέζειν, σχέσθαι, λύσαι og εἴρεσθαι, Infinit. for Imperat. — Efter ἀλύξαι bør ikke staae Punctum; thi ἀλύξαι maa undersøges ved πειρήσεται: „thi han vil prøve paa at undslippe ved at blive til alt“, da πειράομαι hos Hom. ikke forbindes med Partic., og da det vilde give en urigtig Mening, hvis man vilde forbinde πειράομαι med γιγνόμενος (cfr. Madv. Synth. 177, b, Anm. 3.)

65. ἕδωρ — πῦρ hore til γιγνόμενος, ligesom πάντα.

70. χαλέπτει = χαλεπαίνει, men det sidste er oftest intransf., det første hyppigst transf.

73. ἐπὶ νῆας, ὅθ' ἔστασαν, ἦμα — denne Forbindelse, ligesom den i v. 28, kan sammenlignes med den almindelige Attraction ved Objectsfættninger, s. Madv. Synt. § 191.

78. ἦμος — til denne relative Tidspartikel svarer den demonstrative: τῆμος; dog findes hos Hom. ogsaa andre Partikler i Eftersættningen, saaledes: ἦμος — δὴ τότε; ἦμος — καὶ τότε og ἦμος — ἄρ. — ἦώς — „Morgenrøde“. Som Guddom er hun Datter af Hyperion og Søster til Helios; hun kjører foran sin Broder over Himlen paa sin gyldne Bogu (χρυσόθρονος) med de hurtige Heste, Lampos og Phaethon, og fuldender som han først om Aftenen sin Bane; thi hun er tillige Gudinde for Dagslyset og forveksles ofte med Ἡμέρα. Hendes sædvanlige Tilnavne ere: ἠριγένεια, den tidligt fødte, κροκόπεπλος, med det safranfarvede Gewandt, og ῥοδοδάκτυλος, den rosenfingrede; thi paa den græske Himmel skal der ofte for Solens Dpgang vise sig fem, blegrode, fra Horizonten lodret opstigende Striber, der ligne Fingrene paa en udstrakt Haand.

82. τόφρα — demonstrativ Tidspartikel, hvortil svarer den relative ὄφρα; men den staaer ogsaa alene med Betydn.: imedens, imidlertid. — ὑποδῦσα — κόλπον — „dykke ned under“; med Gen. „dykke op fra“.

84. πάντα δ' ἔσαν — Prædicatet i Plur. ved Subjecter i Plur. Neutr., der efter Madv. Synt. § 1, Anm. 1, er en sjelden Undtagelse i den attiske Prosa, findes hyppigt hos Hom. og andre Digtere. — ἐπιμήδομαι — „udtænker, beveder fløgtigt“.

86. σχεδόν — h. Attikerne: „næsten“; h. Rom. og andre Digtere et Stedsadv.: „nærved“, baade absol. og med Gen. og Dat.

87. βάλεν δ' ἐπὶ ο: ἐπέβαλεν δέ.

88. ἔνθα κεν λόχος ἔπλετο — „der vilde der være blevet“; Betingelsen til denne hypothetiske Sætning er v. 91 ἀλλ' αὐτὴ ἐσάωσε = εἰ μὴ αὐτὴ ἐσάωσε.

89. ὀλοώτατος ὄδμῃ — Mærk Superl. med 2 Endelser, s. Tregd. Forml. § 85, b, Num. 1, b.

92. ἀμβροσίην — Herved forståaes i Alm. Gudernes Spise. Men foruden den Anvendelse, der her gjøres med ἀμβροσία, lader Rom. ogsaa Gudinderne salve sig dermed, Patroklos' Lig balsameres dermed, forat det skal holde sig friskt, ja han lader det endog voxe op ved Floden Simois som Foder for Hærens Heste. Dette ἀμβροσία altsaa, som giver Guderne og de Mennesker, som Guderne meddele deraf, Uforgængelighed, kan da ikke være andet end det Uforgængelige selv; thi ἀμβροσία (af ἄμβροτος ο: ἄ priv. og βροτός) betyder Udødelighed.

94. ἠοίην — egtl. et Adject. sc. ὥραν, af ἠώς.

97. ἔνδιος — „ved Middagstid“; sandsynligst afledes det af Διός (Gen. t. Ζεύς) den klare Luft (sfr. v. 119); altsaa egentl. den klare Tid paa Dagen i Modsatning til den taagede Morgen. s. Madv. Synt. § 86, a. Anm.

98. λέγτο — s. Tregd. Forml. § 146, b. λέγω; man mærke den forskjellige Betydn. her og nedensf. v. 100.

100. ὀίσθη — s. Tregd. Forml. § 141, οἶμαι.

105. ὑγρόν ὕδωρ — „rindende Vand“, modsat stillestaaende; saaledes kalder Rom. ogsaa Mælk ὑγρόν i Modsatning til sammenløbet Mælk.

109. τίς — styrer θεῶν.

110. ὄφρα — poetisk Hensigtspartikel, hvor den attiske Prosa bruger ἴνα, ὡς el. ὅπως.

112. παρατροπέων — tages helst intrans. „undvigende“, saa at altsaa μέ og ταῦτα horer til ἀγορεύεις, s. Madv. Synt. § 25, Anm. 3.

113. ὡς v. s. v. — er Objectssætn. for οἶσθα, hvorfra den er skilt ved det parenthetiske Spørgsmaal.

119. Διί — Zeus var en Son af Kronos og Rhea, altsaa Broder til Poseidon, Hades, Hæne, der ogsaa var hans Hustru, og Demeter. Der tillægges ham en stor Mængde Tilnavne. Han kaldes saaledes „Guders og Mennefters Fader“. Men medens han derved betegnes som den høieste og største Gud, ved hvis Bink baade Himlen og Jorden regeres, tillægges ham dog mere specielt Herredømmet over Luftten. Han er derfor den, der sender Regn, frembringer Torden og Lynild, for han er Herre over alle Luftphænomener.

123. οἶκον ἐνκτίμενον — om denne i den att. Prosa ubrugelige Accus. uden Præp. ved Bevægelsesverber, s. Madv. Synt. § 28, a. Anm. 2. Man mærke forresten Friheden i Constructionen, da det samme Verbum her forbindes baade med Acc. uden Præp. og Acc. med Præp.: ἐς.

124. πρὶν — man mærke det dobbelte πρὶν (her og i v. 122) og πρὶν γ' ὅτ' ἄν m. Conj., hvor den attiske Prosa vilde have brugt alene πρὶν ἄν med Conj., s. Madv. Synt. § 127. — διπετείος — af Διός og πίπτω, „fra Himlen faldende“; det bruges som Tillæggsord til Floder, der svulme op af stærk Regn, og saaledes meget passende om Nilen.

125. ὑδωρ ἐλθῆς — cfr. v. 123.

134. ἦ — ἦ (v. 136) episs for εἰ — ἦ; om Beteg-

nelsen af de disjunctive Spørgsmaal — directe og afhængige — s. Madv. Synt. § 199, c. og Anm. 1.

135. *Νέστωρ* — var en Søn af Neleus og Chloris; han var Konge i Pylos og drog som gammel Mand med til Troia, hvor han udmærkede sig ved sin Betsalenhed og sine gode Raad. — *Τροίηθεν* — s. Madv. Synt. § 60. Anm. 4.

141. *ἄκλαυτον* — her: „uden Taarer“, eller „ubegrædt“.

142. *δάμεν* — s. Tregd. Forml. § 143. *δαμιάω* og § 120 a. Anm. 5.

143. *ἄρχοι δύο μούνοι* — *ἀπόλοντο* — om Plural af et Subst., hvor der tales om to, og om Præd. i det samme Tilfælde, s. Madv. Synt. § 1 og Anm. 2.

146. *Αἴας* — de to Helte, der omkom paa Tilbagetoget fra Troia, og hvis forskellige Skjebne nu berettes, vare Nias og Agamemnon; den ene, der levende holdtes tilbage paa Havet, var Odysseus. — Nias var Dileus' Søn, Konge over Lokrerne, hvis Skibe han førte til Troia, og kaldtes den Mindre i Modsetning til den anden Nias, Telamons Søn, fra Salamis. Han var en dygtig og tapper Helt, berømt for Hurtighed og Mod; men Athene var ham ugunstig, hvorfor han paa Hjemreisen led Skibbrud. Rigtignok frelste han sig til den gyraiske Klippe; men, da han her forsyndede sig mod Poseidon, blev han tilligemed Klippen styrtet i Havet, hvor han omkom. Grunden til Athenes Had til Nias fortæller Homer ikke; men efter et senere Sagn kom det deraf, at han efter Erobringen af Troia vandrede Casandra, Priamos' Datter, i Athenes Tempel.

147. *Γυρῆοιν* — Klippen *Γυραι πέτραι* eller *ἡ Γυραία πέτρα* (*γυρός* betyder krum, bøiet) lægges af Nogle i Nærheden af den kykladiske Ø, Mykonos, af Andre — og

det passer rigtignok bedre til den Courø, Nias maa have taget forat komme hjem — ved det sydsøstlige Fjorbjerg paa Euboia.

149. *Ἀθήνη*. — Hom. siger blot, at hun er Zeus' Datter, og kjender ikke noget til det Sagn, der fortæller, at hun er født af Zeus' Hoved, hvoraf hun er sprungen ud som en bevaabnet voxen Jomfru (thi *τριτογένεια*, som hun undertiden kaldes h. Hom., kommer neppe af *τριτώ* = *κεφαλή*, et Hoved, men snarere af *Τρίτων*, en Flod eller en Sø i Boiotien eller i Libyen, og *γίγνομαι*). Hun repræsenterer Klogten og den besindige Forstand, og, hvor Heltene i deres stormende Vrede og Hestighed ville til at gjøre noget uflogt, men undlade det, der siges det, at det er Athene, der holder dem tilbage og forandrer deres Beslutning. Hendes Virksomhed ytrer sig baade i Fred og i Krig; thi begge Steder behøves jo ligegyldt Klogskab og Besindighed. Imellem de Helte, som hun fortrinlig begunstigede og hjalp, nævnes især Diomedes i Iliaden og Odysseus i Odysseens, og begge disse Mænd udmærke sig foruden ved stor Tapperhed ogsaa ved stor Klogskab og Besindighed. — Hun benævnes gjerne hos Hom. *Παλλὰς Ἀθήνη*, og dette Tilnavn er enten kommet af *πάλλειν*, at svinge, eller af *Πάλλας*, en af Giganterne, som Athene dræbte. Ofte kaldes hun *γλανκῶπις* „med de klare, luende, sunklende Dine“; *γλαυξ* Uglen var Athenes hellige Fugl.

151. *φῆ* — *φυγέειν* — „han sagde, at han var undgaaet“.

155. *τὸ μὲν* — det ene Stykke, der blev staaende, i Modsaetn. til *τὸ δὲ τρύφος*, Stykket, der styrtede i Havet.

156. *τῶ* — forbindes med *εφεξόμενος*.

157. *τόν* — ο: Nias.

158. *σὸς ἀδελφεός* — Agamemnon, Konge i Mykenai,

og Menelaos, Konge i Lakcdaimon, vare Sønner af Atreus. Agamemnon, der med hundrede Skibe drog til Troia, var Grækernes Overansfører. Paa dette Tog viste han stor Tap- perhed, men tillige stort Overmod, hvorved han fornærmede de andre Helte, navnlig Achilleus, og Striden med denne Mand var en medvirkende Aarsag til den langvarige Be- leiring af Troia. Da han efter 10 Aars Forløb havde indtaget Byen og vendte hjem, blev han dræbt af sin Fætter Agisthos, der i hans Fraværelse havde staaet i utilladelig Forbindelse med hans Hustru Klytemnestra. Dette Mord hævnede senere hans Son Orestes, idet han dræbte baade sin Moder og Agisthos. Iovrigt er denne Familie sorgeligt be- kjendt formedelst de store og frygtelige Forbrydelser, der bleve begaaede af dens Medlemmer fra Tantalos til Agisthos. Tantalos avlede Pelops, der havde to Sønner, Atreus og Thyestes. Atreus' Sønner vare Agamemnon og Menelaos, og Thyestes' Son var Agisthos. — — *κῆρος* — her et Subst. appell. „Død, Dødsffjebne“; men Grækerne personi- ficerede det ogsaa og tænkte sig derved Gudinden for Døden, navnlig den voldsomme Død, medens *Θάνατος*, Dødsguden er et Billede paa den stille rolige Død. *Κῆρ* el. *Κῆρες* vise sig hos Hom. paa Valpladsen i Følge med *Ἔγεις*, Ivedragt, og *Κυδοιμός*, Slagtummel. Han siger, at Enhver, der skal døe en voldsom Død, alt fra Fødslen af har faaet sin *Κῆρ* tildeelt; kun Achilleus havde to, imellem hvilke han kunde vælge. Forresten ere *Κῆρες* utallige, da der er mange Maader, hvorpaa Menneskene kunne omkomme.

159. *σάωσε* *Ἥρη* — Here, Zeus' Søster og Hustru, som fremfor Alle hadede Troerne og begunstigede Achaierne, yndede især Agamemnon og frelste ham i den Storm, som Athene reiste, da Grækerne vendte hjem fra Troia, og i hvil- ken, som ovenfor er sagt, Lokrerens Nias omkom. Træffende

nok lader Hom. netop Hærens begunstige Agamemnon; thi Stolthed og Herkeslyge ere fremtrædende Egenskaber hos Hæren, og disse ere ogsaa characteristiske for Agamemnon.

160. *Μαλειάων ὄρος* — Denne Brug af Gen. definit. er meget sjelden i den attiske Prosa, ikke derimod h. Digt., s. Madv. Synt. § 49, a. m. Not. — *Μάλεια* eller *Μαλέα* er det sydsøstlige Fjorbjerg i Lakonien. — Det er ikke let at sige Noget bestemt om denne Agamemnons Reise, som Hom. har angivet saa ubestemt. Men nu tør man vel ikke af vor Digter fordre nøiagtig geographisk Kundskab, og vil man derfor ikke ansee v. 160—162 for indskudte eller v. 160—165 for uægte, bliver vel følgende Forklaring den sandsynligste. I den Storm, som Athene vakte, er Agamemnon drevet fra sin Cours og kommen sydpaa ned til Malea. Herfra kastede en Storm ham atter mod Nordøst til Spidsen af Argolis, og i en By, Midea, ved den argoliske Bugt skal Thyestes have boet. Derfra sendte Guderne ham Medbor, og han naaede Hjemmets Kyster.

163. *ἀγροῦ ἐπ' ἑσχατιήν* — „til det yderste af Landet“; det maatte da være Spidsen af Argolis.

165. *ἀλλ' ὅτε δῆ* — Eftersætningen begynder med v. 167 *ἦτοι ὁ μὲν*.

167. *ἐπεβήσεται πατρίδος αἰῆς* — (= *γαῖα* ep. s. γῆ) om Gen. ved *ἐπιβαίνω* s. Madv. Synt. § 59, c.; Verbet forbindes ogsaa med Acc., Dat. og med *ἐπί* med Acc. og Gen.

168. *κύνει* — Det var Skik hos de Gamle, at de, naar de vendte tilbage fra en lang Reise, kastede sig ned paa og kysfede deres Fædrelands Jordbund.

171. *ἵπὸ δ' ἔσχετο* = *ὑπέσχετο δέ*.

172. *εἰς ἐνιαυτόν* — *εἰς* betegner her Tidens Varighed, *εἰς ἔν*. „et heelt Aar igjennem“.

173. *μη' ε' λάθοι παριών* — „forat han ikke hemmeligt skulde nærme sig“ (ikke: „gaae forbi“, som *πάρειμι* egtl. betyder); om Partic. ved *λανθάνω* s. Madv. Synt. § 177, b. — *μνήσαιτο θούριδος ἀλκῆς* — et ofte forekommende poetisk Udtryk for at angribe eller forsvare sig. Det var jo naturligt, at Agamemnon vilde søge at hævne sig, naar han erfarede Nigisthos' Misgjerning.

174. *βῆ ἴμεν* — *ἴμεν* == *ιέναι* er egentl. overflødig; men saaledes sættes ofte hos Hom. ved Verb. det speciellere Begreb i Inf. efter det almindelige; altsaa: „han satte sig i Bevægelse forat gaae“ eller „han gjorde sig færdig til at gaae“. — *ἀγγελέων* — om Fut. Partic. ved Bevægelsesverber forat betegne Hensigten, s. Madv. Synt. § 175, d. Anm.

178. *καλέων* ∴ *καλέσων*, s. v. 174.

181. *κατέκτανε* — om Aorist. s. v. 4. — Efter Hom. paa dette og andre Steder bliver saaledes Agamemnon dræbt ved Maaltidet i Mykenai af Nigisthos, der er den væsentlig skyldige; efter Tragikerne derimod er det Klytemnestra, der ved at kaste en Sæk eller et Næt over sin Mand hindrer ham i at gjøre Modstand og berover ham Livet.

183. *ἔκταθεν* — af *κτείνω*, s. Tregd. Forml. § 120, a. Anm. 5.

190. *δῆομεν* — „vi ville finde“, enestaaende Præsens med Futurums Betydning.

191. *πείρα ὅπως κεν ἴκεαι* (∴ *ἴκηαι*) — *πειράω* og *πειράομαι* forbindes med Inf., undertiden med Particip., men ogsaa med en Gjenstandssetn. med *ὅπως* eller Spørgesætning, s. Madv. Synt. § 145, Anm. 2. Conj. s. § 123.

192. *ἤ κεν* — *κτείνεν*, *οὐδέ κεν ἀντιβολήσαις*, den ligefremme Oversættelse: „eller Drestes vilde have dræbt ham“, passer ikke; en anden: „eller D. har vel dræbt ham“,

faa at *κέν* skulde være = *πού*, kan neppe bevise; maaskee skal der læses *καί* istedetfor *κέν* ο: „eller ogsaa har D. dræbt ham“. — Til *σὺ δὲ — ἀντιβολήσῃς* maa en Betingelse underforstaaes af *ἢ κεν — πτείνειν* ο: og hvis Drestes har dræbt ham, vil du vel indtræffe o. s. v. — cfr. Madv. Synl. §§ 117, a. og b. og 135, a. og b.

197. *τούτους* ο: *Λίας* og *Αγαμέμνον*. — *τρίτον ἄνδρα* angives i v. 200.

200. *υἱὸς Λαίρτῳ Ἰθάκῃ ἐνι* — *Odysseus* var en *Son* af *Laertes* og *Antikleia*; hans *Hustru* var *Penelope* og hans *Søn* *Telemachos*. Han *deeltog* i *Toget* mod *Troia*, hvor han *udmærkede* sig ved *Klogt* og *Snildhed*. Efter *Troias* *Erobring* *flakkede* han i *ti* *År* omkring paa *Havet*, inden han *kom* hjem til sin *Fædrenes* *Ithake*, en lille *D* i det *ioniske* *Hav*. Det er om denne *Odysseus'* *Omflakken* og *forskjellige* *Eventyr*, om hans *Hjemkomst* og *Bedrifter* efter denne, da han *maatte* *rense* sit *Huus* for en *Mængde* *Friere*, der *beilede* til hans *trofaste* *Hustru* og *drev* deres *Uvæsen* der, at *Homær* *fortæller* os i sit *store* *Digt* *Odysseen*.

201. *ἐν νήσῳ* — denne *D* var *Ogygia*; den *maa* *have* *ligget* *vestlig* for *Ithake*; men *hvor* *lader* *sig* *ikke* *let* *bestemme*, rimeligviis *nordvest*.

202. *νύμφης Καλυψούς* — *Kalypso* var en *Datter* af *Atlas*; hun *levede* paa *Den* *Ogygia* *affondret* fra *Guder* og *Mennesker*. Til *hendes* *D* *blev* *Odysseus* *henkastet*, og hun *lovede* ham *Udodelighed* og *ewig* *Ungdom*, hvis han *wilde* *blive* hos hende, og da han *ikke* *wilde*, *holdt* hun ham *tilbage* i *7* *År*; men paa *Gudernes* *Befaling* *maatte* hun *lade* ham *reise*. Efter *senere* *Sagn* *berovede* hun *sig* *selv* *Livet* af *Sorg* over *Odysseus'* *Bortreise*.

204. *πύρα* = *πάρεισιν* — s. *Tregd.* *Forml.* § 44, b.

207. "Αργει — saaledes benævnes ofte hos Hom. hele Peloponnes, ligesom 'Αργείοι er Navnet paa alle Græker.

208. 'Ηλύσιον πεδίων — Den elyisiske Mark laae yderst mod Vest ved Okeanos, hvorfra den kjolende Zephyros opstiger. Ligesom i Gudernes Opholdssted findes her aldrig Sne, Storm eller Regn, men et evigt Foraar. Om Hom. har tænkt sig den som en Deel af Fastlandet eller som et Oland, er ikke let at sige. Forst jildigere Digtere tale om „de Saliges Der“. Til denne elyisiske Mark bleve særdeles begunstigede Heroer, der vare i Slægt med Zeus, førte, saaledes Zeus' Søn Rhadamanthys og hans Svigersøn Menelaos. De døde ikke, men endnu i levende Live bleve de bragte til dette Opholdssted, der skildres som yndigt, men blot i klimatisk Henseende. Men ikke alle Zeus' Slægtninge komme derhen; saaledes doer hans Søn Sarpedon. — De Afdodes sædvanlige Opholdssted er hos Hades. Dette var under Jorden og har sin Indgang i det sollose Westen. Svad der kommer til Hades er ψυχή ο: Livskraften, forsaavidt den bestaaer i Pulsslag og Mandedrag, ikke Sjælen som tankende, følende og villende. Denne kan kun tankes i Forbindelse med Legemet, bestaaer med dette og hører op med dette. Der bliver saaledes hos Hom. ikke Tale om Sjælens Udodelighed efter vort Begreb. Denne ψυχή lever i Underverdenen som et εἶδωλον, som et Skygebillede. Hos Hom. tales der ikke om Dommere i Underverdenen, der skulle bedømme Menneskenes Liv; der tales heller ikke om nogen Belønning eller Straf; alle, undtagen de særdeles begunstigede, der uden at døe bringes til den elyisiske Mark, ere samme Vilkaar underkastede, og Straffen for Synder i Livet bestaaer i Ulykker under Livet og Tilintetgjørelsen af dette selv, i Døden. Der nævnes rigtignok nogle enkelte, der bleve piinte paa en særegen Maade i Underverdenen; men det er da

saadanne, der paa en særegen Maade have forseet sig imod Guderne, og hvem disse da have paalagt en særegen Straf.

209. *Ῥαδάμανθυς* — Han var en Søn af Zeus og Europa, en Broder til Minos. Efter sildigere Sagn gjøres han tilligemed hans Broder Minos og Rhakos, der alle i Livet havde udmærket sig ved Retfærdighed, til Dommere i Underverdenen. Efter Homer, der, som ovenfor er sagt, ikke kjender til saadanne, lever han paa den elyriske Mark.

212. *Ζεφύροιο* — Under den stærke Barme satte Grækerne megen Pris paa den Kjølighed, som Bestenvinden, der blæste fra Havet, tilførte dem. Hvad Under da, at den ikke savnedes paa den elyriske Mark, hvor alt var saa yndigt.

214. *Ἑλένην* — Hun var en Datter af Zeus og Leda; hendes Brødre vare Dioskurerne, Kastor og Polydeukes. Hun var udmærket ved Stjønhed og gift med Menelaos, der saaledes blev Zeus' Svigersøn, *γαμβρὸς Μένεος*. Hendes Bortførelse af Paris gav, som bekjendt, Anledning til den troiske Krig. — *οφίην* — „og er dem (Guderne) Zeus' Svigersøn“ — s. Madv. Synt. § 38, f.

215. *ἔδύσεται* — s. Tregd. Forml. § 138, b, *δύνω* og § 118, c. Anm. 2.

II. Odysf. 9, 106—560.

1. *Κυκλώπων δ' ἐς γαίαν* — Hvor dette Land er at søge, er ikke let at sige; sandsynligviis har det været paa den sydvestlige Kyst af Sicilien ved Fjorberget Lilybaeum. Kykloperne ο: de Rundsiede ere efter Hom. raae, overmodige Naturmennesker, for hvem al Kultur er fremmed. Om de alle have været af en saa kæmpemæssig Størrelse og kun have havt eet Øie, som Polyphem, siger Hom. ikke bestemt.

Hesiodus, der kun fjender tre Kykloper, der smedde Zeus' Tordenfjelder og have deres Værksted i Ætna, og senere Digtere falde dem eensiede.

2. *θεοῖσι πεποιθότες* — maa opfattes som en almindelig Uttring for „stolende paa Naturen“, da det ellers vilde stride imod v. 169: *οὐ Κύκλωπες Διὸς ἀλέγουσιν οὐδὲ θεῶν μακάρων*; thi de Gamle betragtede alt, hvad Naturen virkede, som Virkninger af Guderne.

3. *οὔτε φυτεύουσι οὔτε ἀρόωσιν* — disse Udtryk, ligesom *σπείρειν καὶ φυτεύειν* og *ἀροῦν καὶ σκάπτειν* (hakke) ere almindelige Betegnelser hos Grækerne for Binaavl og Agerbrug. — *ἀρόωσι* ep. = *ἀροῦσι*, h. Hom. contraheres undertiden Verber paa *όω*, som om de endtes paa *άω*, og indstykke en beslægtet Vocal.

4. *τά γ'* — sigter til det, der nævnes i det følgende Vers.

6. *ἀέξει* poet. = *αὔξει*.

7. *βουληφόροι* — som egtl. bruges som Tillægsord til Fyrster, staaer kun her ved *ἀγορά*.

11. *λάχεια* — enten = *ἐλάχεια* „lille“ (*τετάνυσται* kan desuagtet godt bruges; thi der betegnes blot derved, at Dens Længde er større end dens Bredde) eller af *λαχαίνω*, grave, hakke, altsaa: „let at grave og at dyrke, muldet“, i Modstætn. til „flippefuld“. Den selv har man villet finde imellem de ægatiske Æer ved Forbjergene Lilybaeum, af hvilke en, *Ugusa*, skal være saaledes beskaffen af Naturen, som Hom. beskriver denne.

20. *πάρα* = *πάρεισιν*. — *μιλτοπάροχοι* — dette og lignende Tillægsord, der betegne Farve og Udseende, findes oftere i Forbindelse med *νήες*. Det er især den røde Farve, som de Gamle anvendte til Prydelse.

21. *οἷ κε κάμοιεν* — *κάμνω*, der egtl. er et intrans.

Verb., bruges ogsaa hos Digt. som transf. „bearbejde med Besværighed, forfærdige“.

23. οἶά τε πολλά — „saaledes som ofte“.

25. οἳ κε νῆσον ἐντιμένην ἐκάμοντο — ἐντιμένην maa ikke opfattes som Tillægsord til νῆσον; men som en Apposition til Objectet: „som ogsaa vilde have gjort dem Den veldyrket“. Til denne Sætning, ligesom til Sætningerne i de nærmest foregaaende og efterfølgende Vers, maa Betingelsen tænkes af den hele Sammenhæng; de danne nemlig en Modsetn. til Virkeligheden, s. Madv. §§ 117 og 135.

26. ὄρια — „Aarets Have= og Markfrugter“.

28. ἄφθιτοι — „som ikke gaaer ud“.

29. αἰεὶ — hører noie sammen med εἰς ὄρας, „hver Sommer“; ὄραι bliver ofte brugt om det hele frugtbare Aar, modsat Vinteren.

30. πῖαο ὑπὶ οὐδας — πῖαο er ikke, som Nogle mene, et Adject., der hører til οὐδας, men et Subjt., saaat οὐδας er Accus. styret af ὑπό; „da Jædt sikkerlig er under Jordbunden“.

31. λιμὴν — er det hele, hvoraf ὄρμος er en Deel, nemlig det inderste; λιμὴν er altsaa „Abed“, ὄρμος, „Bavn“. — χροῶ ἐστιν — forbindes her baade med Gen. og Inf.

32. εὐνάς — „Ankerstene“; de ældste Ankere bestod af Stene, som man lod falde fra Forenden, medens Agterenden blev fastbunden i Land; senere omtales ogsaa Ankere af Jern.

33. ἐπιπέλουντες — ἐπιπέλλω enten med νῆα eller absol., ligesom det latinske appellere, „lande, lægge til Land“, baade om Personer, som her, og om Skibe, som v. 43 og 44. — μείναι — som styrende Ord hertil maa af det foregaaende negative Udtryk i v. 31 οὐ χροῶ ἐστιν underforstaaes det tilsvarende affirmative, s. Madv. Synt. § 213.

34. *ἐποτρύνῃ* — „opmuntret“, nemlig: dem til at seile bort.

38. *οὐδὲ προφαίνετ' ἰδέσθαι* sc. *νῆσος*.

39. *σελήνῃ* — er hos Hom. ikke nogen Guddom; først senere personificeres den og siges at være en Datter af *Ἥπερion* og *Εὐρυπυθαῖσα* eller *Θεῖα*.

40. *προφαινε* — staaer her intransf. „lyste“.

41. *ἐνθ' οὐ τις* — *οὔτε οὖν* — som om der havde staaet, *οὔτε-οὔτε*, „der saae man hverken Den, ei heller saae vi de lange Bølger, der væltede sig mod Landet“; cfr. Madv. Synt. § 208, Num.

44. *κελεύσασσι νηυσί* — Dativen maa henføres til *καθεύλομεν*; cfr. Madv. Synt. § 38, e.

46. *ἀποβρίζαντες ἐμείναμεν* — „sov vi ind og oppebiede“.

49. *νύμφαι* — De kaldes ofte *κοῦραι Διός*, Zeus' Døttre, 3: Døttre af den Gud, der skænker Regn. De ere da egentlig alle Dæmoner for Kilderne, som, idet de selv voge ved Regnen, lade Træer og Enge, Bilde og Hjorder voge og trives. Derefter blive de classificerede, og der siges om nogle af dem, at de behoe *ἄλσέα κατὰ καὶ πηγὰς ποταμῶν καὶ πίσεια ποιήεντα*, andre kaldes *ὄρεσιτιάδες*. Som Bjerz- og Skovnympher beskytte de Bildeet, og som saadanne ledsage de Artemis, Jagtens Gudinde. — *αἰγίοχοιο* — af *αἰγίς* og *ἔχω*, „den, der holder Uigiden“, et hyppigt forekommende Tilnavn til Zeus. Uigis, der rimeligviis kommer af *ἄισσω*, stormer frem, er hos Hom. Zeus' Skjold; han ryster det i den venstre Haand, medens han udslynger Lynet med den hoire, forat vække Uveir og Skræk; det er altsaa som skytsamlende Tordengud, at Zeus fører Uigis. Det er forfærdiget af *Ἥεφαιστος*; det er frygteligt, overalt omgivet af Skræk; Gorgohovedet sidder derpaa, og hundrede gylndie

Qvaster, hvoraf enhver er hundrede Dyer værd, hænge ned fra det. Dette frygtelige Vaaben tilklæder Zeus undertiden Apollon og Athene at føre.

50. ὄρεσκόρους — af ὄρος og κίω, κείμαι, „som boer paa Bjergene“.

52. διὰ δὲ τριῶν κοσμηθέντες — διὰ hører til Verbet.

55. ἔξελον — er plur.: „de udtog“.

57. δαινύμενοι — hører nærmest kun til κρέα, og til μέθυ maa underforstaaes πίνοντες.

59. ἀμφιφορεῦσιν — et hyppigt forekommende Slags Kar til at gemme og bære flydende Sager i, oftest Viin og Olie, ogsaa Hønning. De vare af Leer, undertiden af Guldb, havde to Dren el. Hanne (ἀμφί og φέρω) og endte forneden i en Spids, saaat de ikke kunde staae, men maatte sættes ned i Jorden eller paa en Tresod.

60. Κικόνων — Kikonerne beboede den sydlige Kyst af Thracien ved det aigaiiske Hav. De havde hjulpet Troerne i Krigen og vare derfor Achaiernes Fjender.

61. ἐλεύσομεν — Dette Verb. passer blot til det første Object, ναπνόν, ikke derimod til det andet, φθογγήν; hertil maa underforstaaes et beslægtet Verb., saasom ἀζούω; s. Madv. Synt. § 214, Anm. 4.

62. αὐτῶν — „dres“; det er Menneskenes, i Mod-sætning til Dyrenes.

67. ἐρίηρες — plur. til ἐρίηρος, s. Tregd. Forml. § 88, 6.

70. ἦ — ἦ — i afhængige disjunctive Spørgsmaal for εἰ — ἦ; s. Madv. Synt. § 199, c. og Anm. 1.

72. ἀνὰ νηὸς ἔβην ο: νηὸς ἀνέβην. „gif hen til Skibet“; ἐπὶ νηὸς βάλειν, „at gaae op paa Skibet“.

79. *μῆλα* — „Smaatqvæg“, indbefatter baade *όιες* og *αἴγες*.

80. *κατωρυχέεσι* — som om Rom. heed *κατωρυχῆς* der ikke findes, har til Rom. *κατῶρυξ*; det bruges om store Stene, hvoraf en Deel var gravet ned (*κατορύσσω*) i Jorden.

87. *ότε* — ikke Tidsconjunctionen, men det relat. Pron. i Neutr.

89. *έρυσθαι* — s. Tregd. Forml. § 143, *έρύω*.

91. *ἀσκόν* — der egentl. betyder en astruffet Hud, bruges derpaa om et Slags Sæk, der var gjort af Skind og brugtes især paa Reiser til at opbevare Viin og Vand.

92. *Μαρων* — denne Maron, Euanthes' Son, der skjæmter Odysseus den herlige Viin, sættes af andre Forfattere i Forbindelse med Dionysos, Vinens Gud; de gjøre ham nemlig enten til en Son eller Sonneson af Dionysos; men dette Slægtskab er Homer aldeles fremmed. Homer kjender overhovedet kun lidt til Dionysos; og Dionysos' Son som Apollons Præst vilde passe ilde.

93. *Ἀπόλλωνος* — Apollon var en Son af Zeus og Leto, var Tvillingbroder til Artemis og født paa Delos. Han dyrkedes meget af de Gamle og det under forskjellige Former. Han er saaledes den straffende Gud, hvoraf han rimeligviis har faaet sit Navn (af *ἀπόλλυμι*). Som saadan er han væbnet med Bue og Piil, hvorfor han kaldes *ἐκάεργος*, *κλυτότοξος*, *ἀργυρότοξος* og lign., og sender Pest forat straffe Menneskene; han udsender ogsaa „milde Pile“ og dræber dermed unge kraftfulde Mand, ligesom hans Søster dræber Qvinderne. Han er Gud for Spaadomskunsten, som han endog meddeler de Dodelige; derfor tillægges ham mange Drakler. Han er Gud for Sangen og Strengespil, spiller paa Phorming for Guderne ved deres Gjæstebud

og er Sangernes Lærer. De andre Former, hvorunder han dyrkes, vedkommer os ikke, da Homer ikke kender dem; navnlig er han hos Hom. slet ikke Solgud; Helios og Apollon skilles derimod bestemt fra hinanden, og hans hyppige Tilnavn *Φοῖβος* maa ikke forklares om ham som Solgud, men sigter blot til den „rene“ og „straalende“ Skjønhed, som Homer ligesom andre Digtere tillægge ham. — *Ἰομαρος* — en By i Sikonernes Land. — *ἀμφιβεβήκει* — „gaaer omkring, beskyttter“; Præs. med Betydning af Præsens; med mindre man tør sige, at det er Perfectum, der med Præsens' Betydning tillige har antaget Præsens' Endelse; smlg. *περύκει* og *ἀνώγει*.

98. *ροπήρα* — et Slags Kar ofte af en meget betydelig Størrelse og af meget forskjelligt Stof, sædvanligt af Leer, som de Gamle brugte til at blande Vinen i — de drak nemlig fordetmeste Vinen blandet med Vand, — og hvorfra der da blev omdeelt til Gjæsterne.

99. *δνώδεκα πᾶσιν* — „tolv i det Hele“.

103. *ὅτε πίνοιεν* — Subjectet hertil maa underforståes af det hele Indhold; „naar de drak“ (Maron og hans Husfru) eller i Alm. „naar man drak“.

104. *ἐν δέπας ἐμπλήσας ὕδατος ἀνά εἴκοσι μέτρα χεῦ* — „efterat have fyldt eet Bæger heldte han (Maron) det over 20 Maal Vand“; saaat altsaa *ἐν δέπας* hører baade til *ἐμπλήσας* og *χεῦε*, og *ἀνά* til *μέτρα*. Dette Forhold i Blandingen er uden Exempel og overdrevet. Ellers blandede de 3 Dele Vand med 1 Deel Viin, eller 2 Dele Vand med 1 Deel Viin, eller 3 Dele Vand med 2 Dele Viin eller ogsaa ligemeget af begge Dele. Homer lader Odysseus bringe med sig saa stærk Viin, forat han kan betvinge Uhyret Polyphemus. — *δέπας* — som det synes, et hos Homer for alleslags Bægere fælleds Navn.

106. *αποσχέσθαι* — *υποφύλασσε τοῦ οἴνου.*

108. *κωρύκω* — en Sæt af Ræder til at opbevare Lev-
netsmidler, Brød, Meel o. lign.

109. *ἄνδρ' ἐπελεύσεσθαι*, — *ἄνδρα* er Object for *ἐπελ.* „at jeg vilde komme til en Mand“; om Inf. efter *μοι δόσατο θυμὸς ἀγήνωρ*, der er et omskrivende Udtryk for *οιοσάμην*, s. Madv. Synt. § 160.

113. *ἐθνεύμεσθα* — af *θνέομαι* = *θεάομαι*; „vi
saae med Forundring, vi studsfede over“.

116. *ἔρχατο* — s. Tregd. Forml. § 134, *εἶργνυμι*. —
πρόγονοι „de først fødte“, *μέτασσαι* af *μετά*, = *μεταγε-
νεῖς* el. *μεταγενέστεροι*, i Modsetning til *πρόγονοι*, „de
senere fødte“; *ἔρσαι* „de nylig fødte“; „thi tre Gange føde
Gaarene i et heelt Aar“, siger Hom. et andet Sted.

117. *ναῖον* — s. Lex. *ναίω*, boer; ogsaa: er belig-
gende, bliver beboet, egtl. er fuld af, flyder over, her: „alle
Karrerne vare fulde af“ eller „løb over af Balle“.

118. *σκαπίδες* — et rundt Trækfar til Mælk og Balle.
— *τετυγμένα* — retter sig efter det fjernere *ἄγγεα*.

120. *τυρῶν αἰνυμένους* — om Gen. s. Madv. Synt.
§ 51, d. Accusativen af Partic. er nødvendig; thi der er et
andet Subj. til *ἔναι* end til *λίσσοντ'* „de bade, at man“
o. s. v.

124. *εἴ μοι ξείνια δοίη* — om denne Betydning af *εἰ*,
som om der var at underforståe *πειράσθαι*, s. Madv.
Synt. 194, a, Anm. 2, cfr. § 132, d.

126. *κῆαντες* — s. Tregd. Forml. § 142, *καίω* —
ἐθύσαμεν sc. *τυρῶν*, det var nemlig Skik at offere det
første af Mæden til Guderne, førend man selv spiste.

128. *ἕως* — maa under Scansionen læses som *εἶος*.

133. *θύρησιν* — „udenfor“, modsat *εἰς σπέος*; det
bliver nærmere bestemt ved *ἐκτοθεν ἀλύγης*, „ude i Gaarden“.

138. ἡλίβατον — rimeligst af ἀλατεῖν og βαίνω, „hvor man feiler ved at træde, skraa, steil“.

140. ἔμβρουον — betyder hos Hom. „det Nyfødte“, ellers „Fosteret i Moders Liv“.

141. θρέψας — s. λεγ. τρέφω; „han lod løbe sammen“.

145. σπεύσει — Dette Verb., der deels er transf. deels intransit., sættes, naar det ikke staaer absol., hos Hom. med Partic., medens det ellers forbindes med Infinit. — τὰ ἄ' ἔργα — „disse sine Gjeringer“.

146. καὶ εἶσιδεν — „og saae os“.

152. δεισάντων — der horer til ἡμῖν. er et Slags Anakoluthie, der oftere forekommer h. Hom. Det possessive Forhold betegner han nemlig deels ved Gen., deels ved Dativ, og der findes et Partic. i Gen., der horer til et Nomen el. Pronomen i Dativ, ligesom det Modsatte forekommer.

156. ἄλλην ὁδόν, ἄλλα κέλευθα — om Afhyndeton s. Madv. Synst. § 185, Num. 6.

162. ξεινήιον — betegner i Alm. den Gave, som Verten gav sin bortreisende Gæsteben, men bruges undertiden ogsaa om den Bevertning, som Gæstfriheden bod enhver at yde den Fremmede. Gaven betegnes her ved δωτινήν.

164. αἰδέϊο — ep. contrah. af αἰδέϊο.

165. ἐπιτιμῆτωρ — saaledes kaldes Zeus som ξένιος og ἰκετήσιος, da han beskytter alle Fremmede og Bønjalvende og hævner enhver Krænkelser af Gæstfriheden. — Forresten betegner Πραγ. ἐπί i saadanne Former, som ἐπιτιμῆτωρ, ἐπιβουκόλος o. fl. den overordnede Stilling, medens ὑπό betegner den underordnede, som i ὑποδμῶς o. fl.

168. δειδίμεν — ep. Perf. Infinit. s. Tregd. Forml. § 140, a, δίω og § 130. — ἀλέασθαι — Nor. Inf. til ἀλέομαι, cfr. nedenfor v. 171 ἀλευάμενος af ἀλεύομαι.

171. *περιδοίμην* — s. Tregd. Forml. § 148, *φείδομαι*.

173. *ὄπη ἔσχεσ νῆα* — „hvor du landede med Skibet“.

174. *δαίω* — s. Tregd. Forml. § 140, c, *δαίω*.

177. *νέα* — Synizesis.

178. *πρὸς πέτρῃσιν* — *πρὸς* med Dativ, hvor man maatte vente Accus.; men saaledes findes oftere Dativ ved Spørgsmaalet hvorhen? istedetfor Acc. forat betegne den paa Bevægelsen fulgte No; cfr. nedenfor v. 183: *ποτὶ γαίῃ κόπτει*.

186. *οὐδ' ἀπέλειπεν* — parenthetisk, „uden at levne noget“.

191. *ἐπ'* — hører til *πίνων*; *ἐπιπίνω*, „drikke efter Maden“, er transf.

192. *τανυσσάμενος διὰ μήλων* — „strakt hen imellem Smaaqvæget“.

193. *τόν* — Object til *οὐτάμεναι* i v. 195. — *βούλευσα* — der her har samme Betydning som Medium, raadslaae, tænke paa, have i Ginde, findes ogsaa undertiden h. Attikerne brugt saaledes.

195. *ὄθι φρένες ἦπαρ ἔχουσιν* — „hvor Mellemgulvet omslutter Leveren“.

196. *χείρ'* = *χειρί*. — *ἐπιμιασσάμενος* — (s. Tregd. Forml. § 144, *μαίομαι*) hører ikke til *οὐτάμεναι*, men til *βούλευσα*, og som Object for dette Partic. maa tænkes *εἶφος*: „efter at have berørt, grebet det med Haanden“. En saadan Adskillelse af det, der hører sammen, findes undertiden h. Rom.

197. *ἀπωλόμεθ' ὄλεθρον* — s. Madv. Synt. § 26, a.

198. *κὲν δυνάμεσθα* (= *ἐδυνάμεσθα*) s. Madv. Synt. § 117, a. Anm.

205. *δὴ αὖτε* — Synizesis; man læse *δῆντε*.

208. *ὡς εἰ* — *ἐπιθείη* — om Dptat. ved *εἰ* i Sammenligninger, f. Madv. Synt. § 135, Num. 3.

209. *ροίζω* — er i den ion. Dialect Fem., ellers *Μαθε*.

211. *εἰ πως* — f. Madv. Synt. § 194, a. Num. 2.

213. *Κύκλωπος γὰρ ἔκειτο* — „der laae nemlig“.

214. *τὸ μὲν* — Man mærke det tre Gange gjentagne *μὲν*. Exempler herpaa findes oftere hos Hom. Det slutter sig noie til Demonstrativet, der fastholder det i Forveien nævnte *ρόπαλον*.

216. *ὅσον θ'ίστόν* — om denne Attraction ved *ὅσος*, der i den attiske Prosa kun findes ved *οἶος*, f. Madv. Synt. § 106, Num. 2. — Det fuldstændige Udtryk vilde være *τόσον εἶναι, ὅσος ἐστὶν ἰστός*. — Paa samme Maade maa det efterfølgende: *τοῦ μὲν ὅσον τ' ὄργυιαν* i v. 219 forklares.

224. *μεγάλ' ἤλιθα πολλή* — *μεγάλα* forstærker vel *ἤλιθα*, der hos Hom. altid findes forbundet med *πολύς*, — „i overordentlig stor Mængde“.

225. *πεπαλάχθαι* — Andre læse *πεπαλάσθαι* og mene, at *παλάσσω* i Betydningen: kaste Lod, har denne Form, medens *πεπαλάχθαι* bruges, naar *παλάσσω* betyder: bestænke, besudle. — Hom. bruger det kun et Par Gange i Betydningen: kaste Lod; oftere bruger han *πάλλω*. Man kastede Lod paa følgende Maade: enhver af Deeltagerne betegnede sit Lod (*κληρός* af *κλάω* brækker itu), der bestod af et afbrækket Stykke Træ, Potteskaar eller lignende, med et Mærke og kastede det i en Hjelms. Denne blev svinget, indtil et Lod sprang ud, som da blev foreviist rundt, indtil en gjenkjendte sit Mærke, og paa ham var da Loddet faldet.

226. *ὅς τις τολμήσειεν* — om Dptat. her ligesom *ὅτε ἰκάνοι* i v. 227, f. Madv. Synt. § 132. a.

228. *ἄν γε* — *ἤθελον* — en usædvanlig Fordobling

af *ἄν*; noget lignende forekommer hos Hom. blot i *Odysf.* 4,733 og *Il.* 13,127.

230. *καλλιτριχα* — bruges kun her og v. 363 om *Ἰααρ* og *Γεδερ*, ellers om *ἔσπε*.

240. *μισούβιον* — mener man, var et simpelt *Driffekar*, som *Ἰααρ* og *Λαυδάριος* brugte. Man siger, at det er kommet af *μισός*, enten fordi *Ἰααρ* var forfærdiget af *Βεδ*-bende eller prydet dermed.

241. *τῆ* — *ἴ.* *Ἰααρ*. *Ἰααρ*. § 147; *πίε* — *ἴ.* *Ἰααρ*. *Ἰααρ*. § 138, b, *πίνω*. — *κρέα* — *Ἰααρ*.

242. *οἶόν τι* — *τόδε* — *ἴ.* *Ἰααρ*. *Ἰααρ*. § 100, c. — *ἐκελεύθει* — *ἴ.* *Ἰααρ*. *Ἰααρ*. § 149, *κεύθω*; *Ἰααρ*. med *Βε*-betødning af *Ἰααρ*.

243. *σοὶ δ' αὖ λοιβὴν φέρον, εἴ μ' ἐλεήσας οἴκαδε πέμψεις* — „dig bragte jeg den til *Ἰααρ*, om du af *Ἰααρ* vilde lade mig reise hjem“. Ved *Ἰααρ* blev der offret *Ἰααρ* og drukket paa en lykkelig *Ἰααρ*. Og hertil behøvedes nødvendigvis *Ἰααρ*. *Ἰααρ* mener: Jeg bragte egentlig *Ἰααρ* i den *Ἰααρ*, at jeg vilde blive venligt modtaget og bortsendt; da skulde *Ἰααρ* have tjent til *Ἰααρ*. — Om *Ἰααρ*. *ἴ.* *Ἰααρ*. *Ἰααρ*. § 132, d.

245. *πῶς κεν* — *ἴαοιτο* — om *Ἰααρ*. *ἴ.* *Ἰααρ*. *Ἰααρ*. § 136. — *σέ* — om denne *Ἰααρ* Acc. ved *Ἰααρ*-verber *ἴ.* *Ἰααρ*. *Ἰααρ*. § 28, a. *Ἰααρ*.

246. *πολέων* — ep. = *πολλῶν*.

247. *ἦσατο* — *ἴ.* *Ἰααρ*. *Ἰααρ*. § 148 *ἦδομαι*.

253. *νέκταρος* — Saaledes kaldes i *Ἰααρ*. *Ἰααρ* *Ἰααρ*, ligesom *Ἰααρ* kaldes *Ἰααρ*; nogle *Ἰααρ* vende det rigtigt om og lade *Ἰααρ* drikke *Ἰααρ* og spise *Ἰααρ*. — *Ἰααρ* enten man afleder *Ἰααρ* af *Ἰααρ* og *Ἰααρ*, *Ἰααρ*, eller af *Ἰααρ* og *Ἰααρ*, *Ἰααρ*,

eller af *νεος*, ung og *κτᾶσθαι*, erhverver, eller af *νεάζω*, være ung, gjøre ung, er dog Grundbegrebet for *νέκταρ* og *ἀμβροσία* (s. 1,92) det samme; de ere begge Symboler paa Udodelighed og Uforvængelighed. — *ἀμβροσίας καὶ νέκταρος ἀποθώξ*, „et Udspring af Ambrosia og Nektar“, er blot et Udtryk forat betegne Vinens Fortræffelighed.

256. *Κύκλωπα περὶ φρένας ἤλυθεν* — „var kommen til Kyklopen om Sindet ο: var løbet K. i Hovedet“; *περὶ* kan styre *φρένας* og *Κύκλωπα* henføres til *ἤλυθεν* s. v. 245, eller ogsaa kan *περὶ* forbindes med *ἤλυθεν* og begge Accusativerne henføres til Verbet; thi to Accusativer, hvoraf den ene betegner det Hele og den anden en Deel deraf, forekomme ofte hos Hom. ved Verber, der betyde: komme til, naae hen til, foruden andre.

259. *ὑπέσσης = ὑπέσχου*.

260. *Οὔτιν* — denne usædvanlige Acc. af *οὔτις* bruger Hom. forat give Ordet Form af et Egennavn.

265. *ἦ* — s. Tregd. Forml. § 131, c, *ἦμί*.

267. *φάρυγος* — ep. s. *φάρυγγος*, der i Alm. betyder „Luftrøret“, er her brugt om Spiserøret eller den indre Deel af Munden, hvor Spiserørets (*οἰσοφάγος*) og Luftrørets (*λάρυγξ*) Åbning er.

270. *εἰως θερμαίνονται* — i Odysseens er *εἰως ο: εἰως* ikke blot en simpel Tidscconjunct., „indtil“, men tillige en Henfigtsconjunct. „paa det at“. Optat. maa forklares efter Madv. Synt. § 131, a.

271. *ἀναδύη* — Nor. Optat. af *ἀναδύω*, s. Tregd. Forml. § 129, a. Num. 1.

273. *ἄψεσθαι* — „antændes, komme i Brand“; om Gjenstandene, der komme i Brand, bruges ellers de passive Former; om Ilden, der antænder, de mediale el. active, og om Mennesker, der stikke i Brand, de active.

275. *θάρος ἐνέπνευσεν μέγα δαίμων* — saaledes siges der oftere, hvor Faren er stor og kræver et usædvanligt Mod, at det er Guddommen, der indaander Mennesket Mod.

278. *ὡς ὅτε τις τρυπῶ* — I de homeriske Sammenligninger med *ὡς ὅτε* findes snart Indic. snart Conjunct. efter den forskjellige Maade, hvorpaa de udsiges, enten ligefrem (Indic.) eller som et muligt forekommende Tilfælde (Conj. saal. v. 285—286 *ὡς ὅτ' ἀνήρ — βάρπη*). Kun en eneste Gang og det her forekommer Dptat.; maaskee tor man derfor her læse *τρυπᾶ* for *τρυπῶ*.

279. *οἱ δέ* — ο: Svendene; Odysseus og hans Folk sammenlignes med Skibstømmemanden og hans Svende.

280. *τὸ δέ* — ο: *τρύπανον*.

282. *θερμόν* — hører til *αἶμα* og *ἰόντα* til *τέν ο: μοχλόν*.

283. *ἀμφί* — Adv. „rundtom“.

284. *σφαραγεῦντο* — af *σφαραγέομαι*, et onomatopoietisk Ord, der her bruges om den hvislende Lyd, som en glødende Gjenstand frembringer, naar den kommer i Berørelse med Vand el. lignende; men i v. 334 betyder det „strutte, være fuld“.

285. *χαλκεύς* — oprindelig en Mand, der arbejdede i *χαλκός*, Erts el. Kobber, det Metal, som Grækerne først lærte at bearbejde; senere betyder det enhver Metalarbejder. Saal. finde vi, at Ord, der oprindeligt betegnede noget aldeles specielt, senere have faaet en generel Betydning. f. Ex. *εὐναί* — s. v. 32; *διφθέραι*, der oprindelig betyder en Hud og et Slags Pergament, dannet deraf, bruges om Bøger i Alm., efterat de vare gjorte af Papiir.

287. *φαρμάσσω* — at anvende et kunstigt Midde, *φάρμακον*, i Alm. et Lægemiddel, Gift, Tryllemiddel og Farvemiddel, bruges kun her om den Forandring, man frem-

bringer ved Jernet, naar det dyppes i Vand. — τὸ γὰρ αὐτε — „thi det er da el. atter“; Jernet er nemlig gjort blødt i Jlden, men bliver nu atter desto haardere ved Vandet.

292. ἀλώων — af ἄλλη, „at være forvirret, ude af sig selv“ baade af Smerte og af Glæde.

297. τίπτε (ο: τί ποτε) τόσον — hører til ἀρημένος ο: „hvilken saa stor Ulykke er hændet dig, at du raabte saaledes“; — om Particip. med et spørgende el. relativt Ord s. Madv. Synnt. § 176, a. — ἀρημένος — s. Tregd. Forml. § 144.

302. Οὐτίς με κ. — Man mærke det Spil med Ord og den af de tvetydige Ord opstaaede Misforstaaelse, som Odysseus' Paafund at kalde sig Οὐτίς, Ingen, foranlediger. Polyphem's Ord: Οὐτίς με κτείνει δόλω οὐδὲ βίηφι ο: „Dutis, Ingen, dræber mig ved List og ikke ved Bold“, forstaaer Kykloperne naturligviis saaledes: „Ingen dræber mig ved List eller Bold“; havde Polyphem derimod sagt οὐ δέ, „men ikke“, havde ingen Misforstaaelse kunnet opstaae. Redenfor i v. 304 er der et Ordspil med μήτις; thi man kunde forstaae det som μήτις, Kløgt, og Polyphem siger ovenfor δόλω. — Man mærke endvidere Forstjellen imellem οὐ og μή og de af disse Partikler afledede Ord, der her tydelig fremtræder, s. Madv. Synnt. § 200, a.

304. εἰ μὲν δὴ κ. — Kykloperne raisonnere saaledes: er der ingen, der gjør dig Fortræd, saa maa du være syg; men imod en Sygdom, der er sendt af Zeus, have vi ingen Hjælp. — En indre Sygdom ansaaes for ulægelig ved menneskelig Kunst; νοῦσοι beskrives derfor altid som langvarige og hentærende. Derfor henviser Kykloperne Polyphem til hans Fader. Det samme mener Polyphem selv længere nede v. 413—414.

312. ὄεσσι — ep. Dat. Pl. af ὄις; h. Hom. findes desuden Formerne οἴεσσι og οἴεσι.

313. οὕτω — hører til νήπιον.

317. ὥς τε περὶ ψυχῆς — ὥς τε har her samme Betydning, som foran et Particip. s. Madv. Synt. § 175, c. Det angiver Grunden; „saafom det gjaldt Livet“.

320. ἰοδυεφές — af ἴον, Viol, og νέφος, „mørkfarvet, sort eller mørkerød“.

323. σύντρις — „tre og tre“, Cardinaltallene sammenfattede med σύν have samme Betydning som de latinske Distributiver; dette betegnes ogs. ved ἀνά og κατά med Acc.

329. νωλεμέως — afledes rimeligviis af den negative Partikel νη og αἰόλλω el. ὀλέω, driver om, bevæger, vender og dreier, og betyder altsaa: „fast, uden Bevægelse, uden at bevæges af sin Stilling eller Retning“.

333. μέμηκον — s. Tregd. Forml. § 140, a, μηκάομαι, der egentlig bruges om den Lyd, Gederne udstøde.

334. οὐθᾶτα γὰρ σφαραγεῦντο — s. v. 284. — ἀναξ — „Herren, Besidderen“.

337. ὡς οἱ — οἱ er Dativ.

339. λάχνῳ στεινόμενος καὶ ἐμοί — „besværet af Ulden og mig“ ο: besværet af mig, der hang fast i Ulden.

340. Ligesom Polyphem her tiltaler Bædderen, saaledes tale i Iliaden Hector og Achilleus til deres Heste. Endnu i vore Dage er det ikke usædvanligt, at Mennesker, især de mindre cultiverede, slutte sig nøie til og samtale med deres Dyr, som deres Stalbrodre i Livets Arbejder og Besværligheder.

341. ἔσοιο — Mor. s. Tregd. Forml. § 144, σεῖω.

342. οὐ τι πάρος γε ἔρχεαι — „ellers pleier du ikke at gaae“.

344. βιβάς — s. Tregd. Forml. § 138, a, βαίνω.

346. ἢ οὐ γ' — ποθέεις — „sikkert savner du“. Maa-
ske er det spørgende: „savner du virkelig?“

350. εἰ δὴ ὁμοφρονέεις — „derksom du ogsaa havde
Forstand, ogsaa tænkte“ (som jeg — ὁμῶς ἐμοὶ φρονέεις).
— ποτιφωνήεις — dertil hører εἰπεῖν, „var istand til
at sige mig“.

353. θεινομένου — hører til οἱ, cfr. v. 152.

356. ἐλθόντες — som om der havde staaet ἐλνόμεθα,
„da vi vare komne — gjorde vi os fri“; men Hom. angiver
det mere specielt ved λύομην og ὑπέλυσα.

358. ταναύποδα — ἀτανύω, τείνω, og πούς, enten
„med strakte Been, hurtigt løbende“, eller „langbenede, høi-
benede“.

359. περιτροπέοντες — intrans. „dreiende os meget
omkring, ad store Omveie.“

361. τοὺς δέ — „de andre“ ο: dem, som Polyphem
havde ædt.

362. ἀνά — hører til νεῦον; ἀνανεύω, ved et stille
Tegn, ο: ved at trække Dienbrynene op, forbyde; det mod-
fatte er κατανεύω, cfr. v. 383.

363. κλαίειν — kan ogsaa henføres til οὐκ εἶων og
ἀνά δ' ὀφρούσι νεῦον ἐκάστω, med Komma efter, opfattes
som en Parenthes.

367. ἀλλ' ὅτε ἀπῆν — „da jeg — ikke Skibet — var
horte“; thi Talen er om Odysseus. — γέγωνε βοήσας — som
Subject maa underforstaaes τίς; γέγωνε, s. Tregd. Forml.
§ 144.

369. οὐκ — hører til ἐμελλες. Impft. af μελλω med
en Infinitiv betyder deels skulde enten efter Skjebnens
Billie, eller efter Tingenes Tilstand; deels, ligesom Præsens,
maatte efter Formodning eller Slutning; her bliver det da
at oversætte ved: „ikke skulde du da“; det var ikke Skjebnens

Billie; derimod, tilføies der, var det Skjebnens Billie at „dine onde Gjerninger skulde komme over dig“. At Odysseus kalder sig selv *ἀνακτις* sigter rimeligviis til Udtrykket, *οὐτιδανός*, som Polyphem ovenfor, v. 354, tillægger ham.

379. *πλημυρίς* — af *πλήμη*, *πλήθω*; dette hos Hom. kun her forekommende Ord bruges hyppigere af sildigere Forf. baade om den stærke Strøm i Søer og Floder og om Havets Flod, modsat Ebbe, *ἄμπωτις*. — — Forresten gjør den Omstændighed, at *πλημυρίς* kun bruges her af Hom., og den Tautologi, som indeholdes i Ordene *θέμωσε δὲ χέρον ικέσθαι*. da det samme er udtrykt ved *τὴν ἠπειρόνδε φέρε* i det foregaaende Vers, hele dette Vers noget mistænkeligt; ligesom ogsaa det Afgjørende i Djebkliffet langt bedre træder frem, hvis man foier v. 380 *αὐτὰρ ἐγὼ* x. umiddelbart til v. 378 *τὴν δ' — φέρε κύμα* —.

382. *ἐμβάλειν κόπησ* — *ἐμβάλλω* er her intransf.: „kaste sig“, saa at man ikke behøver at underforstaae *χειρας*.

384. *ἀλλ' ὅτε δὴ δὶς τόσσον ἀπῆμεν* — „men da vi vare to Gange saalangt borte“; men da der nu v. 367 siges: „da vi vare saa langt borte, at en kunde høres, naar han raabte“, har man troet heri at finde en Modsigelse og søgt at hæve denne ved at læse *δὴ αὐτίς*, med Synizesiis *δὴντίς*, istedetfor *δὴ δὶς*. Det er dog neppe nødvendigt saaledes at hænge sig i Ordene; thi Udtrykket *γέγωνε βοήσας* horer ligesom andre hos Hom. forekommende Udtryk, saasom: *τόσσον τίς τ' ἐπιλεύσει*, *ὅσον τ' ἐπὶ λᾶν ἴησιν*; *βουλυτόνδε*; *ἐν νυκτὸς ἀμολγῶ* o. lign., til de almindelige Bestemmelser af Rum og Tid, som man paa den Tid maatte hjælpe sig med, og som, ifølge Sagens Natur, ikke kunde indeholde bestemte Maal. — *ἄλα πρόσσοντες* — rimeligviis en Bisform til *περάω*, forbindes baade med Acc. og Gen.

385. *προσηύδων* — „stod jeg i Begreb med, vilde jeg til at tiltale“, s. Madv. Synnt. § 113, Anm. 1. Ligesaa *ερέτυον* i flg. v.: „søgte at standse“.

390. *φθεγξαμένον* — *φθέγγομαι* har her sin oprindelige Betydning: „at give en Lyd fra sig“, modsat *αὐδᾶν* „at tale forstaaeligt“.

400. *παλαίφατα* — „forlængesiden sagt el. bekjendt“; — *δέσφατον* — opr. den af Zeus og de andre Guder forudbestemte Skjebne; derpaa et Drakel, en Spaadom.

402. *Τήλεμος* — Eurymos' Søn, skal have været en udmærket Spaamand, som aldrig feilede, quem nulla feclerarat ales, siger Dvid. Polyphem kalder ham „dygtig og stor“; thi efter den alm. græske Forestilling ansaaes Legemets størrelse for uundværlig for Mænd, der skulde indgyde Respect; ligesom den ogsaa hørte med til den fuldkomne Skjonhed. — *ἐκέκαστο* — s. Tregd. Forml. § 133, *καίνυμαι*.

408. *νῦν* — „nu“, betegner ikke blot det nærværende, men ogsaa det nu netop forbigangne og det umiddelbart og strax forestaaende. — *ὀλίγος* — der oprindelig bruges om Mængden, modsat *πολύς*, staaer her om Størrelsen, modsat *μέγας*.

409. *ἀλάωσεν* — af Foragt bruges den tredie Person om den nærværende, ligesom omvendt den anden Person bruges om den fraværende ved Deeltagelse.

411. *ἐννοσίγαιος* — ligesom *ἐνοσίχθων*, er Poseidon.

413. Af sin Fader Poseidon alene venter Polyphem Selbredelse, ikke fordi han alene har Evnen, men fordi han, som Fader, alene foruden Evnen har Villien. Ellers tillægge Grækerne ikke Poseidon Lægekraft.

417. "*Αἰδος* — "*Αἰς*, *Ἄιδης* el. "*Αἰδης* (*αἰ* priv. og *εἶδω*) er Behersker over Underverdenen, de Dødes Opholdssted; han er en Søn af Kronos og Rhea.

418. *ὤς* — herved betegnes en bekræftende Forsikkring ved et Dufte, der ansees for svært el. uopnaaeligt; „gid jeg saa sandt — som“.

421. *κνανοχαίτα* — „med de mørke Loffer“; et oftere forekommende Tillægsord til Poseidon, ligesom de andre hentet fra Havets Udseende og Character. Den rolige eller let krusede Havflade er jo mørkeblaa.

423. Polyphemus Dufte og Forbandelse opfylder Poseidon fuldkomment, forsaavidt Skjebnen og Zeus tillade det, men ogsaa kun saavidt. Han kan saaledes kun forsinke og besværliggjøre Odysseus' hjemkomst, aldeles tilintetgjøre den kan han ikke; thi det tillader Skjebnen ikke. Odysseus kom derfor først hjem efter 10 Mars Forløb og alene og paa et fremmed Skib; thi alle hans Stalbrodre vare omkomne og hans Skibe gaaede tilgrunde paa hans vidtloftige og farlige Omflakken, og Phaiakerne, der havde modtaget ham gjæstfrit, bragte ham hjem paa et af deres Skibe. Hjemme fandt han Ulykker nok. En Skare Friere ødelagde hans Gods, plagede hans Hustru Penelope ved deres besværlige Friere og vilde dræbe hans Son Telemachos, og kun faa af hans Tjenestefolk vare blevne ham troe.

430. *ἦκ'* — *ο*: *ἦκε* af *ἦμι*. — *ἰν' ἀπέλεθρον* — „en umaadelig Spændkraft“. *ἰς* er den intensive Kraft, *βίη* den i Virkning store, meget overvældende Kraft.

432. *τυτθόν* — henføres naturligst til *ἐδούησεν*, hvorfor Kommaet bør sættes efter *κνανοπρώροιο*. — *ἐδούησεν* — s. Tregd. Forml. § 140, b, *δέω*.

434. *χέρσον ἰκίσθαι* — til Landet *ο*: til Gedeeen.

438. *νῆα μὲν* — hermed begynder Eftersætningen.

442. *ἀρνεῖόν* — den Bædder, under hvilken Odysseus havde hængt sig fast, da de flygtede fra Hulen.

444. *κελαινερῆι* — et hyppigt forekommende Tilnavn

til Zeus, som den Gud, der samler Skyerne og frembringer Regn og Uveir.

445. *δέξας μὴρι' ἕκαιον* — At Odysseus offrede sin Hædersgave, *γέρας*, er noget, der var meget almindeligt. — Ved Dffringen brændte de forresten blot Indvoldene, der bleve indhyllede i Fedtnettet, og nogle Stykker af Bovenne; Resten stegte og spiste de selv. — *ὁ δ' οὐκ ἐμπάζετο ἰρῶν* — Man huske paa, at det er Odysseus, der fortæller dette og andre Eventyr for Phaiakerne, saa at han altsaa har erfaret, at Zeus dengang var ham ugunstig.

Efterretninger

om

Metropolitanskolen

for

Skoleaaret 1854—1855.

af

B. Borgen,
Professor, Skolens Rector.

Examiner.

1. **Afgangsexamen.** Ved Ministeriets Skrivelse af 10de Juni blev det meddeelt, at den **skriftlige** Deel af denne Examen vilde for Aaret 1854 være at afholde fra Fredagen den 23de til Mandagen den 26de Juni. Den **mundtlige** Deel af Examen blev bestemt til at afholdes i Tiden fra Mandagen den 26de Juni til Lørdagen den 1ste Juli, begge incl. *), efter nærmere Aftale med Underviisningsinspecteuren, Statsraad, Professor Dr. **Madvig**, hvem det var overladt mundtlig at conferere med Rector om en saadan Fordeling af Examinationen i det Enkelte, at han som Censor kunde efter sin Leilighed overvære saa meget af Proverne som muligt. Ifølge saadan Aftale deeltog Statsraad **Madvig** i Examen som Censor i latinſk Stil og Version, i Græsk, Fransk og Geographie, ligesom han ogsaa, uden at deeltage i Censuren, bivaanede en Deel af Proverne i Latin og Historie.

Som Censorer udenfor Skolens Lærpersonale tiltraadte efter foregaaende Indbydelse: i Tydsk Notarius publ. Professor Dr. **Abrahams**, i Naturhistorie Dr. **Ørsted** og **U**—

*) Den sidstnævnte Dag blev det dog ikke nødvendigt at benytte, saaledes at Examen afsluttedes Fredagen den 30te Juni.

stent ved det zoologiske Museum Cand. magist. Lütken, i Latin Professor Dorph, i Historie Professor Dr. Allen, i Mathematik og Naturlære Professor Zolten og Cand. magist. Dahl.

Til Examenens første Deel indstillede sig efternævnte 17 Disciple af 6te Glasfe: 1. C. S. Gyberg, 2. P. S. E. Casse, 3. J. J. Mohr, 4. J. V. Johnsen, 5. C. S. V. Prangen, 6. C. Martensen, 7. S. J. V. Wick, 8. A. L. Brorson, 9. C. C. Christens, 10. S. B. Salkier, 11. C. J. Martensen, 12. C. A. de Sine Skibsted, 13. S. S. Ring, 14. C. T. Bang, 15. A. V. Freund, 16. E. W. Møller, 17. J. K. Thiele.

Til Examenens anden Deel indstillede sig følgende 11 Disciple af 7de Glasfe, hvilke i Aaret 1852 havde underkastet sig sammes første Deel: 1. A. O. S. Lorenz, 2. A. G. Oe. Gauch, 3. G. T. Zindenburg, 4. E. G. L. Drejer, 5. S. C. Krøyer, 6. K. P. A. Mourier, 7. S. S. G. Smith, 8. E. P. Diechmann, 9. A. M. L. Abrahams, 10. C. S. Scharling, 11. S. K. Svuid.

En Candidat forlod den mundtlige Prøve af Examenens første Deel, een den mundtlige Prøve af anden Deel, før den var fuldendt.

A. Skriftlig Prøve.

Fredagen den 23de Juni, Formiddag: Udarbeidelse i Modersmaalet. Opgave: „Hvorledes er Samvæmmet imellem Menneskene i dette Aarhundrede blevet lettet ved Opfindelser?“

Eftermiddag: Oversættelse fra Latin paa Dansk.

„Oversættes med (Ex oratione Romæ belli socialis tempore in judicio habita. Orator ostendit, malorum et improborum civium Romanorum consiliis et pro-

missis socios ad arma capienda concitatos esse; alioqui non ausuros fuisse tantum bellum movere.)

Quibuscum bellum geramus, iudices, videtis; cum sociis, qui pro nobis pugnare et imperium nostrum nobiscum simul virtute et industria conservare soliti sunt. Hi quum se et opes suas necessario norunt, tum vero nihilo minus propter propinquitatem et omnium rerum societatem, quid populus Romanus viribus et armis posset, scire et existimare poterant. Hi si ipsi per se deliberassent, quæso, quæ res erat, qua freti bellum contra nos suscipere conarentur, quum multo maximam sociorum partem in officio manere intelligerent, quum sibi non multitudinem militum, non idoneos imperatores, non pecuniam publicam præsto esse viderent, non denique ullam rem, quæ pertineret ad bellum administrandum? Si cum finitimis de finibus bellum gererent, si totum certamen in uno proelio positum putarent, tamen omnibus rebus instructiores ac paratiores venirent, nedum illud imperium orbis terræ, cui omnes gentes, reges, nationes partim vi, partim voluntate concesserunt, quum aut armis aut beneficiis a populo Romano superati essent, ad se transferre tantulis viribus conarentur. Nulla igitur re inducti, nulla spe freti arma sustulerunt? Quis hoc credat, tantam amentiam quemquam tenuisse, ut imperium populi Romani tentare auderet nullis copiis fretus? Ergo aliquid fuisse occultæ spei necesse est. Id quid aliud, nisi hoc, quod dico, potest esse?"

Løverdagen den 24de Juni, Formiddag: 1. *Latinsk Stil*: „Lucian, en græff Skribent fra det andet Aarhundrede efter Christus, har iblandt meget Andet skrevet „Dødes Samtaler“, i hvilke han paa en vittig og slemtefuld Maade

indfører bekendte Mennesker fra forskjellige Tider og Stæder forhandlende i Underverdenen om Ting, der passe til deres Charakterer og Bedrifter i Oververdenen. I en af disse Samtaler opdigter han, at Alexander og Hannibal komme til Minos for at bede ham at afgjøre en Strid, de have om, hvem af dem den første Rang imellem Feltherrer tilkommer. Tillige indfinder Scipio Africanus den Ældre sig. Hannibal tager først Ordet og fremstiller, hvor store Bedrifter han har udført med en ikke stor Hær, idet han kæmpede ikke imod blodagtige og feige Asiater, men imod de haardforeste og tappreste Folk. Derpaa udvikler Alexander, at han, efter at være som Ungling draget ud fra et lidet Rige, har undervundet det største Herredomme, som Mennesker nogenstunde have stiftet, er trængt frem til forhen ukjendte Lande og, efter at have overvundet de største Vanskeligheder og Farer, er død ubesejret. Da nu Minos betænker sig, lægger Scipio sig imellem (intervenio) og erklærer, at han viger for Alexander og hans Bedrifteres Underværker, men at han ikke kan taale, at Hannibal, hvem han har overvundet, foretrakkes for ham. Minos giver Scipio Medhold og tildeler Alexander den første Plads imellem store Hærførere, Scipio den anden; Hannibal byder han at være tilfreds med den tredie. Maaskee vil Nogen sige, at det let sees, at Grækeren har været gunstigere stemt (faveo) for den græske Konge end for Carthaginienseren".

2. Tydsk Stil: „Da de nordiske Nationer toge det romerske Riges Provindser i Besiddelse, bestode de af lutter frie Mennesker, der af frivillig Beslutning havde tiltraadt det Forbund, som gik ud paa Erobring, og, idet de toge lige Deel i Krigens Arbejder og Farer, havde en lige Ret til de Lande, der vare Felttogets Lon. Enkelte Høbe adløde en Hovdinges Befalinger, mange Hovdinger med deres Høbe en

Feltøverste (Feldhauptmann) eller **Fyrste**, der anførte Hæren. Der gaves altsaa, **under** (bei) lige Frihed, tre forskellige Stænder, og efter denne Stænderforskjel, maaskee ogsaa efter den udviste Tapperhed, faldt nu ogsaa Lodderne ud ved Landedelingen. Enhver fri Mand fik sin Andeel, Hovdingerne en større, Hærføreren den største; men frie, som Besiddernes Personer, vare ogsaa Eiendommene, og hvad der blev tilkjendt En, blev hans for bestandig, med fuldkommen Nafhængighed. Det var hans Arbeides Lon, og Tjenesten, der gav ham en Ret dertil, var allerede ydet.

Sværdet maatte forsvare, hvad Sværdet havde **vun-**det (erringen), og til at beskytte det Erhvervede var den enkelte Mand ligesaa lidet i Stænde, som han enkelt vilde have erhvervet det. Det frigerste Forbund maatte altsaa heller ikke i Freden falde fra hinanden. Hovdingerne og Hærførerne vedbleve, og ved indtrædende Nødtilfælde stod den nu besatte Nation strax kampfærdig ligesom paa det første Indfalds Tid. Fra enhver Landbesiddelse var den Forpligtelse uadskillelig at yde **Hærfølge** (Heerfolge), det er, med den behørigte Udrustning og et passende Følge at støde til det almindelige Forbund, som forsvarede det Hele".

Eftermiddag: **Arithmetiske Opgaver**, som begge forlangtes løste: 1. „Hvilken Ligning maa finde Sted imellem tre Tal P, Q, R , saa at enhver af dem er bestemt ved de to andre, naar de som Led saavel i en arithmetisk Række (Differentserække) som ogsaa i en geometrisk Række (Quotientrække) skulle svare til de samme tre Indices p, q, r ?" — 2. „Naar Folkemængden i et Land i en Række af n Aar voxer i et Forhold, som, foranderligt med Aarene, er betegnet $t_1, t_2, t_3, \dots, t_n$, hvilket uforanderligt aarligt Middelforhold t vilde i de n Aar have givet Folkemængden den samme Tilvæxt?

Exempel: $n=40$, $t_1=t_2=t_3\dots=t_{30}=0,0065$.
 $t_{31}=t_{32}\dots=t_{40}=0,0076$."

Mandagen den 26de Juni, Formiddag: **Geometrisk Opgave:** "I et Triangel ere de fra Toppunkterne paa de modstaaende Sider nedfældte Høider proportionale med tre givne Tal m , n , p . Deraf skulle Trianglets Vinkler bestemmes.

Exempel: $m=3$, $n=4$, $p=5$."

B. Mundtlig Prøve.

(VII og VI Klasse hver for sig under denne Deel af Examen deelt i tvende Afdelinger, α og β).

Mandagen den 26de Juni, Form. VI Cl. β . Geographie. — Efterm. VI Cl. α . Fransk.

Tirsdagen den 27de Juni, Form. VII Cl. α . Latin, VII Cl. β . Mathematik, VI Cl. β . Fransk. — Efterm. VII Cl. α . Græsk, VII Cl. β . Religion, VI Cl. α . Naturhistorie.

Onsdagen den 28de Juni, Form. VII Cl. β . Latin, VII Cl. α . Mathematik. — Efterm. VII Cl. β . Græsk, VI Cl. α . Tydsk, VI Cl. β . Naturhistorie.

Torsdagen den 29de Juni, Form. VII Cl. α . Historie, VII Cl. β og α . Naturlære. — Efterm. VI Cl. α . Geographie, VI Cl. β . Tydsk.

Fredagen den 30te Juni, Form. VII Cl. β . Historie. — Efterm. VII Cl. α . Religion.

Udfaldet af Afgangsexamen er meddeelt i Bilag I.

II. **Sovedexamen** blev afholdt fra Onsdagen den 5te til Mandagen den 17de Juli (see Skolecsterr. for 1853—1854 S. 51—55).

III. *Halvaarsexamen.* Efterat det i en under 8de Decbr. f. A. afholdt Lærerforsamling var bleven anseet for ønskeligt at kunne foretage denne Prøve under en fra den hidtil fulgte forskjellig Form, og efterat Underviisningsinspektøren, hvem dette Ønske var bleven meddeelt, havde erklæret, at Intet kunde være til Hinder for, at bemeldte Examen behandlede med den Frihed og under den Form, som Skolens Rector og dens øvrige Lærere efter indbyrdes Overveielse maatte forene sig om at betragte som den hensigtsmæssigste, blev det, overeensstemmende med Resultatet af Forhandlingerne i ovennævnte Mode, besluttet, at en fuldstændig, baade skriftlig og mundtlig, Halvaarsexamen herefter ikkun vilde blive at afholde med 7de Classens øverste Afdeling, hvorimod denne Examen i Henseende til Skolens øvrige Classer vilde blive afløst af den Forholdsregel, at enhver Lærer for sit Underviisningsfags Bedkommende foretog den nødvendige Repetition til den eller de Tider af Skoleaaret, paa hvilke han efter Afslutningen af et større sammenhørende Hele ansaae en saadan Repetition for beqvemest eller meest passende. Derhos maatte enhver Lærer, naar han agtede at begynde Repetition i sit Lærefag, desangaaende meddele Rector Underretning. — Som en Følge af den vedtagne fremtidige Ordning af dette Anliggende blev med 7de Cl. A den skriftlige Deel af Halvaarsexamen afholdt fra Fredagen den 15de til Mandagen den 18de Decbr., den mundtlige Deel fra Onsdagen den 20de til Loverdagen den 23de Decbr. *).

*) Til Beretningen om Halvaarsexamen i forrige Skoleaar (Skoleesterr. for 1853—1854 S. 10) bør tilføies, at denne Examens mundtlige Deel blev afholdt fra Mandagen den 6te til Mandagen den 13de Febr. incl.).

Disciplenc.

I. Da Efterretningerne for forrige Aar bleve udgivne, beløb Antallet af Skolens Disciple sig til 169 (see bemeldte Efterr. S. 14--17). Efter den Tid ere følgende Disciple udgaacde. Under 4de Juli f. A. bleve de ovenfor S. 4 anførte Candidater, med Undtagelse af den under Nr. 9 nævnte, efter fuldendt Afgangsexamen dimitterede til Universitetet (1—10). — Endvidere udmeldtes for indeværende Skoleaars Begyndelse: af 7de Glasſe: 11. **Arthur Matthias Nicolai Abrahams**, 29de Juni 1854; — af 6te Glasſe: 12. **Frederik Algreen-Ussing**, 21de August; — af 5te Glasſe: 13. **Johan Jacob Vogelius Steenstrup**, 16de Juni, 14. **Carl Johan August Tosty Rehling**, 30te Juni, 15. **Thorvald Schleisner**, 20de August; — af 4de Glasſe: 16. **Viggo Theodor Woldby**, 30te Juni, 17. **Christian Frederik Danneſkjold-Samsøe**, 30te Juni, 18. **George Alfred Mourier**, 3die August; — af 3die Glasſe: 19. **Hans Emil Valdemar Møller**, 30te Juni, 20. **Ditleff Anders Sehested Berregaard Sepelin**, 24de Juli. — I Lobet af dette Skoleaar udmeldtes: af 7de Glasſe: 21. **Edvard William Møller**, 18de Decbr., 22. **Jacob Cecilus Peter Wilse**, 18de Februar 1855; — af 5te Glasſe: 23. **Julius August Thiele**, 25de Mai; — af 4de Glasſe: 24. **Hans Frederik Alexander Galling**, 24de August 1854, 25. **Janus Julius Bernhard Lund**, 24de August, 26. **Otto Valdemar Hoffgaard**, 20de Novbr., 27. **German Peter Winge**, 13de Martz 1855, 28. **Albert Peter Carl Abrahams**, 25de Martz; — af 3die Glasſe: 29. **Hans Vilhelm Cederfeld de Simonsen**, 23de Septbr. 1854, 30. **Christian Erhard Borgen**, 24de April 1855; — af

1ste Klasse: 31. **Georg Frederik Christian Christopher Tillisch**, 23de August 1854.

Derimod har Skolen i samme Tidrum havt følgende Tilgang af Disciple:

A. Ved Skoleaarets Begyndelse, den 23de August 1854, optoges:

I V Klasse:

1. **Albert Emil Adolph Nielsen**, en Son af Provst for Baarsø Herred G. Nielsen, Sognepræst til Kallehauge.

I VI Klasse:

2. **Friedrich Heinrich Franz Nagel**, en Son af Kalligraph i Udenrigsministeriet G. F. L. Nagel.

I III Klasse:

3. **Heinrich Theodor Andresen**, en Son af Bærktøimager A. N. Andresen.
4. **Carl Ewald Kothe**, en Son af Pastor, Dr. theol. B. Kothe, Sognepræst til Bommelov og Hammershøj i Sjælland.

I II Klasse:

5. **Carl Michael Albeck**, en Son af Capitainlieutenant i Søetaten P. G. Albeck, N. af D.
6. **François Louis d'Auchamp**, en Son af Landsoverrets- samt Hof- og Stadsrets-Procurator F. L. F. d'Auchamp.
7. **Axel Peter Grüner**, en Son af Capitain F. H. v. Grüner, Forstander for det kgl. militaire gymnastiske Institut, Dbn. og N. af D.
8. **Christian Frederik Hansen**, en Son af forhenværende Viinhandler, Capitain F. Hansen.
9. **Peter William Jerndorff**, en Son af afgangne Inspecteur ved Søværnshuset A. Jerndorff.

10. Christian Vilhelm Emil Kjerfing, en Søn af forhenværende Apotheker C. B. Kjerfing.
11. Carl Gustav Maurig Larsen, en Søn af Skolelærer C. Larsen i Hvidovre.
12. André Gregor Henrik Lütken, en Søn af Cancellieraad F. L. Lütken, Assessor i den fgl. Landsøverret samt Hof- og Stadsret.

I I Klasse:

13. Oscar Ferdinand Albeck, Broder til den ovenfor under Nr. 5 anførte Discipel.
14. Victor Nicolai Andræ, en Søn af Finantsminister, Oberstlieutenant C. C. G. v. Andræ, R. af D.
15. Albert Charles Dreboldt, en Søn af Juveler A. L. Dreboldt.
16. Julius Vilhelm Flensborg, en Søn af Justitsraad C. A. Flensborg, Assessor i den fgl. Landsøverret samt Hof- og Stadsret.
17. Emil Alexis Gottlieb, en Søn af Capitain i Søetaten J. L. Gottlieb, R. af D.
18. Christian Josias Feddersen Holm, en Søn af Capitain C. A. B. Holm, Toldinspecteur i Kjøbenhavn.
19. Valdemar Krenchel, en Søn af Commandeurcapitain S. E. Krenchel, Havnecapitain paa Kjøbenhavns Rhed, R. af D.
20. German Freund Krohn, en Søn af Medailleur ved Mynten, F. C. Krohn.
21. Valdemar Johan Georg Larsen, en Søn af Etatsraad, Prof. juris J. E. Larsen, R. af D.
22. Johan German Georg Mangor, en Søn af Cancellieraad P. C. B. G. Mangor, Justitssecretair i Kjøbenhavns Criminal- og Politieret.

23. Jørgen Peter Melbye, en Søn af Handelsbogholder G. F. Melbye.
24. Theodor Victor Møllerup, en Søn af Statsraad H. A. Møllerup, Justitiarius i den fgl. Landsøverret samt Hof- og Stadsret, R. af D.
25. Jakob Peter Mynster Paulli, en Søn af Hof- og Slotspræst Dr. theol. J. H. B. Paulli, R. af D.
26. Oscar Alexander Ræder, en Søn af afgangne Kammerjunker, Oberst J. L. v. Ræder, R. af D. og Dbm.
27. Andreas Christian Schlichtkrull, en Søn af Fuld- mægtig under den fgl. Landsøverret samt Hof- og Stadsret D. B. Schlichtkrull.
28. Frederik Christian Daniel Simony, en Søn af Jus- titsminister, Statsraad G. F. Simony, R. af D. og Dbm.
29. Adolf Julius Skribe, en Søn af Geheime-Legations- raad A. Skribe, Departementssecretair under Udenrigs- ministeriet, G. af D. og Dbm.
30. Julius Christian August Willemann, en Søn af Kammerassessor, Auctionsholder J. S. Willemann.
B. Den 2den October 1854 optoges:
31. Niels Bache, en Søn af forhenværende Consul og Rjobermand N. Bache.

II. Efter denne Afgang og Tilgang har Skolen atter nu en Fregvents af 169 Disciple, hvilke i nærværende Dieblif ere fordeelte saaledes: *)

*) 7de og 6te Classe have i dette Skoleaar hver for sig været deelte i to Afdelinger.

VII Klasse A.

1. S. W. Scharling. 2. S. J. K. Thaarup. 3. A. S. O. Jacobsen. 4. K. A. Holm. 5. S. S. Schumacher. 6. C. V. Bendz. 7. J. S. Møller. 8. O. T. Hansen. 9. E. J. Trier. 10. O. V. Meier. 11. J. O. Thomsen. 12. J. Kothe. 13. C. A. W. Bluhme. 14. M. A. Dam. 15. E. V. Løse. 16. L. G. F. Klubien. 17. C. S. Stremme.

VII Klasse B.

1. P. S. E. Casse. 2. S. B. Galkier. 3. J. V. Johnsen. 4. Conr. Martensen. 5. J. J. Mohr. 6. Chr. J. Martensen. 7. C. S. V. Prangen. 8. S. J. V. Wick. 9. C. S. Gyberg. 10. C. C. Christens. 11. A. V. Freund. 12. J. K. Thiele*).

VI Klasse A.

1. S. S. P. Keiersen. 2. A. C. Bræstrup. 3. C. A. de Fine Skibsted. 4. V. K. Christensen. 5. L. S. W. Richter. 6. S. S. Ring. 7. J. C. S. Wilse. 8. K. S. Berggreen. 9. J. S. Scavenius. 10. P. L. E. Løwenørn. 11. P. S. J. Conradt-Eberlin. 12. C. E. Bjær.

VI Klasse B.

1. A. L. Brorson. 2. E. A. Holmsted. 3. W. C. C. B. Thrane. 4. S. A. P. Philippsen. 5. J. V. V.

*) Disciplene Gyberg, Christens, Freund og Thiele indtage de Pladser, paa hvilke de ovenfor ere anførte, fordi de paa Grund af Sygdom vare fraværende fra forrige Aars Hovedexamen og saaledes ingen Hovedcharakter kunde erholde.

Det Samme er, paa Grund af deres Sygdom i Mai Maaned, Tilfældet med Disciplene A. F. Bolle og N. A. K. Schierbeck af III Klasse.

2. A. Gaase. 6. A. A. M. Stub. 7. T. V. Thiele.
 8. T. P. Lund. 9. G. V. G. Müller. 10. C. T.
 Bang. 11. C. A. Nissen. 12. C. J. S. Abrahams.
 13. P. C. Larsen.

V Klasse.

1. D. A. Tunghorn. 2. G. L. C. Wiese. 3. M.
 S. Gad. 4. S. A. Thiele. 5. V. T. S. Petersen. 6.
 J. Ph. A. Skrike. 7. C. L. Scharling. 8. J. B.
 Seerup. 9. J. E. A. Sahlerz. 10. F. V. Bülow. 11.
 L. S. G. Jensen. 12. C. S. C. Holm. 13. P. B.
 Krohn. 14. S. G. D. Hansen. 15. P. L. Krebs. 16.
 G. V. Paludan. 17. L. G. Paludan. 18. A. E. A.
 Nielsen. 19. S. A. Thiele. 20. C. S. Scavenius.
 21. O. J. S. Ahrensen. 22. C. C. S. Tederfeldt de
 Simonfen.

IV Klasse.

1. S. S. F. Nagel. 2. P. G. Hansen. 3. V.
 Bache. 4. S. C. C. M. Gjorth. 5. S. P. C. Købke.
 6. C. G. Martensen. 7. S. A. P. Frydensberg. 8. V.
 C. Zeerfordt. 9. P. V. Zeiberg. 10. V. C. S. Topsøe.
 11. P. V. Kjær. 12. V. S. L. Bendz. 13. C. E.
 Faaborg. 14. O. L. A. B. Dannekjold = Samsøe.
 15. S. T. J. Tholle. 16. C. A. S. S. C. G. E.
 Dannekjold = Samsøe. 17. S. Ph. V. Abrahams.
 18. M. A. V. Andersen. 19. J. S. O. Richter.
 20. D. V. Borgen. 21. S. V. S. Flindt. 22. J. S.
 C. Tiemroth.

III Klasse.

1. S. T. Andresen. 2. J. J. Krohn. 3. S. S.
 A. Topsøe. 4. C. E. Poulsen. 5. J. A. G. Stage.
 6. S. A. S. Kalko. 7. C. T. Lund. 8. S. A. E.
 Sagen. 9. M. S. C. Bruhn. 10. L. A. S. Pio.

11. C. Keiersen. 12. S. O. C. Møhl. 13. C. E. Rothe. 14. E. S. Christensen. 15. J. S. S. Zansen. 16. C. V. J. Birkerød. 17. A. S. Boje. 18. J. S. Tesch. 19. S. V. Sponneck. 20. S. Wedel. 21. P. C. Philipfen. 22. J. C. D. Richter. 23. C. J. S. Tramp. 24. T. T. S. Elberg. 25. C. E. Mathiesen. 26. C. S. Tiemroth. 27. S. Castberg. 28. A. S. Wolle. 29. W. A. K. Schierbeck.

II Classe.

1. A. P. Grüner. 2. S. Søffding. 3. V. C. B. Solbeck. 4. S. Petersen. 5. P. G. Andraæ. 6. G. S. Bricka. 7. V. S. G. Rauch. 8. S. L. d'Auchamp. 9. C. S. Zansen. 10. J. Thiele. 11. P. W. Jerndorff. 12. C. M. Albeck. 13. J. A. Bang. 14. S. T. Tesch. 15. T. S. K. Zeiberg. 16. C. V. E. Kjerfing. 17. C. C. Adrian. 18. J. S. S. Abrahams. 19. C. Ph. V. Philipfen. 20. L. C. K. Jürgensen. 21. E. C. W. Koch. 22. C. G. M. Larsen. 23. A. G. S. Lütken. 24. A. L. Smith.

I Classe.

1. T. V. Møllerup. 2. J. P. Melbye. 3. A. C. Schlichtkrull. 4. V. W. Andraæ. 5. O. A. Ræder. 6. J. P. M. Paulli. 7. J. S. G. Mangor. 8. S. S. Krohn. 9. V. Krenchel. 10. A. J. Skribe. 11. O. S. Albeck. 12. J. V. Slensborg. 13. S. C. D. Simony. 14. E. A. Gottlieb. 15. A. C. Dreboldt. 16. J. C. A. Willemann. 17. V. J. G. Larsen. 18. C. J. S. Holm.

Ende Disciple, der senere ere bleve udmeldte af Skolen, nemlig A. P. C. Abrahams af 4de og C. E. Borgen af 3die Classe, have deeltaget i Underviisningen som Ustu-

derende, den første siden 1ste Novbr. f. A., den sidste fra Skoleaarets Begyndelse.

Lærerpersonalet.

I. Under 16de Juni 1854 bleve Adjuncterne Carl Emil Kiellerup og Christian Thomsen allernaadigst bestykkede respective til Adjunct og Collaborator ved Flensborg lærde og Realskole.

Ved Ministeriets Skrivelse af 22de August 1854 be- myndigedes Rector til at antage Cand. magisterii Carl Johan Fogh og Studios. juris Johannes Nicolai Ugathon Madvig til Læmelærere ved Skolen. Can- didat Fogh blev senere, under 17de April 1855, constitueret til Lærer sammesteds.

Ligeledes blev under 22de August f. A. Cand. philol. Peter Jacob Petersen af Ministeriet constitueret til Lærer ved Skolen, hvorefter han under 24de Februar 1855 aller- naadigst blev udnævnt til Adjunct (jvfr. Skoleesterr. for 1850—1851 S. 17 og 1851—1852 S. 27).

II. Ifølge den tidligere vedtagne Skik har enhver af efternævnte Lærere efter Opfordring meddeelt Følgende:

a. Constitueret Adjunct Carl Johan Fogh er født den 8de Decbr. 1824 i Aalborg, hvor hans Fader dengang var Adjunct ved Kathedralskolen. Efter at have nydt Un- derviisning i en af Byens private Skoler (Claudi's Skole) blev han i sit 12te Aar sat ind i Aalborg lærde Skole; men da hans Fader i 1839 forflyttedes til Nykjøbing paa Falster, gik han over til den lærde Skole i denne By, og blev derfra dimitteret i 1842 til Universitetet, hvor han tog Examen art. med Characteren laudabilis. I 1843 tog

han Examen philol.-philos. med laud. p. c., hørte i den paafølgende Vinter anatomiske og physiologiske Forelæsninger og deeltog i Dissectionsøvelserne paa Anatomikammeret; men af forskjellige Grunde modtog han i Foraaret 1844 en Huuslærerplads hos en Familie, der om Sommeren opholdt sig paa Moen. Den skønne Natur og de eiendommelige og interessante geognostiske Forhold paa denne Ø hendroge ham først til Studiet af Naturhistorien, for hvilken hans Interesse allerede var vakt ved de Forelæsninger, han i sit første Studenteraar havde hørt af afdøde Etatsraad Schouw. Det var imidlertid først, da han i Efteraaret 1846 fik Communitets- og Regentsstipendiet, at han kunde begynde et alvorligere Studium, uagtet han havde benyttet Vintermaanederne til efter bedste Evne at udvide sine Kundskaber, og han deeltog blandt andet i flere Aar med Iver i de kemiske Øvelser i Etatsraad Forchhammers Laboratorium. Det mineralogisk-geognostiske Studium var imidlertid blevet ham kjær, og en god Leilighed aabnede sig for ham til at fortsætte dette, da Etatsraad Forchhammer tilbød ham en Stilling som Amanuensis i det mineralogiske Museum, hvor han tillige havde Glæden af hans umiddelbare Paavirkning og venlige Raad og Bistand. Medens han endnu var ved Museet, søgte han at løse en af Universitetet stillet geognostisk Priisopgave, for hvilken det tilkjendte ham sin Guldmedaille i 1850, samtidig med at han tog den nylig oprettede Magisterconferents i Naturhistorien med Laudabilis. Imidlertid forlod han Regentsen og forsøgte i Vinteren 1850—51 sine Kræfter som Lærer i Naturhistorie ved tvende af Hovedstadens største private Skoler, da han tilfældigviis erfarede, at en dansk Familie i Nærheden af New-York søgte en Huuslærer. Han havde afsluttet sit foreløbige Studium, han havde endnu ikke sat Foden udenfor sit Fædreland, og

Lysten til at see fremmed Land, tilmed et saa fjernt, drev ham til at tilbyde sig, og en Maaned efter var han paa Veien til den nye Verden. Den nye Natur i de forenede Fristater, det frie politiske og religiøse Liv og den storartede materielle Udvikling kunde ikke andet end gjøre dybt Indtryk paa ham, og da han efter to Mars Forlob atter gjensaae sit Fædreland, folte han, at, om hans Ophold der end ikke havde givet noget rigt Udbytte for hans naturhistoriske Studium, saa havde det dog havt stor Indflydelse paa hans hele aandelige Udvikling. De Anstrængelser, man i de sidste tyve Aar havde gjort i de østlige Stater for den lavere Folkemasses Oplysning, havde især vaft hans Beundring, og ved sin Hjemkomst søgte han at nedlægge disse Indtryk i en lille Piece: „Et Par Ord om Friskolen i Amerika og den danske Folkeskole“, hvori han efter de saa autentiske Dokumenter, han havde samlet, gav en Fremstilling af Skoleorganisationen i New-York og Massachusetts. I For-
 ening med et Par Universitetsvenner (Cand. mag. **C. Lütken** og Cand. theol. **Vaupell**) begyndte han dernæst Udgivelsen af et „Tidskrift for populære Fremstillinger af Naturvidenskaben“, som endnu bestaaer, men erholdt kort efter i Sommeren 1854 efter anbefaling af Direktionen for Borger- og Almueskolevæsenet Understøttelse af Ministeriet for Kirke- og Underviisningsvæsenet for at besøge den i London samme Aar afholdte Skoleudstilling, hvortil ogsaa Bestyrelsen for det Keisersenske Fond understøttede ham. Under Titelen: „Efterretninger om det engelske Almueskolevæsen“ udgav han i Foraaret det første Hefte af sin Beretning og er for Die-
 blikket beskæftiget med det andet og sidste. Saa Uger efter sin Hjemkomst fra London overtog han Underviisningen i Naturhistorien ved Metropolitanskolen, hvis dygtige Lærer i dette Fag, **Adjunct Kiellerup**, var bleven kaldet til Sles-

vig, og blev ved ministeriel Skrivelse af 17de April 1855 constitueret som Adjunct. Saa kort og ringe hans Virksomhed ved denne Skole end har været, føler han sig dog allerede knyttet til den ved Kjærlighedens stærke Baand og attraaer Intet hellere end fremdeles at kunne forblive i en Stilling, der kun har beredt ham Glæde.

b. Johannes Nicolai Agathon Madvig, Son af Statsraad, Professor Madvig, er født i Kjøbenhavn den 27de Februar 1833. Han blev 1850 dimitteret fra Borgerdydsskolen paa Christianshavn til Universitetet, hvor han til examen artium erholdt bedste Charakter; i 1851 bestod han begge Dele af anden Examen med Udmærkelse. Fra den Tid har han studeret Retsvidenskaben. Efter tidligere at have underviist privat i Historie, Geographie og Mathematik, blev han i August 1854 antaget som Læmlærer ved Metropolitanskolen i Anledning af Adjunct Kiellerups Forslyttelse.

Underviisningen.

I. I det Underviisningen iøvrigt er bleven fremmet efter den sædvanlige Plan, er ifkun i Henseende til et enkelt Lærefag et fra det hidtil fulgte System afvigende Forsøg i Begyndelsen af Skoleaaret bleven indledet, forsaavidt som det nemlig, efter foregaaende fornødne Forhandlinger desangaaende, ved Ministeriets Skrivelse af 17de Juni 1854 tillodes Professor Dr. Jürgensen, foreløbig i indeværende Skoleaar og under Ministeriets Forbehold af nærmere Bestemmelse, at overtage Underviisningen i Mathematik i begge Afdelinger af Skolens 6te Klasse, for at der saaledes, overeensstemmende med et af ham fremsat og motiveret Forslag,

kunde gives ham Leilighed til at prøve, hvorvidt der kunde virkes for en saadan Modification i den hidtil fulgte Behandling af den mathematisk Underviisning i de lærde Skoler, at derved en klarere Forestilling af Disciplene kunde vindes om Matematikens Tilslutning til Videnskab i Almindelighed og navnlig til Naturlæren. En nærmere Fremstilling af denne Plan er given i en i Bladet „Fædrelandet“ for 1854 Nr. 3 meddeelt Skrivelse, som Prof. Jürgensen fandt sig foranlediget til at offentliggjøre, og til hvilken der saaledes her kan henvises. Det lykkedes imidlertid ikke Prof. Jürgensen i Diebliffet at fuldfore den af ham overtagne Underviisning, da en Sygdom, som derefter baade blev heftig og langvarig, nødte ham til allerede i Begyndelsen af October Maaned at afbryde samme, hvorpaa den, efter hvad derom var indberettet og indstillet, ifølge Ministeriets Skrivelse af 31te October atter blev overdragen til Skolens Mathematikleærer, Overlærer Petersen, saaledes, at den i denne Disciplin ellers sædvanlige Fremgangsmaade igjen fulgtes. Prof. Jürgensen seer sig nu istand til med næste Skoleaars Begyndelse paany at optage sit Forsøg, hvorom der under 14de f. M. er gjort Indstilling til Ministeriet.

Fag- og Timefordelingen har i indeværende Skoleaar været følgende:

1. Rector: Latin i VII Cl. A, Tydsk i IV Cl. 12 Timer.
2. Overlærer Espersen: Historie fra III til VII Cl. 22 —
3. Overlærer Berg: Latin i VII Cl. B, Græsk i VII Cl. A—B 22 —
4. Overlærer C. Petersen: Matematik fra III til VII Cl., Naturlære i VII Cl. A—B... 35 —

5. Adjunct Jensen : Religion fra I til VII Cl., Regning i II Cl.	24	Timer.
6. Adjunct Solbeck : Dansk i II Cl., Tydsk i VI Cl. A—B, V, III og II Cl.	21	—
7. Adjunct, Inspector Krebs : Latin i VI Cl. A—B, Hebraisk i VII Cl. A—B	24	—
8. Adjunct Kern : Latin i III Cl., Græsk i VI Cl. A—B og IV Cl.	25	—
9. Adjunct Sørensen : Dansk i VII Cl. A—B, VI Cl. A—B, V, IV og I Cl., Tydsk i I Cl.	23	—
10. Adjunct P. Petersen : Latin i V og IV Cl., Græsk i V Cl.	24	—
11. Const. Lærer, Cand. magist. Fogh : Na- turhistorie fra I til VI Cl.	16	—
12. Timelærer, Professor Borring : Fransk fra II til VI Cl.	16	—
13. Timelærer, Cand. theol. Kiilsgaard : Dansk i III Cl., Historie og Geographie i II og I Cl., Regning i I Cl., Skrivning fra I til IV Cl.	27	—
14. Timelærer, Studios. juris Madvig : Geo- graphie fra III til VI Cl.	8	—
15. Timelærer, Architect Rosenberg : Tegning i III, II og I Cl.	5	—
16. Cand. philos., Organist Berggreen : Sang	5	—
17. Premierlieutenant v. Solmsted med Hæf- fenter: Gymnastik og Svømning	6	—

II. Efter hvad derom var indstillet, bifaldt Ministeriet under 10de Juli f. A., at **Tregders** Haandbog i den græske Mythologi benyttedes i Skolens 7de Klasse istedenfor den

hidtil brugte Lærebog af Stoll. Fremdeles bifaldtes under 7de April d. A., at Vaupells „Planteriget's Naturhistorie“, overeensstemmende med vedkommende Lærers derom yttrede Dnske, indførtes til Brug ved den naturhistoriske Underviisning i 3die Classe, saaledes at den derpaa efterhaanden afløste Petits Lærebog i Botanik ogsaa i de øvrige Classer, i hvilke denne Underviisning gives.

I den korte Tid, i hvilken Prof. Jürgensen underviste i Mathematik i 6te Classe, benyttedes sammesteds den af ham udgivne og paa vedkommende Underviisning beregnede fortsfattede Lærebog i Geometrie istedenfor Ramus's elementaire Geometrie.

III. Følgende er i dette Skoleaar gennemgaaet i de forskjellige Sprog og Videnskaber:

Dansk. I Classe: Funchs, Røginds og Warburgs Lærebog er benyttet til Dplæsning, Analyse og mundtlig Gjengivelse; næsten alle Digte bag i Bogen ere lærte udenad. Bojesens „fortsfattede danske Sproglære“ er gennemgaaet flere Gange. 2 Stile ugentlig. — II Classe: Samme Lærebog benyttet til Dplæsning og Analyse; hele Bojesens „Kort Begreb af den danske Sproglære“ læst og repeteret. Endeel Vers ere lærte udenad. 2 Timer om Ugen anvendte til Stil paa Skolen, der har bestaaet deels i Gjengivelse af Fortællinger og Beskrivelser, deels i Oversættelse fra Tydsk og enkelte Gange i Dvelfer efter Borgens „Veiledning til Udarbejdelser i Modersmaalet“; ialt 38 Stile. — III Classe: Solst's profaiske Lærebog er benyttet til Dplæsning og Analyse; af Sammes poetiske Lærebog ere flere Digte lærte udenad. Bojesens „Kort Begreb o. s. v.“ repeteret flere Gange. 1 Stil ugentlig, i Almindelighed en

lettere Skildring, undertiden Oversættelse fra Tydsk eller Fransk; ialt 35 Stile. — IV Klasse: Af Holst's poetiske Læsebog ere flere Digte lærte. 1 Stil ugentlig, i Almindelighed lettere Skildringer, Fortællinger efter opgivne Ord, Udvikling af Ordsprog o. a. L. — V Klasse: Den nordiske Mythologi er læst efter Chr. Winthers Mythologi. Flere Stykker ere læste af Eddaerne. Til Oplæsning ere Holbergs Comoedier benyttede. 1 Stil ugentlig. — VI Klasse B og A: Litteraturhistorien fra den ældste Tid indtil Holberg er fuldstændig gennemgaaet og oplyst ved Sprogprover. Hver Uge skifteviis mundtlige Foredrag eller skriftlige Udarbejdelser. Forskjellige Forfattere ere benyttede til Oplæsning. — VII Klasse B: Litteraturhistorien fra Holberg indtil dette Aarhundrede. Noget af Gwalds, Wessels, Nordal Bruuns, N. K. Bredals og andre Forfatters Skrifter ere blevne læste. Mundtligt Foredrag eller skriftlig Udarbejdelse omtrent hver Uge. — VII Klasse A: Læst flere af Baggensens Bærker, flere af den nyeste Litteraturs Bærker. Litteraturhistorien fra den ældste Tid til Reformationen incl. er gennemgaaet og Theatrets Historie fortsat indtil Holberg. Mundtligt Foredrag i Skoleaarets første Halvdeel. 12 Stile.

Tydsk. I Klasse: Riises tydske Læsebog for Begyndelsesklasserne S. 22—100. Af Trojels tydske Grammatik: Artiklen, Substantivernes Kjon og Bøining, Adjectiverne, de regelmæssige Verber og Præpositionerne. Af Jürs's og Kungs Materialier St. 1, 2, 3, 4, 14, 15, 16 a, 24, 35, 36, 37, 38. 1 Stil ugentlig, enten Dictat eller Oversættelse efter Materialierne. — II Klasse: Samme Læsebog S. 100 og Bogen ud med Undtagelse af S. 157—165. Af Hjorts Læsebog (Udg. 1849): „Kogebucs Reise um die Welt“. S. 21—40. Af Jürs's og Kungs Materialier S. 29 (St. 39) — S. 34 (St. 43) og fra S. 38 (St.

46) — S. 55 (St. 60). Af Trojels Grammatik: Substantiverne, Adjectiverne, Pronominerne, Numeralierne og Verberne. Ialt 36 Stile. — III Klasse: Af Hjorts Læsebog: „Rogebues Reise um die Welt,“ S. 40 — S. 74. Af Jürs's og Rungs Materialier S. 56 (St. 61) — S. 63 (St. 68), S. 68 (St. 72) — S. 70 (St. 74) og S. 75 (St. 78) — S. 77 (St. 80). Af Trojels Grammatik § 9—81 og § 128. 20 skriftlige Stile. — IV Klasse: Hjorts Læsebog (Udg. 1840): „Reise durch Norwegen und Lappland,“ S. 113—122. „Reise nach Syeres in der Provence,“ S. 122—127; „Schlacht bei Bouvines. Sturz Kaiser Ottos IV,“ S. 127—132; „Die Schlacht bei Koffova,“ S. 132—134; „Aus der Geschichte des siebenjährigen Kriegs,“ S. 134—145; „Die Belagerung von Jerusalem während des ersten Kreuzzuges,“ S. 146—150. Mundtlig Oversættelse fra Dansk paa Tydsk efter Jürs's og Rungs Materialier S. 81—103. Trojels Grammatik fra § 7 til § 96 med Forbigaaelse af flere Paragrapher. — 18 Stile. — V Klasse: Samme Læsebog (Udg. 1849): „Die Römer des 19ten Jahrhunderts,“ S. 340—361, og „Reise in Brasilien,“ S. 391—405. Extemporeret Læsning efter „Hoffmanns Novellen.“ Jürs's og Rungs poetiske Læsebog: Schiller, S. 117—140, og Uhland, S. 163—181. Oversættelse fra Dansk til Tydsk efter Lorenzens Stileoveller: A. S. 39 (St. 35) — S. 51 (St. 49); B. S. 23 (St. 19) — S. 37 (St. 32). Trojels Grammatik forfra til S. 157 (de ubøielige Ordklasser); enkelte Afsnit ere ikke læste. 32 skriftlige Stile. — VI Klasse B: Schiller: „Die Jungfrau von Orléans“ og Goethe: „Egmont“. Extemporeret Læsning efter „Hoffmanns Novellen.“ Af Jürs's og Rungs poetiske Læsebog: „Rückert“ S. 184—203; „Schiller“ S. 110 — S. 140. Hele Trojels Grammatik

efter Udvalg. *Abrahams's Litteraturhistorie* efter Udvalg. *Extemporeret Oversættelse fra Dansk til Tydsk* efter *Lorenzens Stileovelser*. 45 skriftlige Stile. — **VI Classe A:** *Schiller*: „Die Jungfrau von Orleans“ og *Lessing*: „Nathan der Weise.“ *Extemporeret Læsning* efter „*Hoffmanns Novellen*.“ Af *Jürs's* og *Rungs* poetiske Læsebog: „*Kücker*“ S. 184—203 og „*Dichter aus der Zeit des Befreiungskampfes*“ S. 207—234. Hele *Trojels Grammatik* efter Udvalg. *Abrahams's Litteraturhistorie* efter Udvalg. *Extemporeret Oversættelse fra Dansk til Tydsk* efter *Lorenzens Stileovelser*. 45 skriftlige Stile.

Franck. **II Classe:** *Borrings Læsebog for Mellemclasser*, S. 82—105 og S. 151—157, ialt 29 Sider. Sammes *Grammatik: Indledningen og Hovedtrækkene af Formlæren til de uregelmæssige Verber*. — **III Classe:** Samme Læsebog fra S. 151—210, ialt 59 Sider. Af *Sproglæren* er gennemgaaet hele *Formlæren*, og til *Indøvelse* af samme er af *Borrings Stiilovelser* oversat paa *Franck* fra Nr. 1—40. — **IV Classe:** *Borrings Etudes littéraires*, S. 330—406, ialt 66 Sider. Af *Sproglæren* er af *Syntaxis* gennemgaaet *Afsnittet* om *Ordclassernes Overensstemmelse*, *Participierne* indbefattet; endvidere om *Brugen af Subjunctivet* og om *Ordfølgen*; dernæst er *Formlæren* repeteret. Til *Indøvelse* af *Læren om Subjunctivet* er af *Stiilovelserne* gennemgaaet Nr. 58—64. — **V Classe:** *Borrings Etudes littéraires*, S. 266—348, ialt 82 Sider. Af *Sproglæren* er gennemgaaet *Hovedstykkerne af Syntaxis*. Til *Indøvelse* af *Læren om Verbernes Styrelse* og *Præpositionernes Brug* er af *Stiilovelserne* oversat Nr. 75—86. — **VI Classe A og B:** *Album litténaire* er gennemgaaet fra *Begyndelsen* indtil de poetiske *Stykker*, af hvilke sidste er læst et Udvalg. Af *Sproglæren* er repeteret hele *Syntaxis* og *Hovedstykkerne af Formlæren*.

Latin. III Classe: Af Bergs og Møllers latinske Læsebog er læst og repeteret til S. 60, dog ikke alle Exempler. Af Madvigs Sproglære er det Vigtigste af Formlæren læst og oftere repeteret; af Ordfoiningslæren er kun lært de Regler, hvortil Læsebogen gav Anledning. Skriftlige Dvelfser ere foretagne sædvanlig hver Uge. — IV Classe: I den første Maaned af Aaret læstes et Udvalg af Bergs og Møllers latinske Læsebog, 1ste Afdelings 2det Afsnit; derefter er læst og repeteret af 2den Afdeling 1ste Afsnit (Cæsar) og af 2det Afsnit (Cicero) til S. 37. Af Madvigs Sproglære er Formlæren repeteret og første Afsnit af Ordfoiningslæren læst og repeteret. 71 Stile. — V Classe: *Ciceronis oratio pro Sexto Roscio Amerino*; *Sallustii Catilina*; *Ovidii Metamorphoses*, ed. Feldbausch, Stykkerne VIII—XV incl. I en Time om Ugen er læst cursorisk Cornelius Nepos. Af Madvigs Sproglære er repeteret Formlæren og første Afsnit af Ordfoiningslæren, samt læst og repeteret af 2det Afsnit til Cap. 8. 71 Stile. — VI Classe B og A: *Livii hist. lib. VI*; *Ciceronis orat. pro lege Manilia*; *Virgilii Aeneid. lib. II*. Igentlig er een Time anvendt til cxtemporeret Læsning af *Sallustii Jurgurtha* fra Cap. 84. Af Madvigs Sproglære er repeteret af Boiningslæren Cap. 1—13 (§ 24—§ 94) og af Ordfoiningslæren 1ste og 2det Afsnit (§ 206 — § 430). Af Bojesens romerske Antiquiteter ere Afsnittene om Magistraterne og Krigsvæsenet gennemgaaede. 51 skriftlige Stile og Versioner. Da Læreren i Tiden fra Midten af September til Begyndelsen af November, paa Grund af en Diensvækkelse, var forhindret fra at rette skriftlige Stile, bleve i det nævnte Tidrum 7 Timer anvendte i hver Afdeling til mundtlig Stil og Version. — VII Classe B: *Ciceronis disputat. Tuscul. lib. I et II*; *orat. pro rege Deiotaro*; *Livii hist. lib. III*; *Virgilii Aeneid.*

lib. VIII; *Horatii* odar. lib. IV, lib. II, 1—16; carmen seculare. Uden Forberedelse læst i *Flemmers* Udvalg S. 1—68. *Bojesens* romerske Antiquiteter S. 19—72; 115—131. *Madvigs* Sproglaere §§ 1—174; 318—431; 206—240. 62 Stile, 8 Versioner. — VII Klasse A: *Ciceronis* disput. Tuscul. lib. V (hvilken tillige er repeteret), oratt. pro Archia poeta et pro rege Deiotaro; *Livii* hist. lib. VII; *Horatii* odar. lib. IV, epist. lib. I et II, 1. Af *Ovidii* *Metamorph.* ere nogle tidligere læste Partier blevne repeterede. Uden Forberedelse er læst (efter *E. Flemmers* Udvalg af Solvalderens prosaiske Forfattere) *Curtii* lib. III, c. 12—32, lib. V, c. 24—38; *Taciti* *Annal.* lib. I, c. 31—35. *Bojesens* Antiquiteter med Udeladelse af enkelte Partier. *Tregders* Litteraturhistorie med Forbigaaelse af flere Enkeltheder og af den største Deel af 3die Periode. 52 Stile, 14 Versioner.

Til anden Deel af indeværende Aars Afgangs-examen opgive Candidaterne i Latin: *Ciceronis* oratt. IV in Catilinam, oratt. pro lege Manilia, pro Archia poeta, pro rege Deiotaro (*Scharling, Holm, Bendz, Hansen, Thomfen, Meier, Stremme*), oratt. pro S. Roscio Amerino, pro lege Manilia, in Catilinam I, II (*Thaarup, Jacobsen, Kothe, Bluhme*) oratt. pro S. Roscio Amerino, pro lege Manilia, pro Archia poeta, pro rege Deiotaro (*Schumacher, Møller, Trier, Løse*), oratt. pro S. Roscio Amerino, IV in Catilinam (*Dam*), oratt. pro S. Roscio Amerino, pro Milone, pro Archia poeta, pro rege Deiotaro (*Klubien*); *Ciceronis* disput. Tuscul. lib. III, IV, V; *Sallustii* *Catilina*; *Livii* hist. lib. I, II, VII (dog have *Thaarup* og *Kothe* læst 8de istedenfor 1ste Bog, og *Dam* foruden de 3 førstnævnte Boger tillige 3die Bog istedenfor *Sallusts* *Catilina*): *Virgilii* *Bucolica*; *ejusd.* *Aeneid.* lib. I, IV (dog er 2den istedenfor 4de Bog læst af *Scharling, Thaarup,*

Jacobsen, Trier, Kothe, Dan); *Horatii* odar. lib. III, IV, epistol. lib. I, II, 1. Af *Ovidii* *Metamorphoses* have 7 Candidater læst: I, 89—150, 163—245, 260—415, 452—747, de øvrige II, 401—530, 536—675, 679—876, III, 1—130, IV, 564—603.

Græsk. IV Klasse: *Bergs* Læsebog for de første Begyndere (2den Udg.); af *Bergs* Læsebog for andet Aars Cursus er læst de ajsopiske Fabler, undtagen 8, 13 og 16. *Bergs* Schema til den græske Formlære læst og repeteret og *Tregders* Formlære benyttet. Af og til skriftlige Øvelser. — V Klasse: *Bergs* Læsebog for det andet Aars Cursus: de mytologiske og historiske Stykker (undtagen de af *Thukydidēs*); *Xenophontis* *Anabasis* lib. I et II. *Tregders* Formlære er læst og af *Madvigs* Ordfoiningslære det Vigtigste af 1ste Afsnit. — VI Klasse B og A: *Homeri* *Odyss.* lib. IV et V; *Xenophontis* *Memorab. Socrat.* lib. I; *Xenophontis* *Anabas.* lib. V, cursivisk. *Tregders* Formlære er repeteret; af *Madvigs* Ordfoiningslære er Casuslæren repeteret, *Modus-* og *Tempuslæren* til *Participierne* læst og repeteret. Af *Bojesens* græske *Antiquiteter* er læst den heroiske Tidsalder. — VII Klasse B: *Herodoti* lib. VIII; *Thukydidēs* efter *Bergs* Udvalg S. 1—35, 80—86; *Homeri* *Iliad.* lib. VII; *Stolls* *Anthologie* (af *Theognis* kun til Nr. 20; af *Epigrammerne* indtil *Aklepiades*, 13; af *Melos* til *Ariphron*, 5). *Tregders* Formlære repeteret; *Madvigs* Ordfoiningslære § 107—186, som er indøvet ved mundtlig Stil efter *Bergs* *Exempelsamling*. Som Maa- nedslæsning *Somers* *Iliade* og *Odysee* efter *Wilsters* *Oversættelse*. — VII Klasse A: *Aischines* in *Ctesiphont.* §§ 69—260; *Euripidis* *Medea*; *Platonis* *Lysis*. Repeteret: *Homeri* *Odyss.* lib. IX et XI; *Aischines* in *Ctesiphontem*; *Platonis* *Lysis*. Hjælpevidenskaberne: *Stolls* *Mythologi*;

Bojesens attiske Antiquiteter; Tregders græske Litteraturhistorie (3die Periode i Udvalg); Madvigs græske Ordfoiningslære §§ 107—184. Repeteret Tregders Formlære undtagen de uregelmæssige Verber.

Til anden Deel af indeværende Aars Afgangsexamen opgives af Candidaterne i Græsk: *Homeri Odyss.* lib. IX, X, XI; *Iliad.* XXII; *Euripidis Medea*; *Stolls Anthologie* (af *Theognis* dog kun til Nr. 20, af *Epigrammerne* indtil *Aklepiades*, 13; af *Melos* indtil *Ariphron*); *Herodoti* lib. III; *Aischines* orat. in *Ctesiphont.*; *Platonis Lysis*.
 Sam opgiver: *Homeri Iliad.* lib. I, III, IV, XXII.

Hebraisk. VII Classe B: Whittes Formlære og de 20 første Capitler af Genesis. — VII Classe A: Genesis fra 9de Capitel og Bogen ud; de 16 første Psalmer og Propheten *Jonað.*

Candidaterne opgave i Hebraisk: Genesis, de 16 første Psalmer og Propheten *Jonað.*

Religion. I Classe: *Balslevs* Bibelhistorie, *Jensens* Samling af Bibelsprog og nogle udvalgte Psalmer af *Hjorts* Psalmebog. — II Classe: *Balles* Lærebog Capp. 1, 2, 8 og 6; af *Herslebs* større Bibelhistorie Oversigt over Indholdet af det gamle Testaments Skrifter og af disses speciellere Indhold fra *Skabelsens* Historie til 4de Periode; desuden et Udtog af den bibelske Geographie. — III Classe: *Balles* Lærebog Capp. 3, 4, 5 og 7; af *Herslebs* større Bibelhistorie fra 4de Periode til *Jerusalem's* Ødelæggelse af *Titus*; desuden bibelsk Geographie efter et større Udtog. — IV Classe: *Krog Meyers* Lærebog, de 43 første Paragraffer; af *Herslebs* Bibelhistorie Oversigt over Indholdet af Bogerne i det nye Testamente, Anhanget om Hedningernes Religion, og af *Evangeliernes* speciellere Indhold fra *Christi* Fødsel til hans Fremtræden i *Jerusalem* ved *Purimsfesten*.

V Classe: Krog Meyers Lærebog: Afsnittet om Menneskets Natur, Udødelighed, Bestemmelse, og af Pligtlæren til § 79; af Herslebs Bibelhistorie fra Jesu Virksomhed i Jerusalem ved Purimsfesten til Pauli Fangenskab i Rom. — **VI Classe B og A:** Krog Meyers Lærebog: fra § 83 til § 145 med Undtagelse af §§ 98—109; af Bibelhistorien det hele gamle Testamente. — **VII Classe B:** Krog Meyers Lærebog: Afsnittet om Kirken og Sacramenterne og desuden fra Begyndelsen af Indledningen til Læren om Menneskets Bestemmelse: af det nye Testamente er læst i Grundsproget de 14 første Capitler af Matthæi Evangelium; desuden efter Kalkars Kirkehistorie fra § 25 til § 50. — **VII Classe A:** Krog Meyers Lærebog repeteret; læst de 14 sidste Capitler af Matthæi Evangelium, og efter Kalkars Kirkehistorie fra § 50 til Slutningen.

Historie. **I Classe:** Rosfods Udtog af Danmark's Historie. — **II Classe:** Historiske Skildringer, hentede fra Oldtidens Historie, efter Bohrs Lærebog. — **III Classe:** De vigtigste Begivenheder i Middelalderen og i den nyere Tid indtil Ludvig den 14des Aarhundrede, efter Bohrs Lærebøger. — **IV Classe:** Oldtidens Historie i Sammenhæng indtil Keiser Augusts Dod, deels efter Langberg, deels efter Bohr. — **V Classe:** Den romerske Keisertid; Oversigt over den vestlige og østlige Verden fra 476 til 843; følgende Folks og Staters Historie indtil den revolutionaire Tid: Frankrig, England, Tydskland (Helvetien, Böhmen m. M.), Italien, Spanien, Portugal, Nederlandene. Langberg, Rosfod og Bohr ere hertil benyttede. — **VI Classe B og A:** Danmark, Norge og Sverrig indtil vore Dage; Rusland, Polen (indtil dets Undergang), Preussen, Ungarn indtil den revolutionaire Tid; det græske Keiserdomme, Araberne og de andre muhamedanske Folk (Osmanniske Stat indtil den

revolutionaire Tid); Perser, Mongoler, Sineser; efter Allens, Bohrs og Kofods Lærebøger. — VII Klasse B: Repetition efter udvidet Maalestof af Oldtidens og Middelalderens Historie; historiske Oversigter over Staternes Udvikling, større eller mindre Partier af Statsforfatningernes eller Statsforvaltningernes specielle Historie ere gennemgaaede efter Bojesens græske og romerske Antiquiteter; den gamle Geographie efter Königsfeldt. — VII Klasse A: Repetitionskursus efter udvidet Maalestof af Middelalderens og den nyere Historie. Den revolutionaire Tidsalder er udførlig gennemgaaet indtil Wienercongressens Slutning; de øvrige Begivenheder indtil vor Tid ere samlede under en almindelig Oversigt.

Geographie. I Klasse: Ingerslevs korte Geographie: den almindelige Indledning og Europa. — II Klasse: Ingerslevs korte Lærebog i Geographien heelt gennemgaaet. — III Klasse: Europa forfra til Nøllemedalmen og Østerrig efter Velschows Geographie. — IV Klasse: Europa fra Italien (incl.) ud og hele Asien efter samme Lærebog. — V Klasse: Hele Africa, America og Australien samt Europa forfra indtil Rusland efter Ingerslevs større Lærebog. — VI Klasse B og A: Læst hele Geographien efter samme Lærebog.

Arithmetik. I Klasse: Mundts Regnebog, forfra til § 187; dertil Dvølses i Tabel og Hovedregning. — II Klasse: Efter Mundts Regnebog er gennemgaaet fra Brok- til Decimalregning; Ursins Regnebog er benyttet til at supplere Exemplerne af de forskjellige Regningsarter. — III Klasse: Steens „Elementair Arithmetik“ hele Bogen, incl. Anhanget om Kvadrat og Kvadratrod, med stadige Dvølses, især efter Steens „Mathematisk Opgaver i det indledende Kursus.“ — IV Klasse: Steens „Ren Mathematik“ forfra til S. 99 Nr. 90 med Forbigaaelse af Af-

snittet om Permutationer og Combinationer samt Kjødebrof.
 — V Klasse: Samme Lærebog S. 101—134 og Kjødebrof
 S. 65—75. — VI Klasse B og A: Samme Lærebog S.
 146—196 og Ligninger af første Grad med flere Ubekjendte.
 — VII Klasse B: Samme Lærebog S. 182—196, Lignin-
 ger af første Grad med flere Ubekjendte, Logarithmer og Til-
 læg I og II, samt Repetition S. 167—182. — VII Klasse
 A: Repetition af hele Arithmetiken efter Jürgensens „Ele-
 mentair Arithmetik og Algebra.“

Geometrie. IV Klasse: Kamus's „Elementair Geo-
 metrie“ forfra til S. 53, § 65. — V Klasse: Samme Læ-
 rebog S. 53—112, § 65—117, med Forbigaaelse af S. 74—
 84, § 96—109. — VI Klasse B og A: Samme Lærebog
 S. 112—137, § 117—136, og Stereometrie S. 144—213,
 med Forbigaaelse af S. 182—188. — VII Klasse B:
 Samme Lærebog S. 176—213, Repetition af hele Stereod-
 metrien samt den plane Trigonometrie efter Kamus's Lære-
 bog. — VII Klasse A: Repetition af Geometrie, Stereome-
 trie og Trigonometrie efter Kamus's Lærebøger, samt Astro-
 nomie efter Oluffens Lærebog.

Naturlære. VII Klasse B: Ørstedes „Naturlærens
 mekaniske Deel,“ hele Bogen. — VII Klasse A: Samme
 Lærebog fra S. 207 og „Naturlærens chemiske Deel,“ over-
 sat af C. L. Petersen, hele Bogen.

Naturhistorie. I Klasse: Pattedyrene efter mundt-
 ligt Foredrag med Strøms Naturhistorie som Grundlag.
 Gjennemgaaet fortællende og examinerende den øvrige Dyre-
 verden og foreviist de vigtigste Dyreformer. — II Klasse:
 Menneskets, Pattedyrenes og Fuglenes Naturhistorie efter
 Bramsens og Dreiers Lærebog i Zoologie og Botanik. —
 III Klasse: Krybdyrene og Fiskene, og repeteret Pattedyrene
 og det Almindelige om Fuglene efter samme Lærebog,

Vaupells Plantelære fra S. 1 til S. 72. — IV Klasse: De naturlige Plantefamilier efter Petits Lærebog i Botaniken. — V Klasse: Leddyrene, Ormene, Bløddyrene og Straaldyrene efter Dreier og Bramsen. Plante-Anatomie-, Physiologie- og Geographie. — VI Klasse B og A: Bløddyr og Straaldyr efter Bramsen og Dreier. Repeteret den hele Zoologie og Botanik.

Tegning. I Klasse: Contur- og Skyggefrihaandstegning. I geometrisk Tegning ere Tabellerne I—IX gennemgaaede. — II Klasse: Skyggefrihaandstegning. I geometrisk Tegning ere Tabellerne I—XIII gennemgaaede. — III Klasse: I geometrisk Tegning er gennemgaaet til Tab. XXI: Projectionen af Flader, og i Perspektiven til Tab. IV.

I **Skrivning** og **Sang** har Underviisningen været fremmet som hidtil. Ligeledes har **Gymnastikunderviisningen** regelmæssigt været fortsat, hvorimod **Svømmeøvelserne** endnu den 14de Juni ikke havde kunnet begynde paa Grund af det kolde Veir.

Videnskabelige Samlinger.

I. Skolebibliotheket.

Siden Afslutningen af den i forrige Aars Beretning meddeelte Fortegnelse har Skolebibliotheket modtaget følgende Tilvæxt:

- Aarsberetninger fra det kongelige Geheimearchiv, indeholdende Bidrag til dansk Historie af utrykte Kilder. 1 Bd. 2, 3 II. Kbhavn 1853—1854. 4.
- Afbildninger til Dyreriget. 2 Tabler. (Foræret af Læreren i Naturhistorie, Cand. Fogh.
- Annaler for nordisk Oldkyndighed og Historie, udg. af det kgl. nordiske Oldskr.-Selskab. 1853. Kbhavn. 8.

- Aristoteles' Werke. Griechisch und Deutsch mit sachterklärenden Anmerkungen. 1 Bd. (*ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΟΥΣ ΦΥΣΙΚΗΣ ΑΚΡΟΑΣΕΩΣ ΒΙΒΛΙΑ Θ*). Aristoteles' acht Bücher Physik, herausgegeben von C. Prantl. Leipzig 1854. 8.
- W. A. Becker, Charikles. Bilder altgriechischer Sitte. 2 Ausg., besorgt von K. F. Hermann. 1—3 Bd. Leipzig 1854. 8.
- K. S. Becker, Verdenshistorie. 15 Bd. 2—7 H. og 16 Bd. 1, 2, H. (De sidste fyrgetyve Aars Historie af Eduard Arnd. Supplement til alle Udgaver). Kbhavn 1854—1855. 8.
- P. D. Broager, Arithmetik for Mellemklasserne i de lærde Skoler. Kbhavn 1854. 8.
- Bucolici graeci, *Theocritus, Bion, Moschus*. Recensuit H. L. Ahrens. Lipsiae 1850. 8.
- J. Caesar, Zeitschrift für die Alterthumswissenschaft. 12 Jahrg. 3—6 H. Wetzlar 1854—1855. 4.
- C. S. Christens og S. Schneekloth, Skolens Reform. Et Tidsskrift. 5 Harg. Juni—Decbr., 6 Harg. Januar—Mai. Kbhavn 1854—1855. 8.
- M. Tullii Ciceronis Tusculanarum disputationum libri quinque. Til Skolebrug bearbejdet af F. C. L. Trojel. Kbhvn 1854. 8.
- S. A. Clausen, Nyt Tidsskrift for udenlandsk theologisk Litteratur. 2—4 H. 1854, 1 H. 1855. Kbhavn 8.
- Danmarks gamle Folkeviser, udgivne af Svend Grundtvig. 2 D. 1 H. Kbhavn 1854. 4.
- J. B. Daugaard, Lærebog i den evangelisk-kristelige Religion. Et Samarbejdsforsøg. Udg. som Manuscript. Odense 1855.
- Th. S. Erslew, Supplement til „Almindeligt Forfatter-Lexicon for Kongeriget Danmark“ o. s. v., indtil Udgangen af Aaret 1853. 1 H. Kbhavn 1854. 8.
- C. Flor, Haandbog i den Danske Litteratur. 4de forøgede Udg. Kbhavn 1854. 8.
- C. Fogh, Chr. Lütken og C. Vaupell, Tidsskrift for populære Fremstillinger af Naturriget. 1 Bd. og 2 Bd. 1 H. Kbhavn 1854—1855. 8.
- C. Fogh, Esterretninger om det engelske Almueskolevæsen med et Afsnit om Skolebygninger og Apparater. Kbhvn 1855. 8.
- G. Forchhammer, Oversigt over det Kongelige danske Videnskabernes Selskabs Forhandlinger o. s. v. i Aaret 1854. Nr. 5 og 6. Kbhavn. 8.
- Forchhammer, Topographia Thebarum Heptapylarum. Cum tabula geogr. Kilix 1854. 4.

- Fragmenta historicorum Græcorum. Collegit &c. *Carolus Müllerus*.
Vol. I—IV. Parisiis 1846—1851.
- ↳. *C. Geill*, Praktisk Veiledning til paa en fattelig og let Maade at lære det tydske Sprog. Første Curfus. Kolding 1852. 8.
- Guizot*, Histoire de la civilisation en Europe depuis la chute de l'empire Romain jusqu'à la révolution Française. Paris 1854. 8.
- Guizot*, Histoire de la civilisation en France depuis la chute de l'empire Romain. Tome I—IV. Paris 1853. 8.
- Guizot*, Histoire de la révolution d'Angleterre. Première partie: Histoire de Charles Ier depuis son avènement jusqu'à sa mort (1625—1649). I, II. Deuxième partie: Histoire de la république d'Angleterre et de Cromwell (1649—1658). I, II. Paris 1854. 8.
- C. Hauch*, Afhandlingar og æsthetiske Betragtninger. Kbhavn 1855. 8.
- Th. *Zeinsius*, Volksthümliches Wörterbuch der deutschen Sprache. 1—4 Bd. Hannover 1818—1822. 8.
- Godofredi Hermanni* opuscula. Vol. I—VII. Lipsiæ 1827—1839. 8.
- K. F. Hermann*, Lehrbuch der griechischen Antiquitäten. 3 Th. (Lehrbuch der griechischen Privatalterthümer). Heidelberg 1852. 8.
- Herodoti* historiarum libri IX. Recognovit &c. *Guilielmus Dindorfius*. — *Ctesiae* Cnidii et chronographorum, Castoris, Eratosthenis cett. fragmenta dissertatione et notis illustrata a *Carolo Müllerero*. Græce et Latine cum indicibus. Parisiis 1844.
- Herodotos*. Til Skolebrug bearbejdet af *H. M. Flemmer* og *E. Flemmer*. 1 Bd. (I, II Bog.) Kbhavn 1854. 8.
- P. Hjort*, Kritiske Bidrag til nyere dansk Tænkemådes og Dannelses Historie. Til biografisk Eftermæle samlede og på ny udgivne. Konsthistorisk Afdeling. Kbhavn 1854. 8.
- Hof- og Statiscalender, kongelig Danst, Statshaaandbog for det danske Monarchie for Aaret 1855. 8.
- C. S. Ingerslev*, Europa's Historie i den nyeste Tid, populært fortalt. Kbhavn 1854. 8.
- A. Ingerslev* og *E. Holm*, Den peloponnesiske Krig, fortalt efter Thukydides og Xenofon. Kbhavn 1854. 8.
- C. Jürgensen*, Kortfattet Lærebog i Geometrie. Kbhavn 1854. 8. (Foræret af Forfatteren).
- N. Kjærbølling*, Danmarks Fugle. 7—9 Supplementhefte. (11 Plader 2: 25—35), samt Tab. LV, hørende til Hovedværket.

- F. Klee, Steen-, Bronce- og Jern-Culturens Minder, efterviiste fra et almindelig culturhistorisk Standpunct i Nordens nuværende Folke- og Sprogæiendommeligheder. Kbhavn 1854. 8.
- X. Kloss, Handwörterbuch der lateinischen Sprache. 11, 12 Liefer. Braunschweig 1854—1855. 8.
- H. Knudsen, En gammel Krønike om Graabrødrenes Udjagelse af deres Klostre i Danmark. Kbhavn 1851. 8.
- G. S. Knæfkenborg, Om Methoden for Underviisningen i Naturhistorie. Kbhavn 1854. 8.
- A. Krönig u. W. Beetz, Die Fortschritte der Physik in den Jahren 1850 und 1851. Dargestellt von der physikalischen Gesellschaft zu Berlin. VI und VII Jahrg. 2te Abth. Berlin 1855. 8.
- Titii Livii rerum Romanarum libri I—III.* Til Skolebrug udgivne af C. S. Ingerslev. Kbhavn 1853. 8.
- Titii Livii rerum Romanarum libri XXI—XXIII.* Til Skolebrug udgivne af C. S. Ingerslev. Kbhavn 1854. 8.
- Titii Livii ab urbe condita libri XXXI—XXXII.* Til Skolebrug bearbejdede af E. Flemmer. Kbhavn 1855. 8.
- Lukianos*, udvalgte Stykker af. Til Skolebrug udgivne af O. Figiger. Kbhavn 1855. 8.
- J. Lübker, Reallexikon des classischen Alterthums für Gymnasien. 3 u. 4 Abth. Leipzig 1854. 8.
- C. F. Lütken, Dyreriget. En Lærebog til Brug ved Underviisningen i de lærde Skoler og Realskolernes høiere Klasser. 1 Deel: Svirveldyrene. Kbhavn 1855. 8.
- J. V. Madvig, Nogle Bemærkninger om Behandlingen af den danske Retsskrivning, nærmest i de lærde Skoler, henstillede til Lærernes Overveieelse af Underviisningsinspecteuren. (Januar 1855). 4.
- C. A. Menzel, Die Kunstwerke von dem Alterthum bis auf die Gegenwart in 120 Kupferstichen. 2 Bd. Lief. 17 u. 18. Leipzig 4.
- C. Molbech, Dansk Ordbog. 2den, forsøgede og forbedrede Udgave. 1, 2 H. Kbhavn 8.
- C. Molbech, Blandede Skrifter, anden Samling, udvalgt, gennemseet og udgivet af Forfatteren. 2 Bd. Kbhavn 1854. 8.
- M. Antonii Mureti opera omnia ex mss. aucta et emendata cum brevi adnotatione Davidis Ruhnkensii. Ed. C. H. Frotscher. Vol. III. Lipsiæ 1841. 8.
- C. Paludan-Müller, Grevens Feide, skildret efter trykte og utrykte Kilder. 2 D. Kbhavn 1854. 8.
- L. Müller, Den macedoniske Konge Philip IIs Mynter. Et Skrift for den filosofiske Doctorgrad. Kbhavn 1855. 8.

- W. J. C. Mützell*, Zeitschrift für das Gymnasialwesen. 8 Jahrg. 5—12 H., 9 Jahrg. 1—4 H. Berlin 1854—1855. 8.
- J. P. Mynster*, Blandede Skrifter. 4 Bd. 1 S. Kbhavn 1855. 8.
- Th. Overkou*, Den danske Skueplads, i dens Historie, fra de første Spor af danske Skuespil indtil vor Tid. 1 Deel. Kbhavn 1854. 8.
- P. Ovidii Nasonis Metamorphoses*. Udvalg til Skolebrug, udgivet af *W. A. Bloch*. 1 H. Kbhavn 1855. 8.
- J. C. Petersen*, Platon's Forestillinger om Staternes Oprindelse, Statsforfatninger og Statsbestyrelse. Kbhavn 1854. 4. (Universitetsprogram).
- A. M. Petersen*, Danmarks Historie i Hedenold. 2det Dpl. 1 D. 2, 3 S., 2 og 3 D. Kbhavn 1854—1855. 8.
- A. M. Petersen*, Bidrag til den danske Litteratur's Historie. II. Reformationstiden. Udg. af den danske historiske Forening. Kbhavn 1854. 8.
- Phædrus*, udvalgte Fabler af. Udgivne til Skolebrug af *R. Möller* og *C. Thomsen*. Kbhavn 1854. 8.
- Platon's Werke*. Griechisch und Deutsch mit kritischen und erklärenden Anmerkungen. 17, 19 Th. Leipzig 1854. 8.
- Platon*, udvalgte Dialoger af. Oversatte af det Græske og oplyste ved Anmærkninger af *C. J. Heise*. 7 D. (Timæos). Kbhavn 1855. 8.
- C. Ramus*, Elementær Algebra. Kbhavn 1855. 8.
- K. v. Raumer*, Geschichte der Pädagogik vom Wiederaufblühen klassischer Studien bis auf unsere Zeit. 3, 4 Th. Stuttgart 1847—1854. 8.
- J. L. Rohmann*, Blandede Skildringer af nogle historiske Mærkværdigheder fra Menneskeægten's forhistoriske Tid. 1, 2 S. Med Ufbildninger. Odense 1854. 8.
- J. L. Rohmann*, Skildringer af historiske Begivenheder, fornemmelig i Europa, fra 1840. 3 D. (Skildringer af den nyere Tids Hist., fra Julirevolutionens Udbrud 1830 til Februarrevolutionens Udbrud 1848. 7 D.) Odense 1855. 8.
- W. Rüstow* u. *S. Röschly*, Geschichte des griechischen Kriegswesens von der ältesten Zeit bis auf Pyrrhos. Nach den Quellen bearbeitet. Marau 1852. 8.
- II. Rördam*, De danske og norske Studenters Deeltagelse i Kjöbenhavns Forsvar mod Karl Gustav. Et Bidrag til Kjöbenhavns Universitets Historie. Kbhavn 1855. 8.
- C. Sallustii Crispi Catilina et Jugurtha*. Til Skolebrug bearbejdede af *O. Fibiger*. Kbhavn 1854. 8.

- M. Salomonsen*, Udsigt over Kjöbenhavns Epidemier i den sidste Halvdeel af det attende Aarhundrede. Skreven for den medicinske Doctorgrad. Kbhavn 1854. 8.
- S. T. S. Schjellerup*, Populær Astronomie (med tilhørende Atlas). Kbhavn 1855. 8.
- A. Schnizlein*, Iconographia familiarum naturalium regni vegetabilis. IX H. Bonn. 4.
- Scholia græca in *Aristophanem* cum prolegomenis grammaticorum, varietate lectionis optimorum codicum integra &c. ed. *Fr. Dübner*. Parisiis 1842.
- Scriptores historiæ Romanæ minores sex. Ed. *Fr. Fiedler*. Lipsiæ 1833. 8.
- M. G. G. Steensrup*, Danst Maanedsskrift. 1 Bd. Kbhavn 1855. 8.
- H. Stephani* thesaurus græcæ linguæ. Edd. *C. B. Haase, G. & L. Dindorfi*. Vol. VII fascic. VIII. Parisiis. Fol.
- H. W. Stoll*, Anthologie griechischer Lyriker für die obersten Classen der Gymnasien mit litterarhistorischen Einleitungen und erklärenden Anmerkungen. 1—2 Abth. Hannover 1851. 8.
- Tabelværk, statistisk. Ny Række, 4—9 Bd. Kbhavn 1852—1854. 4.
- A. Thiers*, Den franske Revolutionens Historie. Oversat af *S. T. Rosen*. 35—52 S. Kbhavn 1854. 8.
- J. Thomsen*, Om den naturvidenskabelig-mathematiske Underviisning. I. Den polytechniske Lærestanstalt. Kbhavn 1855. 8.
- Tidsskrift, antiquarisk. udg. af det kgl. nord. Oldskr.-Selskab. 1852—1854. Kbhavn 1854. 8.
- Universitets-Tidsskrift, nordisk. 1 H. udgivet af *A. Ingerslev*. Kbhavn 1854. 2 H. udgivet af *G. Liunggren*. Lund 1855. 8.
- J. L. Ussing*, Græske og latinske Indskrifter i Kjöbenhavn. Kbhavn 1854. 4.
- J. L. Ussing*, Fortølfning af *J. N. Madvig's* Udvalg af latinske Digterens Arbejder, Poetarum aliquot Latinorum carmina selecta carminumve partes. Kbhavn 1854. 8.
- C. Vaupell*, Planteriget's Naturhistorie, til Skolebrug. 3 S. Kbhavn 1854. 8.
- S. M. Velschow*, Om Den Femerns statsretlige Forhold. Første Periode indtil Maret 1326. Kbhavn 1854. 4. (Universitetetsprogram).
- Ph. Weilbach*, Anacreontea. Lyriske Digte. Kbhavn 1855. 8.
- N. L. Westergaard*, Nyt historisk Tidsskrift, udg. af den danske historiske Forening. 6 Bd. 1 S. Kbhavn 1855. 8.
- J. J. A. Worsaae*, Afbildninger fra det kongelige Museum for Nordiske Oldsager i Kjöbenhavn. Kbhavn 1854. 8.

Xenophontis scripta quæ supersunt. Græce et latine cum indicibus nominum et rerum locupletissimis. Parisiis 1853.

Æschylus's Tragedier, oversatte af N. V. Dorph. 1, 2 B. Kbhavn 1854. 8.

Lister over Examinet ved Universitetet og de lærde Skoler; Universitetets Anmeldelser af Forelæsninger; forskjellige gennem Kirke- og Underviisningsministeriet udfærdigede Bekjendtgjørelser og Love o. s. v.

Skoleprogrammer for 1854.

1. fra Kongeriget Danmark:

Aalborg Kathedralskole: Fortegnelse over Skolens naturvidenskabelige Samlinger.

Aarhus Kathedralskole: S. S. Blache, Skoleefterretninger.

Borgerdydskolen paa Christianshavn: M. Hammerich, I. Tydske Vers som Grundlag for Underviisningen i tydsk Litteratur. II. Om Latin og latinsk Stil som Skolefag.

Borgerdydskolen i Kjøbenhavn: K. Rosing, Skoleefterretninger.

Frederiksborg lærde Skole: I. G. S. Knæckenborg, Om Metoden for Underviisningen i Naturhistorie. II. S. M. Flemmer, 1. Skoleefterretninger for Skoleaaret 1853--54; 2. Fortsættelse og Tillæg til det i Aaret 1851 forfattede Realcatalog over Frederiksborg lærde Skoles Bibliothek.

Helsingørs videnskabelige Realskole: W. Lassen, Skoleefterretninger.

Hershus Holms lærde Skole: Gustav Adolph Dichmans Minde (Mindetale af Pastor J. P. O. Balle.)

Horsens lærde Skole: I. M. R. Schmidt, Formler for Kastebevægelse, II. C. Jørgensen, Fortegnelse over Skolens naturhistoriske Samlinger, III. M. R. Schmidt, Fortegnelse over Skolens Samling af fysiske Instrumenter.

Kolding lærde Skole: Katalog over Skolens Bibliothek og videnskabelige Samlinger.

Metropolitanskolen: I. C. L. Petersen, Fortegnelse over Skolens fysiske Samling, II. C. E. Kiellerup, Fortegnelse over Skolens naturhistoriske Samling.

Nykjøbing Kathedralskole: G. F. W. Lund, Om Underviisningen i Latin i de udvidede lærde Skolers tredje Klasse.

Odense Kathedralskole: I. Fortegnelse over Skolens naturhistoriske Samlinger. II. Translocationshøitideligheden den 22de Juli 1853.

Randers lærde Skole: C. A. Thortsen, Skoleefterretninger.

Ribe Kathedralskole: J. Kinch, Bidrag til Ambrosius Stubbs samlede Digte efter nye Kilder.

Roeskilde Kathedralskole: *J. E. Sundrup*, Biographiske Efterretninger om dem, der ved Kjøbenhavns Universitet have erholdt de høieste akademiske Værdigheder. 1 Hefte: Doctores theologiæ.

Rønne høiere Realskole: *Ancher*, Fortegnelse over Skolens Samlinger henhørende til Naturhistorien og Naturlæren.

Sorø Academiens Skole: *P. Lorenzen*, Fortegnelse over Sorø lærde Skoles Samling af Naturalier, Bøger, Tegninger og andre Gjenstande til Brug ved den naturhistoriske Underviisning.

Det von Westenske Institut: En Brevvevling mellem Ministeriet og Bestyreren i Anledning af en Afgangsexamen for Realskolen.

Viborg Kathedralskole: *J. T. Olsen*, Skoleefterretninger.

2. fra Hertugdømmet Slesvig.

Flensborg lærde og Realskole: *O. Fibiger*, Bemærkninger til enkelte Steder i Sophokles's Oedipus Tyrannos.

Haderslev lærde Skole: *S. B. Thrige*, Skoleefterretninger.

— — — *J. Fibiger*, Forsøg til en Forklaring af Eddasangen *Fjölsvinsmaal*. (Indbydelsesskrift til Indvielsen af Skolens nye Bygning den VI October MDCCCLIV).

Slesvig Domscole: *E. Manicus*, De civitatis Platonice arte et consilio. Pars I.

3. fra Hertugdømmet Holsteen.

Altona Gymnasium: *O. A. B. Siefert*, Zankle-Messana. Ein Beitrag zur Geschichte Siciliens.

Gliickstadt lærde Skole: *P. H. Jessen*, Probe deutscher Geschichtstafeln.

Kiels lærde Skole: *L. Müller*, Bemerkungen zu Cäsar's Gallischen Kriege, Buch I—IV.

Meldorf lærde Skole: *J. K. D. Jansen*, Ueber die beiden Homerischen Cardinaltugenden.

Plöns lærde Skole: *J. Bendixen*, Commentatio de Ethicorum Nicomachcorum integritate.

Rendsborg lærde Skole: *P. G. Ottsen*, De Antiphontis verborum formarumque specie:

4. fra Hertugdømmet Lauenborg.

Rageburg lærde Skole: *P. Bobertag*, Die arithmetischen Grundoperationen im Anschlusse an *L. Heis* Aufgabensammlung zum Gebrauche für Schüler dargestellt.

5. fra Preussen for 1853.

Programmerne fra de derværende Gymnasier og andre høiere Dannelsesanstalter.

II. Discipelbibliotheket.

De tvende af Skolens Lærere, som velvilligen have paataget sig Tilsynet med Discipelbibliotheket, d'Her. Adjuncter Sørensen og Fogh, have ønsket, at en fuldstændig Fortegnelse over dette Bibliotheks Indhold kunde indlemmes i nærværende Efterretninger. En saadan Fortegnelse meddeles derfor her.

Anders Bording: Poet. Skrifter.

Holberg: Peder Paars ved Boye. Niels Klim ved Dorph. Comedier i 1 Bd. ved Boye. — Dramat. Skrifter ved Lange: 1ste Bd.: Polit. Randestøber. Bægelsinde. Jean de France. Jeppe. Gert Westphaler. — 2det Bd.: Prolog. 11te Juni. Barfjelstuen. Det arab. Pulver. Julestuen. Maskeraden. — 3die Bd.: Jac. v. Lybce. Ulyksess v. Ithacia. Kildereisen. Melampe. Uden Hoved og Hale. — 4de Bd.: Henrik og Pernille. Diderik Menschenkræf. Høyeri el. blind Alarm. Den pantsatte Bondedreng. Det lykkel. Skibbrud. — 5te Bd.: Erasmus Montanus. Bernilles korte Frøkenstand. De Ulynlige. Den Stundesløse. Den honette Ambition. — 6te Bd.: Plutus. Huusspøgelse. Den forvandlede Brudgom. Don Ramudo. Gert Westphaler. — 7de Bd.: Philosophus udi egen Indbildning. Republikken. Sganarels Reise oc. Artageres. — 5te, 6te og 7de Bd. af Holbergs Com. ved Rahbek.

Joh. Ewald: Samtlige Skrifter. 1ste Bd.: Lykkens Tempel. Adam og Eva. Digte. — 2det Bd.: Rolf Krage. Philemon og Baucis. Bebersvendene. Digte. — 3die Bd.: Balder's Død. Fisserne. Digte. — 4de Bd.: Harlekin Patriot. De brutale Klappere. Digte.

Wessfel: Digte ved Rahbek. Do. ved A. C. Boye.

Pram: Digteriske Arbejder. 1ste Bd.: Digte og Fortællinger. — 2det Bd.: Emilies Kilde. Digte. Dramer. — 3die Bd.; Lyr. og dram. Digtinger. — 4de Bd.: Sange. Dram. Digte. Fortællinger. — 5te Bd.: Stærkødder. Misceller. — 6te Bd.: Fortællinger og humor. Afhandling.

Tullin: Digte. — Troslerne: Digte. — Lundbye: Rhapsodier. — Jettig: Poesier. — J. V. Bruun: Mindre Digte. — Edr. Storm: Digte. — Th. Thaarup: poet. Skrifter. — Sander: Odeum. Polyhymnia.

P. A. Zeiberg: Comedier. 1ste Bd.: Forvandlingerne. Hækkingsborn. Virtuosen Nr. 1. Mikkel og Malene. — 2det Bd.: De Bonner og de Banner. Folger Lybske. Selim og Mirza. Virtuosen Nr. 2.

Stoud Platou: Dansk Chrestomathi. — **Rahbek**: Dansk Læsebog. Danske og norske hist. Mindesange. — **Tryerup**: Biser fra Middelalderens. — **N. S.**: Poet. Læsebog for Børn.

J. Vaggelsen: Danske Værker. 1ste Bd.: Poet. Fortællinger. — 2det—4de Bd.: Digte. — 5te Bd.: Riimbreve. — 6te Bd.: Riimbreve og polem. Digte. — 7de Bd.: Polem. Digte. Thora. — 8de Bd. mangler — 9de—11te Bd.: Labyrinthen. — 12te Bd.: Critiker, Niels Klim.

Oehlenschläger: Samlede Værker. Digterens Levnet. Digterværker: 1ste Bd. mangler. — 2det Bd.: Noveller. — 3die Bd.: Helge. Urså. Hrdars Saga. — 4de Bd.: Fiskeren og hans Datter. — 5te Bd.: Digte. — 6te Bd.: Aladdin. — 7de Bd.: Nordens Guder. — 8de Bd.: Hrolf Krake og 2 Noveller. — Tragedier: 1ste Bd.: Hakon Jarl. Palnatoka. — 2det Bd.: Arel og Valborg. Hagbarth og Signe. — 3die Bd.: Stærkødder. Fostbrødrene. — 4de Bd.: Corregio Hugo v. Rheinberg. — 5te Bd.: Erik og Abel. Den lille Hyrdebrenng. Langbardeerne. — 6te Bd.: Tordenstjold. Karl den Store. — 7de Bd.: Børingerne. Baldur. — 8de Bd.: Dronning Margareta. De ital. Nøvere. — Sokrates. Fjendstrijen.

Jungmann: Samlede Værker. Dramatiske Digte: 1ste Bd.: Mithridat. Masaniello. — 2det Bd.: Blanca. Hyrden af Tolosa. — 3die Bd.: Reinald Underbarnet. Røsten i Orkenen. — 4de Bd.: Løveridderen. Tassus Besrielse. — 5te Bd.: Ridderløftet. Kampen for Valhal. Magnetismen i Barbeerstuen. — 6te Bd.: Renegaten. Salomons Ring. — Romanzer, Sange og Digte: 1ste og 2det Bd.: Ungdomsdigte. — 3die Bd.: De sorte Riddere. — 4de og 5te Bd.: Reiselyre. Det øde Slot. — 6te Bd.: Uhadverus. Digte. Folger Danske. — 7de og 8de Bd.: Relig. og andre Digte. — Historiske Romaner: Kong Erik og de Fredløse. Erik Menveds Barndom. Valdemar Seier. Prinds Otto af Danmark. Valdemar d. St. og hans Mænd. Dronning Margrete. — Eventyr og Fortællinger: 1ste og 2det Bd.: De Underjordiske. Helias og Beatricia. Altertavlen i Eors. — 3die og 4de Bd.: Huldragverne. Barulven. De levende Døde. Corsicaneren. — 5te og 6te Bd.: Nye Eventyr og Fortællinger. — 7de og 8de Bd.: De sidste Grever af Gervansborg. Araberen i Constantinopel. Skolekammeraterne. Christen Bloks Ungdomsreger. Den stumme Frosken. — 9de—12te Bd.: Landdybhørnene.

Str. St. Blicher: Noveller (defect). Digte.

J. C. Hauch: Dramatiske Skrifter. 1ste Bd.: Gregor d. 7de. Don Juan. Hamadryaden. — 2det Bd.: Svend Grathe. Marck Etig. — Maastrichts Belsering. Tycho Brahes Ungdom. Den hjemkomne Sømand. — Fortællinger og Romaner: En polsk Familie. Slottet ved

Rhinen. Wilhelm Zabern. Guldmageren. Thorvald Bidjorle. Tyrolerfamilien 2c. udg. af Hauch.

J. L. Zeiberg: Samlede Skrifter. Digte og Fortællinger i 2 Bd. — Skuespil. 1ste Bd.: Pottemager Walter. Julepøg og Nytaarsløier. — 2det Bd.: Psheds Indvielse. Prindsesse Isabella. Kong Salomon og Sorgen Hattemager. — 3die Bd.: Driftig bovet halvt er vundet. Recensenten og Dyret. Elverhøi. — 4de Bd.: Aprilsnarrerne. Eventyr i Rosenborg Have. De Uadskillige. — 5te Bd.: De Danske i Paris. Nina. Rjøge Huusforsk. — 6te Bd.: Ulferne. 28de Januar. Don Juan. Seer Jer i Speil! Supplicanten. — 7de Bd.: Fata Morgana. Sysoverdag. Nei. Ja. Emilies Hjertebanken. Græthe i Sorgenfri. — Prosaiske Skrifter i 3 Bd.

Sorfatteren til en Hverdagshistorie: 1ste Bd.: Hverdagshistorie. Drøm og Birkelighed. Den magiske Røgle. Kong Hjort. — 2det Bd.: Familien Polonius. Den lille Karen. De lyse Nætter. — 3die Bd.: Jøden. Hvidkappen. — 4de Bd.: Montanus den Yngre. Nisba. — Nær og Fjern. Een i Alle. Korveien. En Brevvevling.

S. C. Ørsted: Luftskibet. — Grundtvig: Noesfilberium. Oversættelse af Sazo Grammaticus. Oversættelse af Snurre Starlesen. — Chr. Molbedy: Anthologi i 2 Bd. Eventyr i 2 Bd. — Nordiske Rjæmpehistorier i 2 Bd. — Thiele: Folkesagn. 4 Bd. Breve fra England og Skotland. — B. Borgen: Digte. — Poul Møller: Samlede Skrifter. 6 Bd.

Chr. Winther: Røgle Digte. 1835. Digtninger. 1843. Nye Digtninger. 1853. 4 Noveller. Reineke Fod. Hundrede Romanser. Judith, Bruchstück eines Gedichtes.

Boye: Dramat. Skrifter. 4 Bd. — C. Bagger: Min Broders Levnet. Fortællinger og Digte.

S. Herz: Dram. Bærker. 1ste Bd.: Amors Genistreger. De Fattiges Dyrehave. Indkvarteringen. — 2det Bd.: Et Offer. Amanda. — 3die Bd.: Flyttedagen. De Deporterede. — 4de Bd.: Den eneste Feil. Fristelsen. Audienssen. — 5te Bd.: Emma. Arvingerne. 11. 18. 35. Perspektivkassen. — 6te Bd.: Svend Dyrings Huus. Svanehammen. — 7de Bd.: En Aften i Foyeen. Sparekassen. Kjærlighed og Politik. — 8de Bd.: den Yngste. En Dag paa Den Uls. Et Eventyr i Dyrehaven. — 9de Bd.: Onkel Tokums Idee. Federigo. Kong Renes Datter. — Stemninger og Tilstande. — Lyriske og dram. Digte i 2 Bd. — Gjengangerbreve. — 100 Aar. — En Deel af Comedierne i ældre Udgaver.

C. Bernhard: Et Løfte. En Familie paa Landet. Declarationen. Gamle Minder, 2 Bd. Krøniker fra Erik af Pommerns Tid. De to Venner.

Fr. Paludan-Müller: Poesier i 2 Bd. Lithon. Kjerlighed ved Hoffet. Adam Homo, 3 Bd. Luftskipperen og Atheisten. 3 Digte.

S. T. Andersen: Samlede Skrifter. 1—2 Bd.: Improvisatoren. — 3 Bd.: D. L. — 4 Bd.: De to Baronesser. — 5—6 Bd.: Kun en Spillemand. — 7—8 Bd.: Fodreise 2c. Billedbog uden Billeder. Silkeborg. — 9—10 Bd.: En Digters Bazar. — 11—12 Bd.: Kjerlighed paa Nicolai Laarn. Skilles og mødes. De Ulynlige paa Sprogø. Mittels Kjerlighedshistorie i Paris. Fuglen i Pæretæet. Den nye Barselsstue. Mulatten. Liden Kirsten. En rigtig Soldat. Brylluppet ved Comosøen. 13—14 Bd.: Maurerpigen. Kongen drømmer. Røffen. Fire Aarstider. Eventyrcomedier. — 15—16 Bd.: Digte. — 17—18 Bd.: Agnete og Havmanden. Uhasverus. Historier. Biogr. Skizzer. — 19—20 Bd.: Eventyr. — En Deel af samme Forfatter i ældre Udgaver.

S. P. Gølst: Frihed og Fædreland. Fortællinger for Store og Smaa. — **Fr. Hammerich:** Skildringer fra Krigen. — **Chr. K. S. Mølbedy:** Dantes Helvede. Dante, tragisk Drama. En Maaned i Spanien.

Sofstrup: Dram. og andre Værker. 1ste Bd.: Mester og Lærling. Intrigerne. Æsthetisk Sandt. — 2det Bd.: Gjenboerne. Soldaterlesier. En Nat mellem Fjeldene. — 3die Bd.: En Spurb i Strandandø. Den gamle Gisser. Biser og Bers. — 4de Bd.: Eventyr paa Fodreisen. Tordenveir.

Em. St. Hermidad: En Vandring i Syden. Tabt og vunden. **J. Pierre:** Liv af Død. — **Goldschmidt (A. Meyer):** En Jøde. Fortællinger. Nord og Syd, 6 Bd. — **Carit Uklar:** Hedemanden. Madfalene. Gjøngehøvdingen. Dronningens Bagtmester. Hertuginde af Leyano. — **P. P.:** Niels Juul. — **T. Trane:** Let Sind og Letfjind. — (**Fr. Hauch**): En Skribentindes Datter. Tante Anna, i 1 Bd. — **Kr. Arentzen:** Sunløg Ormetunge. — **Clara Raphael:** 12 Breve. — En Sygehistorie af en Læge. — Livsbilleder. — **Fr. Schallemose:** Eventyr. — **Noe og Asbjørnsen:** Norske Folkeeventyr. — **Elis. Martens:** Hvad er Livet? — **Brøndsted:** Reise i Grækenland. **Ville:** Galatheas Reise om Jorden. — **Ussing:** Reisebilleder.

Flere Udgange af Folkekalenderen. — En Deel af Trykkefrihedsselskabets Skrifter. — Nogle Bind af Riisens Archiv, hist. Skildringer, hist. Blandinger, Bibliothek for Ungdommen.

Walter Scott: Den gamle Gravmand. Klosteret. Robin den Røde. Quentin Durward. Kenilworth. Søroveren. Fængslet i Edinburgh. Det farlige Slot. Anna af Geierstein. Bruden fra Lammermoor. Montrose. Grev Robert af Paris. Stjernethyderen, 2 Expl. Waverley. Allan Cameron. Mathilde af Rokeby. Nigel's Hændelser.

Dickens: David Copperfield. Bleak House. Pickwick-Klubben. Oliver Twist. Hverdagslivet. Faarethyllingen paa Arnestedet. Juleeventyr.

Bulwer: Carton. Ernst Maltravers. Alice. Blomsterpiggen. Pelham. Den sidste Lehnsherre. Eugen Aram. Min Novelle.

Marryat: Jakob Urtlig. Joseph Rushbrook. Masterman Flinck. Nybyggernes i Canada. Midshipman Cash. Søroveren og de tre Kuttere. Dagbog i Amerika. Dña Podrida. Børnene i Nykøben. Saphet.

James: Urtilla. Philip August. Robin Hood.

Smollet: Peregrine Pickle. — **Goldsmith:** Præsten i Wakefield. —

Swift: Gullivers Reise. — **Currer Bell:** Shirley. — **Cummings:** Lampepudderen. — **Ossians Digte** ved Blicher. — **W. Irving:** Columbus. G. Crayons Skizzebog. — **Cooper:** Den sidste Mohikaner. Lodsen. — **J. B. Stowe:** Onkel Toms Hytte.

Shakespeare, Tragedier ved Foerjom og Wulff. 1ste Bd. mgl. — 2det Bd.: Kong Lear. Romeo og Julie. — 3die Bd.: Kong Richard 2den. Henrik 4de (1ste Deel). — 4de Bd.: Henrik 4de (2den Deel). Henrik 5te. — 5te Bd.: Henrik 6te (1ste og 2den Deel) 2 Expl. — 6te Bd.: Henrik 6te (3die Deel). Richard 3die. 2 Expl. — 7de Bd.: Othello. Coriolanus. 2 Expl. — 8de Bd.: Kong Johan. Henrik 8de. 2 Expl. — 9de Bd.: Cymbeline. Som det behager Eder. 2 Expl.

John Ross: Anden Opdagelsesreise. — **Campe:** Robinson den Ungre. — **Charles de Bernard:** I de Halvtreds. — **Eugene Sue:** Den evige Jøde. — **Souvestre:** En Haandværksmands Optegnelser. — **Ch. Perrault:** Fee-Eventyr. — **Salvandy:** Don Alonso. — **Staël-Holstein:** Corinna. — **Napoleons Privatlevnet.** — **Silvio Pellico:** Mine Fængsler. — **Gozzi:** Dramatiske Eventyr. — **Tieck:** Digtninger (ved Dehlenschläger). — **Jakobs:** Kunstnerfamilien. **Hebel:** Fortællinger. — **Musæus:** Eventyr (ved Schaldemose) — **Hoffmann:** Hansemand. — **Grimm:** Folkeeventyr. — **Eberhard:** Hanna. — **Goethe:** Egmont, et Sorgespil. — **Fred. Bremer:** En Dagbog. — **Lusind og En Nat** ved W. Thisted.

Goethe: Herrmann und Dorothea. — **Voss:** Luise.

Schiller's Werke: 1ster Bd.: Gedichte und metrische Uebersetzungen. — 2ter Bd.: Die Räuber. Verschwörung des Fiesco. Kabale und Liebe.

Der Menschenfeind. Iphigenie in Aulid. Scenen aus den Phönicierinnen. — 3ter Bd.: Don Carlos, Infant v. Spanien. — 4ter Bd.: Wallenstein. — 5ter Bd.: Maria Stuart. Die Jungfrau von Orleans. Die Braut von Messina. — 6ter Bd.: Wilhelm Tell. Die Huldigung der Künste. Macbeth. Turandot. — 7ter Bd.: Phädra. Der Parasit. Der Neffe als Onkel. Nachlaß. — 8ter Bd.: Geschichte des Abfalls der vereinigten Niederlande. — 9ter Bd. Geschichte des dreißigjährigen Kriegs. — 10ter Bd.: Prosaische Schriften. — 11ter Bd.: Prosaische Schriften. — 12ter Bd.: Prosaische Schriften.

Don Quixote von la Mancha, übersetzt von L. Tieck. — Der Gid, übersetzt von Duttonhofer. — Subiz: Volkskalender 1837. — Subiz: Jahrbuch 1838.

III. Den naturhistoriske Samling.

For denne Samling ere i Narets Løb følgende Gjenstande erhvervede:

a. Forærede:

Fra den botaniske Have: Gjennemsnit af *Areca Catechu*. — Dito af *Dracæna Draco*. — Forskjellige Frugter o. s. v.

Af Assessor pharm. J. Bech: en Samling af c. 50 forskjellige Plantestoffer.

Af Læreren i Naturhistorie, Cand. C. Fogh: Gjennemsnit af forskjellige Træstammer. — *Argonauta* sp. — *Spirula fragilis* L. — *Janthina* sp. — *Scalaria elegans*. — *Ostræa* sp. — *Cyclas cornea* L. — *Mya truncata* L. — *Solen ceylanensis* Leach. — *Pholas* sp. — *Aspergillum* sp. — *Cidaris*-Figge.

Af Discipel P. J. Trier (7de Cl. A): en Samling Fagorforsteninger.

Af Discipel O. Dannefjold (4de Cl.): en Delfin-tjæbe.

Af Discipel S. Castberg (3die Cl.): et Stykke Sulferror.

Af Discipel S. Abrahams (2den Cl.): to hvide Paa-
fugleffjer.

b. Tilkjøbte:

Cranier af *Equus caballus*, *Bos taurus*, *Sus scrofa*. —
Fodform af *Equus caballus*, *Bos taurus*, *Sus scrofa*. —
Nogle gennemsavede Tænder og Delphintænder. — Et Ko-
horn med Skeden til at aftage. — Skelet af *Talpa euro-*
pæa. — Repareret Skelet af *Cygnus* sp. — Fjerskjellige
Fjerformer og 3 præparerede Fuglevinger. — 10 Stykker
Fuglefodder af de vigtigste Ordener. — Skelet af *Raja ra-*
dula og *Perca fluviatilis*. — Svømmeblærer og Fiskehvirv-
ler paa Glasplader. — En *perca fluviatilis* med udpræpa-
rede Indvolde for at see disse i deres Leie. — Et Fiske-
hoved sammensat.

3 Spiritus: *Balanus* sp. og *Caligus* sp. af en Hai.

IV. Den physiske Samling.

Til denne Samling er anskaffet en Model af en Lav-
tryks-Dampmaskine.

Regnskabsvæsenet.

(1te April 1854 — 31te Marts 1855.)

I. A. Skolekassens Regnskab.

I. Indtægt.

	Rd.	β
1. Beholdning efter Regnskabet for 1853—1854.....	857.	40.
2. Renter af Skolens Capitalformue	487.	16.
3. a. Fordebogs-Indtægter for Aaret 1854 3,690 Rd. 13 β		
b. Indtægter af Kirker og Præstefald 1,509 — 28 -		
	5,199.	41.
	6,544.	1.

Latentid. . . 6,544. 1.

	Rd.	β
Transport..	6,544.	1.
4. Samtlige Skolecontingenter:		
a. Skolepenge.....	5,168 Rd.	32 β
b. Lyse- og Brændpenge	1,035 — = -	
c. Indskrivningspenge	150 — = -	
d. Testimonier	60 — = -	
	<hr/>	6,413. 32.
5. Bidrag fra Universitetet	30.	=
6. Jord-, Sang- og Copulationspenge	2,369.	64.
7. Tilskud fra den almindelige Skolefond	2,075.	=
8. Refunderede Forskud til Livsforsikrings-Præmier m. v. (cfr. Udgift II).....	1,510.	32.
	<hr/>	
Summa Indtægt..	18,942.	33.

II. Udgift.

1. Faste Gager til Lærerne	9,366.	64.
2. For Timeundervisning	1,885.	18.
3. Pensioner	400.	=
4. a. Biblioteket, foruden Renten 43 Rd. af den samme tilhørende Capital, stor 1,075 Rd. 317 Rd. = β		
b. den naturhistoriske Samling	49 — 72 -	
c. den fysiske Samling	50 — 10 -	
	<hr/>	416. 82.
5. Bygningers og Inventariums Bedlighedsbøddelse.....	1,737.	80.
6. Brændsels- og Belysnings-Fornødenheder	715.	72.
7. Skatter og Afgifter	162.	25.
8. Regnskabsføringen	350.	=
9. Afgift til 4 Kirkeskoler for Sangvicariering.....	480.	=
10. Forskjellige løbende Udgifter:		
a. Skoleopvartning	150 Rd. = β	
b. Reengjøring	172 — 69 -	
c. Porto, Protokoller, Skrivemate- rialier og Afskrivning	197 — 23 -	
d. Programmer og Skolehøitidelig- heder	126 — 41 -	
e. Andre Udgifter	7 — 88 -	
	<hr/>	654. 29.
	<hr/>	
Katerid..	16,168.	82.

	Rd.	β	
	Transport..	16,168.	82.
11.	Forskud til Livsforsikrings-Præmier m. v. (sefr. Indtægt 8).....	1,534.	30.
	Summa Udgift..	17,703.	16.
	Beholdning..	1,239.	17.
	Balance..	18,942.	33.

III. Balance-Conto d. 31te Marts 1855.

Activa:

1.	Skolens rentebærende Capital	12,179.	24.
2.	Bibliothekets do.	1,075.	=
3.	Restance af Skolecontingent	25.	=
4.	Lilgodehavende Gageforskud	100.	=
5.	Contant Beholdning	1,239.	17.
	Summa..	14,618.	41.

Passiva:

1.	Beholdning til Dækning af Livsforsikrings-Præmier m. v. for Skolens Embedsmænd i næste Regnskabsaar	481.	82.
	Saldo: Capitalformue d. 31te Marts 1855	14,136.	55.
	Balance..	14,618.	41.

B. Stipendiefondens Regnskab.

I. Indtægt.

1.	Fonden eiede efter Regnskabet til 31te Marts 1854:		
	a. en af Kjøbenhavns Magistrat administreret Capital	13,500 Rd.	
	b. Indskrivningsbeviid for	3,450	—
	c. Do. (Meyers Legat) for.....	2,500	—
	d. 2 kgl. Obligationer paa.....	250	—
		19,700.	=
	e. Contant Beholdning	20.	18.
2.	Renter af Capitalen 19,700 Rd. for 1 Aar til 11te Decbr. 1854	788.	=
3.	Renter af Legatum Bartholini for samme Aar....	4.	12.
4.	Indkjøbt 2 kgl. 4 pCt. Obligationer paa	400.	=
	Summa Indtægt..	20,912.	30.

	Rd.	β
II. Udgift.		
1. Deels udbetalte, deels i den almindelige Skolefond indsatte Dplagspenge.....	388.	-
2. Betalt for de indkjøbte fgl. Obligationer paa 400 Rd., à 98 Rd., med Renter og Courtage.....	393.	4.
Summa Udgift..	781.	4.
3. Saldo til 1855—1856:*)		
a. Den af Kjøbenhavn's Magistrat administrerede Capital.....	13,500	Rd.
b. Indskrivningsbeviis for.....	3,450	—
c. Do. (Meyers Legat) for.....	2,500	—
d. 4 fgl. Obligationer paa.....	650	—
	20,100.	
e. Contant Beholdning.....	31.	26.
Balance..	20,912.	30.

*) Under Stipendiefondens Formue er indbefattet det academiske Dplag for 30 Skolen frequenterende Disciple, stort 1997 Rd.

II. Efter det af Rector under 8de November f. A. indsendte Forslag approberede Ministeriet under 25de næstefter følgende Fordeling af Skolens Beneficier for indeværende Skoleaar:

A. Høieste Stipendium, 50 Rd., tillagdes Disciplen M. A. Dam, 20 Rd. at udbetale, 30 Rd. at oplægge.

B. Mellemsste Stipendium, 35 Rd., tillagdes Disciplene

1. K. A. Holm, 2. F. J. R. Thaarup, 3. J. O. Thomsen, 4. E. J. Trier, 5. A. S. Ø. Jacobsen, 6. C. S. Stremme, 7. O. V. Meier, 8. J. J. Mohr, 9. S. J. V. Wick, 10. C. S. Gyberg, 11. C. C. Christens; for samtlige Alt at oplægge.

C. Laveste Stipendium, 20 Rd., tillagdes Disciplene

1. J. C. P. Wilse, 2. A. V. Freund, 3. P. S. J. Conradt-Eberlin, 4. V. B. Christensen, 5. K. S. Berg;

green, 6. E. A. Holmsted, 7. C. A. Nissen, 8. J. W. V. A. A. Gaase, 9. A. A. M. Stub, 10. P. C. Larsen, 11. P. L. Krebs, 12. C. F. C. Holm, 13. P. K. Krohn, 14. S. C. M. Hjorth, 15. V. C. Geerfordt; for samtlige Alt at oplægge.

D. Fri Underviisning bevilgedes Disciplene 1. J. F. Møller, 2. E. V. Lose, 3. S. S. King, 4. L. F. W. Richter, 5. J. C. F. Wilse, 6. P. L. E. Løwenørn, 7. C. T. Bang, 8. G. C. C. Wiese, 9. J. B. Seerup, 10. S. V. Bülow, 11. V. T. S. Petersen, 12. D. A. Tunghorn, 13. S. G. Hansen, 14. J. E. A. Sahlerz, 15. P. W. Seiberg, 16. O. V. Høffgaard, 17. P. V. Kjær, 18. V. C. S. Topsøe, 19. S. P. C. Købke, 20. S. A. P. Frydensberg, 21. C. E. Saaborg, 22. A. S. Boje, 23. C. E. Vorgen, 24. T. T. S. Elberg, 25. L. A. S. Pio, 26. M. S. C. Bruhn, 27. C. V. J. Birkerod, 28. S. Taftberg, 29. A. S. Bolle, samt, som extraordinair Gratist, 30. V. C. B. Holbeck.

E. Underviisning mod nedsat Betaling tilstodes Disciplene 1. S. V. S. Flindt, 2. S. S. A. Topsøe, 3. J. A. Bang, 4. E. C. W. Koch.

Følge senere meddeelte Oplysninger og foranledigede Indstillinger af 6te Decbr. f. A. blev, ved Ministeriets Skrivelse af 21de næstefter, Beneficium af fri Underviisning endvidere tillagt Disciplene M. A. V. Andersen og den ovenfor under E. nævnte S. S. A. Topsøe, hvilken sidste i denne Henseende indtraadte i den Plads, der ved Disciplen O. V. Høffgaards imidlertid færdigudne Udgang af Skolen var bleven vacant. — Fremdeles bevilgedes, at der af det Disciplen A. Gaase tilstaaede laveste Stipendium paa 20 Rd. maatte udbetales ham 8 Rd., saaledes at 12 Rd. bleve at oplægge.

Endelig blev det ved Ministeriets Skrivelse af 14de April d. A. bevilget, at Disciplen Niels Bache af 4de Classé

maatte fra Juli Quartals Begyndelse indtræde i den Gratistplads, som vilde blive ledig derved, at en anden af Skolens Disciple, hvem Beneficium af fri Underviisning havde været tillagt, var bestemt til at forlade Skolen, ligesom han ogsaa derefter af samme blev udmeldt i Lobet af April Quartal.

Det Klarupste Stipendium, 16 Rd. aarlig for hver Stipendiat, er i de to sidste Quartaler af 1854 oppebaaret af de samme 6 Disciple, hvem det nærmest forhen havde været tillagt, nemlig K. N. Solm, S. J. R. Thaarup, A. S. O. Jacobsen, J. O. Thomsen, J. C. P. Wilse, samt lige af VII Klasse A, samt J. J. Mohr af VII Klasse B. Men da Disciplen Wilse i Februar Maaned d. N. var bleven udmeldt af Skolen, blev derefter blandt de af Rector under 18de Juni dertil foreslaaede Disciple S. J. V. Wick af 7de Cl. B. af Directionen for de Klarupste Stiftelser beneficeret med det ledigblevne Stipendium, hvilken sidstnævnte Discipel saaledes i Forening med de øvrige 5 ovenfor nævnte har nydt dette Stipendium i de to første Quartaler af 1855.

Det Bornemann=Lasonske Legat, 10 Rd. aarlig, er for indevarende Aar af Legatets Ephorus, Kammerherre Baron Juel=Rysensteen, overeensstemmende med Rectors Forslag af 11te Juni, under samme Dags Dato tillagt Discipel af VII Cl. A. M. A. Dam.

Forskjellige Bestemmelser,

meddeelte i Skrivelser fra Ministeriet og ved allerhøiest stadfæstet Lov.

Circulaire af 20de Juni 1854: „Underviisningsinspecteuren for de lærde Skoler Statsraad Madvig har i

den i sin Tid Ministeriet meddeelte Beretning om Udfaldet af den af ham i forrige Aar til forskjellige Skoler i Anledning af Afgangsexamen foretagne Reise henledet Ministeriets Opmærksomhed paa, at der allerede i længere Tid høres Klager ved Skolerne over det Usikre og Tilfældige i den skriftlige arithmetiske Prøve ved Afgangsexamens anden Afdeling, idet Opgaven i denne Disciplin i enkelte Aar formeentlig har været af den Art, at den enten, naar Opøsningen fandtes, ikke tilstedede nogen synderlig Gradation i bedre eller mindre god Behandling, eller, naar Opøsningen forseiledes, ikke lod Plads aaben for nogenjomhelst Udvikling af Kundskab, hvilket navnlig har været Tilfældet med det ved Afgangsexamen i forrige Aar givne skriftlige Spørgsmaal i Arithmetiken, ved hvis Besvarelse det langt mindre kom an paa den praktiske Regning end derimod paa at udfinde, hvilken Regning det var, der hørte til, for at det stillede Spørgsmaal kunde finde sin Besvarelse, eller med andre Ord kun paa at sætte Opgaven i Ligning.

Efterat Ministeriet i den Anledning havde ladet Underviisningsinspecteuren Etatsraad Dr. Madvig i Forening med Professor Dr. Ramus og Overlærer Petersen tage under Overveielse, hvorledes den paapegede Ulempe kunde afhjælpes, have disse Mænd været enige i at foreslaae, at der til den skriftlige arithmetiske Prøve ved Afgangsexamens anden Afdeling ved de lærde Skoler og ved den dertil svarende Afgangsexamen ved Universitetet forelægges til Besvarelse 3 eensartede Opgaver i de enkelte Tilfælde, hvor Opgavernes Natur maa antages at gjøre dette hensigtsmæssigt, istedenfor at der ifølge Bekjendtgjørelse af 13de Mai 1850 om en Underviisningsplan og Examensbestemmelser for de lærde Skoler § 11 Nr. 10 kun skal gives eet Spørgsmaal.

Dette Forslag, ved hvis Begrundelse det udtrykkelig er

fremhævet, at den til Proven afmaalte Tid vil med Hensyn til Besvarelsen af denne Slags Opgaver være tilstrækkelig, har ved Skrivelse af Dags Dato til Underviisningsinspec-teuren fundet Ministeriets Billigelse med den Modification, at der, naar det forudsatte Tilfælde indtræder, kan efter Opgavernes Bestaaffenhed gives enten to eller tre skriftlige Spørgsmaal, og overensstemmende hermed har Ministeriet bemyndiget bemeldte Embedsmand til at iagttage det Fornødne ved Forslaget til de skriftlige Opgaver ved bemeldte Examen, som han i Henhold til nysnævnte Bekjendtgjørelses § 14 aarlig har at tilstille Ministeriet.

Hvilket tjenstlig meldes Hr. Rectoren til Efterretning og fornøden Bekjendtgjørelse“.

Circulaire af 14de September 1854: „I Fortsættelse af sin Circulaire-Skrivelse af 26de August 1851, hvorved det blandt Andet er bestemt, at den Discipel i en af de offentlige lærde Skoler, som ved lovlig Forhindring udelukkes fra i rette Tid at indstille sig til Afgangsexamens 1ste Deel eller fra heelt at fuldende den, kan det tilstedes ved Skolen at underkaste sig ved Begyndelsen af det næstpaafølgende Skoleaar en extraordinair Afgangsexamens 1ste Deel, vil Ministeriet herved have fastsat, at bemeldte Examens skriftlige Prove for Fremtiden stedse bliver at foretage den 7de September, eller, hvis denne er en Søndag, den 8de, samt at den Discipel, som hindres fra at tage Examen om til denne Tid, ikke kan tilstedes at underkaste sig den nævnte Deel af Examen, ferend paa den Tid den ordinaire Examen afholdes ved Skolen i det paafølgende Aars Juni og Juli Maanedes.

Hvilket tjenstligten meldes Hr. Professorens til Efterretning.“

Circulaire af 30te November 1854: „Som en Følge af de Bestemmelser, der ved Bekjendtgjørelsen af 13de Mai 1850 om Ophævelsen af Examen artium §§ 12 og 15 ere givne om de Beviisligheder, som skulle fremlægges, forinden Noget som Privatist kan indstille sig enten til Afgangsexamen ved en lærd Skole eller til Udgangsexamen ved Kjøbenhavns Universitet, ere følgende Forandringer indtraadte i de ved Forordn. af 7de Novbr. 1809 §§ 107 og 108 fastsatte Regler angaaende Løsning af Testimonium for de Disciple, som forlade en offentlig lærd Skole:

1. For den Discipel, der forlader en lærd Skole, uden der at have taget Afgangsexamens 1ste Deel, for som Privatist at indstille sig enten til 1ste Deel af denne Examen ved en anden lærd Skole, eller til samme Deel af Udgangsexamen ved Universitetet, eller paa cengang til begge Dele af Examen et af de nævnte Steder, behøves intet Testimonium fra den Skole, hvori han har gaaet, men i dettes Sted træder det ved ovennævnte Bekjendtgjørelse §§ 12 og 13, sammenholdt med § 15, foreskrevne Vidnesbyrd fra en Mand, der i det hele sidste Aar for Examenstiden har havt Deel i den Paagjældendes Underviisning.

2. Det Samme gjælder for den Discipel, der, efter at have underkafstet sig 1ste Deel af Afgangsexamen ved en lærd Skole, udgaaer af denne for som Privatist at tage den 2den Deel af Examen enten ved en anden lærd Skole eller ved Universitetet.

Kun bliver i dette Tilfælde det under Nr. 1 ommeldte Vidnesbyrd i Henshold til den citerede Bekjendtgjørelses §§ 12 og 15 at ledsage med et Beviis for, at Bedkommende har underkafstet sig Examens 1ste Deel, hvilket Beviis meddeles af den paagjældende Skoles Rector, og kan indskrænke sig til en simpel Bevidnelse af, at Discipelen har

taget Examen, med tilføiet Angivelse af de ham ved Proven tildeelte Charakterer i de enkelte Fag. For Udfærdigelsen af et saadant Beviis bliver intet Gebyr at erlægge, ligesaa lidet som stemplet Papir dertil er fornødent.

3. Endeligen bortfalder Forpligtelsen til at løse Testimonium for de Disciple, der fra en offentlig lærd Skole overgaae til en Privatskole, hvori gives lærd Underviisning og afholdes Afgangsexamen ligesom ved de offentlige lærde Skoler.

Derimod ere Bestemmelserne i Forordningen af 7de November 1809 §§ 106, 107 og 108 uforandrede gjældende baade for de Disciple, der, efter at have gennemgaaet Underviisningen og underkastet sig Afgangsexamen fuldstændigen ved en offentlig lærd Skole, afgaae fra denne, for at indskrives ved Universitetet, og for dem, der, uden at have underkastet sig Afgangsexamens 1ste Deel, overgaae fra en offentlig lærd Skole til en anden for der at fortsætte deres Skoleunderviisning, ligesom fremdeles det i bemeldte Forordnings § 108 foreskrevne Gebyr af 10 Rd. bliver at betale for ethvert Testimonium, der, naar det begjæres, udstedes for en Discipel, der enten har forladt eller forlader en lærd Skole, forinden han har gennemgaaet Skolens fuldstændige Underviisningskursus.

Foranstaaende har Ministeriet, i Anledning af en derom fra en af de lærde Skolers Rectorer indkommen Forespørgsel, ikke skullet undlade herved tjenstligen af meddele Hr. Professorens til Efterretning og Jagttagelse".

Af Lov af 28de Marts 1855 om Lønningerne for de ved de lærde Skoler i Kongeriget Danmark og ved Sorø lærde Skole og Opdragelsesanstalt ansatte Rectorer og Lærere.

§ 1.

„a. Rectorerne ved de lærde Skoler lønnes ved deres Ansættelse med 1600 Rd. aarlig. For hver 5 Aars Tjeneste forøges Lønnen med et Tillæg af 200 Rd., dog saaledes, at den ikke kan overstige 2200 Rd. Rector ved Metropolitanskolen tilstaaes et aarligt Tillæg af 200 Rd.

Rector ved den høiere Realskole i Rønne derimod lønnes ved sin Ansættelse med 1200 Rd. For hver 5 Aars Tjeneste gives et Tillæg af 200 Rd., dog at Lønnen ikke overstiger 1800 Rd. Saafremt en Overlærer ved en af de lærde Skoler beskikkes umiddelbart til Rector ved denne Realskole, bestemmes hans Løn i dette Embede, som om han havde beklædt det i al den Tid, han har været Overlærer.

Rectorerne tillægges fri Bolig, og de Rectorer, som herefter beskikkes, have at udrede Bygningsskat saavel som enhver anden Skat og Afgift, som efter Lovgivningen paahviler Brugeren af en Bygning.

b. Overlærerne lønnes ved deres Ansættelse med 1000 Rd. For hver 5 Aars Tjenestetid gives et Tillæg af 200 Rd. aarlig, dog at Lønnen ikke overstiger 1600 Rd.

c. Adjuncterne lønnes ved deres Ansættelse med 500 Rd. For hver 3 Aars Tjenestetid gives et Tillæg af 100 Rd. aarlig, dog at Lønnen ikke overstiger 1000 Rd.

d. Ved Metropolitanskolen og Sorø lærde Skole og Opdragelsesanstalt skulle de halve, ved de øvrige Skoler alle Skolepenge for de Disciple, Skolen har mere end 100, deles lige imellem Overlærerne og Adjuncterne.

§ 2.

Overlærerpladserne fordeles ved de enkelte Skoler efter Underviisningens Fornødenhed.

Bed enhver lærd Skole skal der idetmindste være een

Overlærere; ved ingen Skole maa være flere end 3 Overlærere, undtagen ved Metropolitan-skolen, hvor der kan ansættes fire.

Det hele Antal af Overlærere maa ikke overstige Tredjedelen af Adjuncternes.

Med Hensyn til Afgangen til Rectoraterne og Overlærerembederne ved de lærde Skoler forbliver det ved de i Anordningen af 2den Februar 1849 § 15 indeholdte Bestemmelser, dog saaledes, at indtil Tredjedelen af Overlærerembederne kunne tildeles saadanne Lærere, der vel ei have underkæstet sig nogen af de befalede Prover for overordnede Lærere ved de lærde Skoler, men som Adjuncter under længere Tjenestetid have vist fortrinlig Dygtighed og Iver.

Afgangen til Adjunctembederne skal ikke være indskrænket ved nogen bestemt Examen.

(§§ 3 og 4, som specielt angaae Sorø lærde Skole og Opdragelsesanstalt, udelades her).

§ 5.

Denne Lov træder i Kraft fra 1ste April 1855.

Hvad Nogen af de lærde Skolers eller Sorø Academies Lærerpersonale nu maatte have mere i fast Indtægt, end efter denne Lov kan tillægges ham, beholder han som personligt Tillæg, saalænge han bliver i den samme Lærerstilling, som han for Tiden beklæder.

Hvis nogen Overlærer eller Adjunct har samme Løn, som efter denne Lov vil tilkomme ham, erholder han et aarligt Tillæg, Overlærerne af 100 Rd., Adjuncterne af 50 Rd., indtil han kan rykke op paa det høiere Lønningstrin.

Hvorefter alle Bedkommende sig have at rette".

Afgangseramens 1ste Deel.

Nr	Candidaterne.	Lybf.	Frankf.	Geographie.	Naturhistorie.
1.	M. D. F. Lorenz	Ug.	G.	Ug.	Mg.
2.	A. G. De. Sandt	Ug.	G.	Tg.	G.
3.	G. T. Hindenburg	Ug.	Mg.	G.	Mg.
4.	C. G. L. Drejer	G.	Mg.	G.	Mg.
5.	H. C. Krøyer	Mg.	Mg.	G.	G.
6.	K. P. A. Montier	Mg.	Mg.	G.	Mg.
7.	S. F. G. Smith	G.	G.	Mg.	Mg.
8.	C. P. Diechmann	Mg.	Mg.	G.	Mg.
9.	C. H. Scharling	Ug.	Mg.	Mg.	Mg.
10.	F. K. Swiid	Ug.	G.	Mg.	G.

(Eil Side 8.)

Afgangseramens 2den Deel.

Danf.	Latin (Skriftlig).	Latin (mundtlig).	Græsk.	Religion.	Historie.	Arithmetik.	Geometrie.	Naturkøbe.	Hoved- charakter.	Hebraisk.
G.	Mg.	Ug.	Mg.	Mg.	Ug.	G.	G.	Mg.	Første Charakter.	—
G.	Mg.	Mg.	Mg.	Mg.	Mg.	Ug.	Mg.	G.	Første Charakter.	—
Mg.	Mg.	Mg.	Mg.	Mg.	G.	Ug.	Mg.	G.	Første Charakter.	—
G.	Mg.	Mg.	Mg.	Mg.	Mg.	Mg.	Mg.	G.	Første Charakter.	—
G.	G.	G.	Mg.	Mg.	Mg.	Mg.	Mg.	Mg.	Første Charakter.	—
Mg.	Mg.	Ug.	Ug.	Mg.	G.	Mg.	Mg.	Mg.	Første Charakter.	—
Mg.	G.	Mg.	Mg.	Mg.	Mg.	G.	G.	G.	Første Charakter.	—
Mg.	Mg.	Mg.	Mg.	Mg.	Mg.	Mg.	Ug.	Mg.	Første Charakter.	—
Mg.	Mg.	Ug.	Ug.	Mg.	Mg.	G.	Mg.	Mg.	Første Charakter.	—
Tg.	G.	Tg.	G.	G.	G.	Mt.	G.	Tg.	Anden Charakter.	—

S h e m a

over Examinationens Gang ved de offentlige Examiner i Metropolitan-skolen 1855.

A. Afgangsexamen.

(Fra 23de til 26de Juni og fra 2den til 7de Juli.)

Saa vel VII Klasse A som VI Klasse ere under den mundtlige Examen, hver for sig, ansatte til Examination i tre forskjellige Afdelinger.

VII Cl. A. α . bestaaer af Candidaterne: 1. Scharling, 2. Holm, 3. Møller, 4. Meier, 5. Bluhme, 6. Klubien.

VII Cl. A. β .: 1. Thaarup, 2. Schumacher, 3. Hansen, 4. Thomsen, 5. Dam, 6. Stremme.

VII Cl. A. γ .: 1. Jacobsen, 2. Bendz, 3. Trier, 4. Koche, 5. Lose.

VI Cl. α .: 1. Keiersen, 2. Brorson, 3. Holmsted, 4. Löwenørn, 5. Thiele, 6. Thrane, 7. Lund, 8. Eberlin, 9. Müller.

VI Cl. β .: 1. Bræstrup, 2. Scerrenius, 3. Bang, 4. Christensen, 5. Berggreen, 6. Gaase, 7. Stub, 8. Rjør.

VI Cl. γ .: 1. Skibsted, 2. Philipsen, 3. Abrahams, 4. King, 5. Richter, 6. Nissen, 7. Wilse, 8. Larsen samt 9. Privatist C. Dannefjold-Samsøe.

I. Skriftlig Examen.

Løverdagen den 23de Juni.

Nr. 9. VII Cl. A. Latinsk Versjon, VI Cl. Tydsk Stiil;
Nr. 4. VII Cl. A. Arithmetik.

Mandagen den 25de Juni.

Nr. 9. VII Cl. A. Dansk Stiil; Nr. 4. VII Cl. A. Geometrie.

Tirsdagen den 26de Juni.

Nr. 9. VII Cl. A. Latinsk Stiil.

II. Mundtlig Examen.

Mandagen den 2den Juli.

IV Classens Læsestue.
 Kl. 9. VII Cl. A. α . Latin.
 Rector.
 Kl. 5. VII Cl. A. β . Græsk.
 Overlærer Berg.

III Classens Læsestue.
 Kl. 9. VII Cl. A. γ . Mathema-
 tif. Overlærer Petersen.
 Kl. 5. VI Cl. γ . Geographie.
 Stud. jur. Madvig.

VI Klasse B's Læsestue.

Kl. 9. VI Cl. α . Naturhistorie. est. Adjunct Fogh.
 Kl. 5. VI Cl. β . Tydsk. Adjunct Solbeck.

Tirsdagen den 3die Juli.

IV Classens Læsestue.
 Kl. 9. VII Cl. A. α . Historie.
 Overlærer Espersen.
 Kl. 5. VII Cl. A. γ . Religion.
 Adjunct Jensen.

III Classens Læsestue.
 Kl. 9. VII Cl. A. β . Mathe-
 matif. Overlærer Petersen.
 Kl. 5. VI Cl. α . Geographie.
 Stud. jur. Madvig.

VI Klasse B's Læsestue.

Kl. 9. VI Cl. β . Naturhistorie. est. Adjunct Fogh.
 Kl. 5. VI Cl. γ . Fransk. Professor Borring.

Onsdagen den 4de Juli.

VI Classens Læsestue.
 Kl. 9. VII Cl. A. γ . Latin.
 Rector.
 Kl. 5. VII Cl. A. γ . Græsk.
 Overlærer Berg.

III Classens Læsestue.
 Kl. 9. VII Cl. A. α . Mathe-
 matif. Overlærer Petersen.
 Kl. 5. VII Cl. A. β . Reli-
 gion. Adjunct Jensen.

VI Klasse B's Læsestue.

Kl. 8. VI Cl. α . Tydsk. Adjunct Solbeck.
 Kl. 5. VI Cl. β . Fransk. Professor Borring.

Torsdagen den 5te Juli.

IV Classens Læsestue.

Kl. 9. VII Cl. A. β . Historie.
Overlærer Esperfen.

Kl. 5. VII Cl. A. α . Religion.
Adjunct Jensen.

III Classens Læsestue.

Kl. 9. VII Cl. A. α . + $\frac{7}{2}$.
Naturlære. Overlærer Peterfen.

Kl. 5. VI Cl. β . Geographie.
Stud. jur. Madvig.

VI Klasse B's Læsestue.

Kl. 9. VI Cl. γ . Naturhistorie. est. Adjunct Fogh.

Kl. 5. VI. Cl. α . Fransk. Professor Borring.

Fredagen den 6te Juli.

IV Classens Læsestue.

Kl. 9. VII Cl. A. β . Latin.
Rector.

Kl. 5. VII Cl. A. α . Græsk.
Overlærer Berg.

III Classens Læsestue.

Kl. 9. VII Cl. A. γ . Historie.
Overlærer Esperfen.

Kl. 5. VII Cl. A. β . + $\frac{7}{2}$.
Naturlære. Overlærer Peterfen.

VI Klasse B's Læsestue.

Kl. 5. VI Cl. γ . Tydsk. Adjunct Solbeck.

Løverdagen den 7de Juli.

Kl. 2. VII Cl. A. Hebraisk. Adjunct Krebs.

B. Hovedexamen.

a. VI Classens Hovedexamen.

(Er afholdt fra 15de til 18de Juni).

I. Skriftlig Examen.

Fredagen den 15de Juni.

5—8. Begge Afdelinger Latinsk Stil.

Løverdagen den 16de Juni.

5—8. Begge Afdelinger Dansk Stil.

Mandagen den 18de Juni.

5—8. Begge Afdelinger Latinſk Verſion.

II. Mundtlig Examen.**Fredagen den 15de Juni.**

8-11. VI Cl. A. Historie. Overlærer Espersen.	8-11. VI Cl. B. Latin. Ad= junct Krebs.
12-3. VI Cl. A. Mathematif. Overlærer Petersen.	12-3. VI Cl. B. Religion. Adjunct Jensen.

Løverdagen den 16de Juni.

8-11. VI Cl. A. Religion. Adjunct Jensen.	8-11. VI Cl. B. Græſk. Ad= junct Kerrn.
12-3. VI Cl. A. Latin. Ad= junct Krebs.	12-3. VI Cl. B. Historie. Overlærer Espersen.

Mandagen den 18de Juni.

8-11. VI Cl. A. Græſk. Ad= junct Kerrn.	8-11. VI Cl. B. Mathema= tif. Overlærer Petersen.
--	--

b. Den øvrige Skoles Hovedexamen.

(Fra 9de til 20de Juli.)

V, IV, III og II Glaſſe ere under den mundtlige Examen, i de fleſte Fag, hver for ſig ansatte til Examination i to forſkjellige Afdelinger.

V Glaſſe A beſtaaar af Disciplene: 1. Nughorn, 2. Gad, 3. Petersen, 4. Scharling, 5. Sahlerg, 6. Jensen, 7. Krohn, 8. Krebs, 9. L. Paludan (ſyg), 10. J. N. Thiele, 11. Ahrensen.

V Cl. B.: 1. Wiese, 2. S. N. Thiele, 3. Skriſke, 4. Seerup, 5. Bülow, 6. Holm, 7. Hansen, 8. G. Paludan, 9. Nielsen, 10. Scavenius, 11. Lederfeld.

IV Cl. A.: 1. Nagel, 2. Købke, 3. Frydensberg, 4. Heiberg, 5. Kjør, 6. Faaborg, 7. Tholle, 8. Abrahams, 9. Richter, 10. Flindt.

IV Cl. B.: 1. Hansen, 2. Bache, 3. Gjorth (ſyg), 4. Martensen, 5. Geerfordt, 6. Topsøe (ſyg), 7. Bendz, 8. O. Danneſkjold, 9. E. Danneſkjold, 10. Andersen, 11. Borgen, 12. Tiemroth.

III Cl. A.: 1. Andresen, 2. Topsøe, 3. Stage, 4. Lund, 5. Bruhn, 6. Reiersen, 7. Rothe, 8. Hansen, 9. Boje, 10. Sponneck, 11. Philipsen, 12. Tramp, 13. Mathiesen, 14. Castberg, 15. Schierbeck (byg).

III Cl. B.: 1. Krohn, 2. Poulsen, 3. Kalko, 4. Sagen, 5. Pio, 6. Møhl, 7. Christensen, 8. Birkerød, 9. Tesch, 10. Wedel, 11. Richter, 12. Elberg, 13. Tiemroth, 14. Bolle.

II Cl. A.: 1. Grøner, 2. Solbeck, 3. Andræ, 4. Rauch, 5. Hansen, 6. Jerndorff, 7. Bang, 8. Zeiberg, 9. Adrian, 10. Philipsen, 11. Koch, 12. Lütken.

II Cl. B.: 1. Søffding, 2. Petersen, 3. Bricka, 4. d'Auchamp, 5. Thiele, 6. Albeck, 7. Tesch, 8. Kierling, 9. Abrahams, 10. Jürgensen, 11. Larsen, 12. Smith.

I. Skriftlig Examen.

Mandagen den 9de Juli.

9-12. VII Cl. B, V, IV Cl. Latinsk Stil; 12-2. II og I Cl. Regning; 4-7. VII Cl. B og V Cl. Latinsk Versjon.

Tirsdagen den 10de Juli.

9-12. VII Cl. B, V, IV, III, II og I Cl. Dansk Stil; 4-7. VII Cl. B. Historisk Udarbeidelse.

II. Mundtlig Examen.

Torsdagen den 12te Juli.

IV Classens Læsestue.
8-10^{1/2}. V Cl. A. Latin. Adjunct Petersen.
11-2. V Cl. B. Mathematik. Overlærer Petersen.
5-7^{1/2}. Tydsk. Adjunct Sørensens.

III Classens Læsestue.
8-11. VII Cl. B. Historie. Overlærer Espersen.
11^{1/2}-2. II Cl. A. Naturhistorie. cfr. Adjunct Fogh.
5-8. II Cl. A. B. Geographie. Candidat Riisgaard.

VI Klasse B's Læsestue.

8-10. II Cl. B. Dansk. Adjunct Solbeck.
10-12. IV Cl. A. Religion. Adjunct Jensen.
12-2. IV Cl. B. Græsk. Adjunct Kern.
5-8. III Cl. A. B. Fransk. Professor Borring.

Fredagen den 13de Juli.

IV Classens Læsestue.
8-11. VII Cl. B. Latin. Over-
lærer Berg.
11¹/₂-2. V Cl. B. Latin.
Adjunct Petersen
5-7¹/₂. I Cl. Religion. Ad-
junct Jensen.

III Classens Læsestue.
8-10¹/₂. III Cl. A. Geogra-
phie. Stud. jur. Madvig.
10¹/₂-1. III Cl. B. Natur-
historie. est. Adjunct Fogh.
1-3. V Cl. A. Tydsk. Ad-
junct Solbeck.
5-8. II Cl. A. B. Fransk. Pro-
fessor Borring.

VI Cl. B's Læsestue.

8-10. IV Classen B. Religion. Adjunct Jensen.
10¹/₂-1¹/₂. III Cl. A. Mathematik. Overlærer Petersen.
5-8. IV Cl. B. Mathematik. Overlærer Petersen.

Lørdagen den 14de Juli.

IV Classens Læsestue.
8-11. VII Cl. B. Græsk.
Overlærer Berg.
11¹/₂-2. III Cl. A. Latin.
Adjunct Kern.
5-7. V Cl. B. Fransk. Pro-
fessor Borring.

III Classens Læsestue.
8-11. IV Cl. A. B. Historie.
Overlærer Espersen.
11-2. V Cl. A. Mathematik.
Overlærer Petersen.
5-7¹/₂. III Cl. B. Geographie.
Stud. jur. Madvig.

VI Classen B's Læsestue.

8-10. II Cl. A. Dansk. Adjunct Solbeck.
10-12. III Cl. B. Religion. Adjunct Jensen.
12-2. IV Cl. A. Tydsk. Rector.
5-7¹/₂. II Cl. B. Naturhistorie. est. Adjunct Fogh.

Mandagen den 16de Juli.

IV Classens Læsestue.
8-10¹/₂. IV Cl. A. Latin.
Adjunct Petersen.
11-1¹/₂. III Cl. B. Latin.
Adjunct Kern.

III Classens Læsestue.
8-10. III Cl. A. Historie.
Overlærer Espersen.
11-2. II Cl. A. B. Historie.
Candidat Riisgaard.

5-7 $\frac{1}{2}$. I Cl. Danst. Adjunct
Sørensen.

4-6. IV Cl. A. Geographie.
Stud. jur. Madvig.

6-8. IV Cl. B. Fransk. Pro-
fessor Borring.

VI Klasse B's Læsestue.

8-12. VII Cl. B. Mathematif. Overlærer Petersen.

12-2. V Cl. A. Religion. Adjunct Jensen.

5-7. V Cl. B. Naturhistorie. est. Adjunct Fogh.

Tirsdagen den 17de Juli.

IV Classens Læsestue.

8-10. IV Cl. B. Tydsk. Rector.

10-12. V Cl. B. Tydsk. Ad-
junct Holbech.

12-2. IV Cl. A. Græsk. Ad-
junct Kern.

5-7. V Cl. A. Fransk. Pro-
fessor Borring.

III Classens Læsestue.

8-11. III Cl. B. Mathematif.

Overlærer Petersen.

11 $\frac{1}{2}$ -2. III Cl. A. Natur-
historie. est. Adjunct Fogh.

5-7. II Cl. A. Religion. Ad-
junct Jensen.

VI Klasse B's Læsestue.

8-10. I Cl. Geographie. Candidat Kiilsgaard.

11 $\frac{1}{2}$ -2. VII Cl. B. Religion. Adjunct Jensen.

5-7. III Cl. A. Danst. Candidat Kiilsgaard.

Torsdagen den 19de Juli.

IV Classens Læsestue.

8-10. II Cl. B. Tydsk. Ad-
junct Holbech.

10-12. I Cl. Naturhistorie.
est. Adjunct Fogh.

12-2. III Cl. B. Tydsk. Ad-
junct Holbech.

5-7. V Cl. B. Adjunct Jensen.

III Classens Læsestue.

8-10. IV Cl. A. Fransk. Pro-
fessor Borring.

10-12 $\frac{1}{2}$. IV Cl. B. Latin.
Adjunct Petersen.

12 $\frac{1}{2}$ -2 $\frac{1}{2}$. V Cl. A. Geogra-
phie. Stud. jur. Madvig.

5-7. IV Cl. A. Naturhistorie.
est. Adjunct Fogh.

VI Klasse B's Læsestue.

8-11. V Cl. A. B. Historie. Overlærer Espersen.

11-2. VII Cl. B. Naturlære. Overlærer Petersen.

5-7. I Cl. Historie. Candidat Kiilsgaard.

Fredagen den 20de Juli.

IV Classens Læsestue.
 8-10. III Cl. A. Tydsk. Ad-
 junct **Zolbeck.**
 10-12. V Cl. A. Græsk. Ad-
 junct **Petersen.**
 12-2. II Cl. A. Tydsk. Ad-
 junct **Zolbeck.**
 4-6. V Cl. B. Græsk. Ad-
 junct **Petersen.**
 6-8. IV Cl. B. Geographie.
 Stud. jur. **Madvig.**

III Classens Læsestue.
 8-10. V Cl. B. Geographie.
 Stud. jur. **Madvig.**
 10-12. IV Cl. B. Naturhi-
 storie. cf. Adjunct **Sogh.**
 12-2. III Cl. A. Religion.
 Adjunct **Jensen.**
 5-8. IV Cl. A. Mathematif.
 Overlærer **Petersen.**

VI Classen B's Læsestue.

8-10. II Cl. B. Religion. Adjunct **Jensen.**
 10-12. III Cl. B. Dansk. Candidat **Kiilsgaard.**
 12-2. III Cl. B. Historie. Overlærer **Espersen.**
 5-7. V Cl. A. Naturhistorie. cf. Adjunct **Sogh.**
 7-8^{1/2}. VII Cl. B. Hebraisk. Adjunct **Krebs.**

Onsdagen den 18de Juli, Kl. 8 Formiddag, prøves
 de til Optagelse i Skolen anmeldte nye Disciple.

Samme Dags Eftermiddag afholdes Sangprøven 5-6
 af Organist **Berggreen** og Gymnastikprøven 6-8 af Pre-
 mierlieutenant v. **Zolmsted.**

Løverdagen den 21de Juli afholdes Lærerforsamling
 i Anledning af Censuren, og derefter indtræder Sommer-
 ferien, som ender **Onsdagen den 22de August** incl. Trans-
 locationen foretages **Torsdagen den 23de August.**

Til at overvære den mundtlige Deel af ovenmeldte
 Examiner, Sang- og Gymnastikprøverne samt Translocatio-
 nen indbydes herved Disciplenes Fædre og Førefatte samt
 andre Skolens og Videnskabernes Belyndere.

Metropolitanskolen i Juni 1855.

B. Borgen.